

TÜRSAB
TÜRKİYE SEYAHAT AÇENTALARI BİRLİĞİ
ASSOCIATION OF TURKISH TRAVEL AGENCIES

Hakimiyet
DÜĞENİN GÜÇLÜ GAZİTESİ
-com

Vuslat

ŞEB-İ ÂRÛS ÖZEL

MEVLÂNÂ
ARAŞTIRMALARI
ENSTİTÜSÜ
SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ
2010
INSTITUTE OF RUMI STUDIES
دانشگاه سلجوق استیتوی تحقیقاتی مولانا

Ne ararsan kendinde ara; çünkü huzur
vakti, insanın kendi gönlüne döndüğü andır.

Hz. Mevlânâ

huzur vakti

Mevlana'nın 752. Vuslat Yıldönümü
Yıl 16 | Sayı 16 | 2025-2026

ŞEB
ÂRÛS

HZ. MEVLÂNÂ' NİN
VUSLAT
YILDÖNÜMÜ

inşaat aketi

OZGUL[®]
TRAILER

SEB'ÂRÛS
#HuzurVakti
752.
VUSLAT
YILDÖNÜMÜ
HIZ. MEVLÂNÂ'NIN

Huzur Vakti

“Gönlün Huzuru,
Gönül Sahiplerinin Huzurundadır.”

Hiz. Mevlâna

SELÇUKLU
BELEDİYESİ

SELÇUKLU
SİZİNLE GÜZEL

Ahmet
PEKYATIRMACI
SELÇUKLU BELEDİYE BAŞKANI

İbrahim AKIN / Konya Valisi

“ŞEB-İ ARÛS BU YIL ‘HUZUR VAKTİ’ TEMASIYLA GÖNÜLLERİ BULUŞTURUYOR”

Hazreti Mevlâna'nın 752. Vuslat Yılı Dönümü Uluslararası Anma Törenleri kapsamında düzenlenen Şeb-i Arûs'un bu yılki teması “Huzur Vakti” olarak belirlendi. Konya Valisi İbrahim Akın, tema vesilesiyle yaptığı açıklamada, Mevlâna'nın çağlar ötesinden gelen mesajının bugün insanlığı barışa, gönül terbiyesine ve iç huzura davet ettiğini vurguladı.

Vali Akın, “Hazreti Mevlâna'nın 752. Vuslat Yılı Dönümü Uluslararası Anma Törenleri vesilesiyle Konya'mızda düzenlenen Şeb-i Arûs'un teması bu yıl “Huzur Vakti”dir. İnsanı insan yapan gönül terbiyesine, barışa ve esenliğe davet eden bu tema, Mevlâna'nın çağlar ötesinden gelen çağrısını bugün yeniden hatırlatıyor: Huzur, dış dünyada değil, insanın kendi gönlünü yetiştirmesinde, kendi iç âleminde. Hazreti Mevlâna, dünya hayatının bitişini bir ayrılık olarak görmez; bilakis vuslatını “Şeb-i Arûs -

Düğün Gecesi” olarak adlandırır. Mevlâna için ölüm, yokluk değil; Hakk'a kavuşmak ve insanın özüne dönme hâlidir. Bu sebeple Şeb-i Arûs; matem gecesi değil, ruhun huzur

bulmasıdır. Bu derin anlam, asırlardır Konya'mızda yaşatılan gönül eğitiminin de temelini oluşturur. Şeb-i Arûs'un manevi iklimi, her yıl olduğu gibi bu yıl da gönülleri bir araya getiren, şehirleri ve ülkeleri buluşturan evrensel bir çağrı niteliği taşımaktadır. Şeb-i Arus Tanıtım Toplantımız; Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'un teşrifleriyle, Konya Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Uğur İbrahim Altay, Hazreti Mevlâna'nın torunu Esin Çelebi Bayru Hanımefendi, ilgili kurum ve kuruluşlarımızın temsilcileri ve basınımızın kıymetli mensuplarının katılımıyla İstanbul'da gerçekleştirdik. Bu vesileyle, Konya'mızın uluslararası törenlere ev sahipliği yapma noktasındaki profesyonelliğini ve medeniyetimizin

köklü değerlerini dünyaya tanıtmadaki örnek duruşunu bir kez daha sergileyecek olmasından büyük memnuniyet duyduğumu özellikle ifade etmek isterim. Hazreti Mevlâna'nın yedi öğüdü, "Huzur Vakti" temasının ruhunu perçinleyen kadim bir pusuladır ve bireyden topluma, şehirden dünyaya bir medeniyet kodu sunmaktadır. Bu öğütler; asırlardır insanlığı hoşgörülle kucaklayan Konya'mızın her zeresine sinmiş bir yaşamı temsil eder. Mevlâna'nın "cömertlikte akar su gibi ol" çağrısını engin ovalarında yeşerten şehrimiz, yüreği geniş ve misafirperver insanlar yetiştirmiştir. Alaaddin Tepesi'nden yükselen Selçuklu kubbeleri, bütün ihtişamına rağmen "tevazuda toprak gibi ol" düsturunun taşlara işlenmiş hâlidir. Konya'nın dinginliği, insanını "hiddet ve asabiyette ölü gibi ol" ilkesine yöneltirken tarihî sokaklarında yankılanan ney'in sesi ise insan ruhunun ilahi aşk ve birlik arayışını dile getirmektedir. Ve elbette Şeb-i Arus, bu düsturların evrensel yankısı olmaya devam etmektedir. İşte bu evrensel değerler ışığında "Gönlün huzuru, gönül sahiplerinin huzurundadır." Diyecek ve 7-17 Aralık tarihleri arasında Konya'da düzenlenecek etkinliklerle - semâ gösterileri, konserler, sergiler, konferanslar, Mesnevî sohbetleri ve

uluslararası buluşmalarla - bu şehrin gönül iklimini tüm dünyayla paylaşacağız. Konya'mız bu süre zarfında dünya çapında binlerce misafiri ağırlayacak; insanlığın ortak vicdanını ve huzur arayışını temsil eden bir gönül durağı hâline gelecektir."

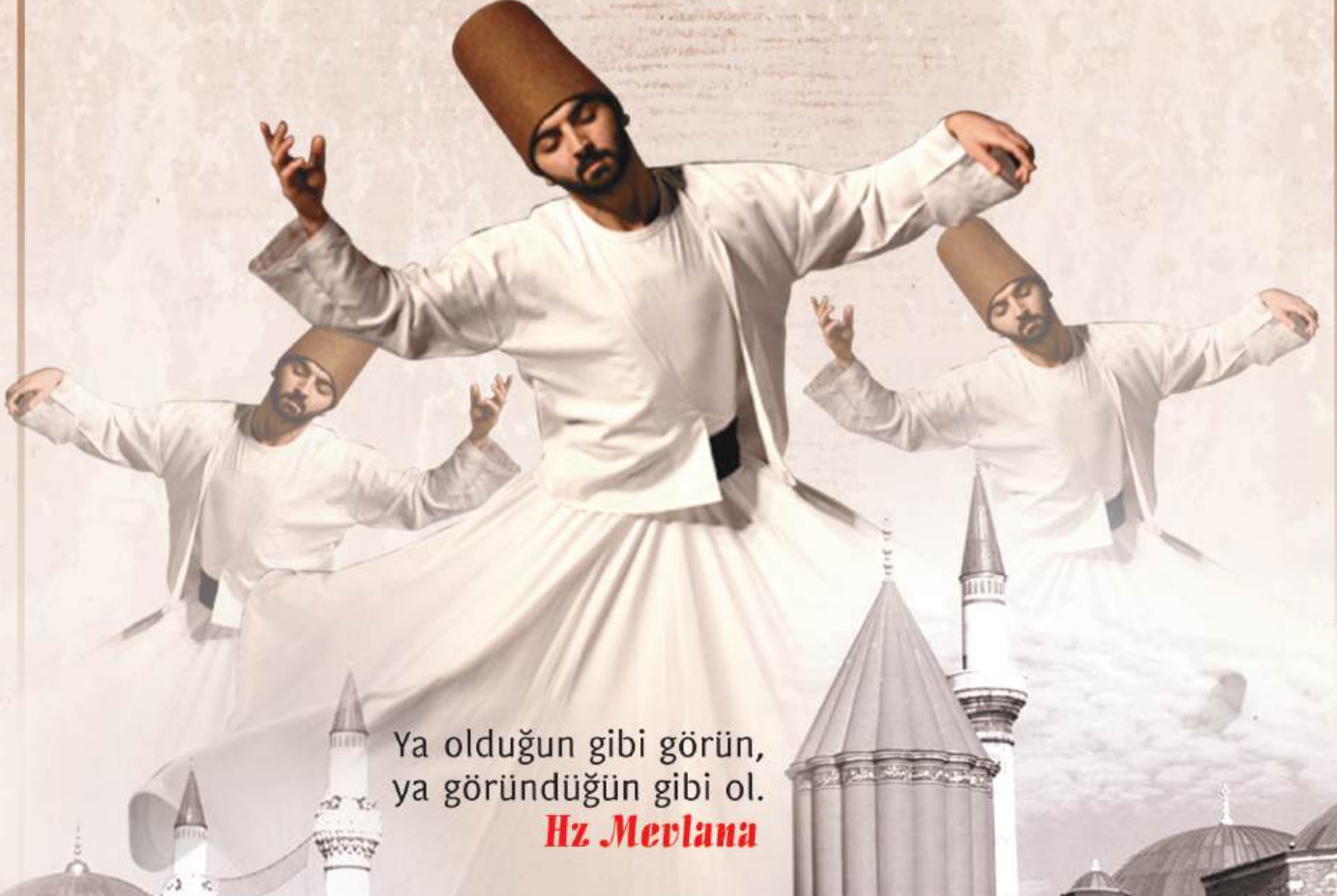
Huzurun Sesini Dünyaya Siz Ulaştırıyorsunuz

Konya Valisi İbrahim Akın, "Kıymetli Basın Mensuplarımız, Mevlâna'nın hikmetini, bu toprakların kültürel derinliğini ve barış çağrısını geniş kitlelere duyurma yolculuğunda en önemli paydaşlarımızdır. Sizler yalnızca haber aktarmıyor; gönül dilini,

hikmetli sözü ve huzurun sesini insanlığa ulaştırıyorsunuz. Bu yıl da Şeb-i Arûs'un "Huzur Vakti" temasını, yalnız Konya'nın değil; dünyanın dört bir yanındaki gönüllerin sesine dönüştürelim. Bu kadim mirası titizlikle kamuoyuna taşıyan, milyonlara duyuran tüm gazetecilerimizin çalışmaları, şehrimizin ortak hafızasında müstesna bir yere sahiptir. Her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Dünya üzerinde barışa, huzura ve insanlık onurunu yücelten değerlere her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz bir dönemde; herkesi Konya'nın gönül sofrasına davet ediyorum. Gelin, 7-17 Aralık tarihleri arasında Konya'da buluşalım. Gelin, semâ eden gönüllerin sükûnetine; Mesnevî'nin hikmetine; Mevlâna'nın çağlar ötesinden gelen "Huzur Vakti" davetine ortak olalım. Bu yıl düzenlenen anma ve kutlama törenlerine; Türkiye'nin ve dünyanın dört bir köşesinden gelecek tüm misafirlerimizi, "Huzur Şehri Konya"mıza davet ediyorum. Bu önemli merasimin düzenlenmesinde öncü olan başta Kültür ve Turizm Bakanlığımıza, Konya Büyükşehir Belediyemize; tüm ilgili kurumlarımıza, sanatçılarımıza ve gönüllülerimize şükranlarımı sunuyorum. Şeb-i Arûs'un; gönüllere huzur, şehirlerimize birlik, insanlığa barış getirmesini diliyorum." diye konuştu.

Hız. Mevlana'yı
vuslatının
752. Yıldönümünde
saygı ve rahmetle
anıyoruz.

Ya olduğun gibi görün,
ya gördüğün gibi ol.
Hız. Mevlana

Hakimiyet
GAZETESİ .COM

www.hakimiyet.com

[konyahakimiyet](https://www.facebook.com/konyahakimiyet)

[hakimiyetmedya](https://www.instagram.com/hakimiyetmedya)

[hakimiyetmedya](https://twitter.com/hakimiyetmedya)

[Hakimiyetmedya](https://www.youtube.com/Hakimiyetmedya)

@reklam@hakimiyet.com

Uğur İbrahim ALTAY / Konya Büyükşehir Belediye Başkanı

KONYA 752. VUSLAT YIL DÖNÜMÜNDE HUZURUN KAPILARINI AÇIYOR

Asırlardır ilmin kandilini yakan, irfanın kapılarını bütün insanlığa ardına kadar açan Konya; medreseleri, gönül erleri, müellifleri ve hikmet ehli büyükleriyle bir “âlim ve arifler şehri” olarak gönüllere kazınmıştır. Bu mübarek şehir, yüzyıllar boyunca hakikati arayanların sığınağı olmuş; kelamın, ahlakın ve hoşgörünün en berrak suyunu insanlığa buradan sunmuştur.

Hazreti Mevlânâ da bu kutlu toprağın bağrında, çağları aşan bir ses olarak gönüllerin rehberi hâline gelmiştir. Onun çağrısı, bugün de insanlığın yorgun kalplerine ışık olmaya devam etmektedir.

Konya'mız, her yıl olduğu gibi bu yıl da Hazreti Mevlânâ'nın “vuslat” ikliminde gönülleri bir araya getiriyor. 717 Aralık tarihleri arasında düzenlenen 752. Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Törenleri’ “Huzur Vakti” temasıyla işleniyor. Zira, bu toprakların asıl mayası, Mevlânâ'nın çağları aşan diliyle; sevgi, merhamet ve huzurdur.

“Gönlün huzuru, gönül sahiplerinin huzurundadır.” buyuran Hazreti Mevlânâ, bize huzurun dışarıda değil, gönüllerin birbirine dokunduğu yerde

Mevlana'nın Hakk'a vuslat ettiği Şeb-i Arus; özünde bir anma töreninin çok daha ötesinde, insanın kendi iç yolculuğuna yöneldiği, ruhu iyileştiren büyük bir buluşmadır. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın katkılarıyla bu yıl; UNESCO'nun “Somut Olmayan Kültürel Miras” listesinde yer alan sema ayinlerinden kültürel etkinliklere, söyleşilerden panellere kadar geniş bir yelpazede “Huzur Vakti” temasını işliyoruz.

başladığımız hatırlatır. Bizler de Konya olarak, bu kadim mirası yaşatmanın sorumluluğuyla, her yıl olduğu gibi bu yıl da bütün insanlığa sevgi ve barış çağrısı yapıyoruz.

Mevlana'nın Hakk'a vuslat ettiği Şeb-i Arus; özünde bir anma töreninin çok daha ötesinde, insanın kendi iç yolculuğuna yöneldiği, ruhu iyileştiren büyük bir buluşmadır. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın katkılarıyla bu yıl; UNESCO'nun “Somut Olmayan

Kültürel Miras” listesinde yer alan sema ayinlerinden kültürel etkinliklere, söyleşilerden panellere kadar geniş bir yelpazede “Huzur Vakti” temasını işliyoruz.

Kadim şehir Konya, bu yıl da misafirlerini aynı gönül sıcaklığıyla karşılıyor; dünyanın dört bir yanından gelen dostlarımızla birlikte bu anlamlı günleri hep birlikte yaşıyor. Hazreti Mevlânâ'nın engin hoşgörüsünü, insanlığın ortak değerlerini ve sevginin birleştirici gücünü yeniden hatırlatma imkânı buluyoruz.

Bu vesileyle; şehrimize her zaman büyük değer veren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere; şehrimizde kültür ve turizmin gelişmesi anlamında yaptığımız her çalışmaya katkı sunan Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a, genel müdürlerimize ve emeği geçen herkese şahsım ve şehrim adına şükranlarımı arz ediyorum.

Tüm gönül dostlarını 752. Vuslat Yıldönümü Uluslararası Anma Törenleri'ne Konya'mıza davet ediyor; hep birlikte sevginin, barışın ve huzurun şehri Konya'da buluşmayı diliyorum.

Ahmet PEKYATIRMACI / Selçuklu Belediye Başkanı

BAŞKAN PEKYATIRMACI'DAN ŞEB-İ ARÛS MESAJI

Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekyatırmacı, Hazreti Mevlâna'nın 752. Vuslat yıl dönümü nedeniyle bir mesaj yayımladı.

Başkan Pekyatırmacı mesajında şu ifadelere yer verdi;

"Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî, ömrünü ilahî aşka adanmış; ölümünü ise bir ayrılık değil, "düğün gecesi" olarak nitelendirerek ebedî kavuşmanın sembolü hâline getirmiş büyük bir değerdir. Vuslat yıl dönümü olan Şeb-i Arûs, ayrılığın değil buluşmanın; muhabbetin, hoşgörünün ve manevi derinliğin kapılarını aralayan kutlu bir gecedir. Mevlâna'nın düşünceleri yalnızca yaşadığı döneme değil, tüm çağlara hitap eden evrensel bir rehber niteliğindedir.

'Gel ne olursan ol yine gel' çağrısı, asırlar boyunca insanlığı birlik, sevgi ve hoşgörü ilkelerine davet eden en tesirli mesajlardan biri olarak kabul

edilmektedir. Bu davet, farklılıkları aşarak ortak bir zeminde buluşmayı ve insanlığın evrensel değerlerini benimsemeyi teşvik etmektedir. Biz de bu çağrıya kulak vererek bu yıl 89.'sunu gerçekleştireceğimiz anma töreninde dünyanın dört bir yanından

gelen misafirlerimizi Mevlâna'nın şehrinde ağırlayacağız.

Vuslat törenlerinin bu yıl ki teması "Huzur Vakti". Yeryüzünün savaşlarla yaralandığı, acıların göğe yükseldiği bu zorlu çağda, insanlığın ve bütün İslam âleminin ruhunu onaracak en büyük ihtiyaç hiç kuşkusuz huzurdur. Hz Mevlâna bizi yeniden huzura, dinginliğe ve birbirimizi anlamaya davet ediyor. 7-17 Aralık tarihleri arasında Mevlâna Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek anma etkinlikleri yanı sıra birçok kültürel etkinlikler ile Hazreti Mevlânâ anılacak, onun evrensel mesajları tüm dünya insanlığına ulaştırılacak.

Sevginin, barışın, kardeşliğin ve hoşgörünün sembolü olan ve bunu tüm insanlığa yaymaya çalışan Hazreti Mevlâna 'yı 752. Vuslat yıl dönümünde rahmet ve dua ile yâd ediyorum"

Hasan KILCA / Karatay Belediye Başkanı

“

Onun huzurunda yükselen dualar Karatay'ın sokaklarına, taşına, toprağına sinmiş durumdadır. Bu mübarek belde, Mevlâna'nın hikmetini, tevazusunu ve hoşgörüsünü taşıyan bir gönül durağıdır.”

”

“VUSLAT KARATAY'DA, HUZUR GÖNÜLLERDE”

Konya'da vuslat vakti yaklaşınca gönüllere derin bir huzur yayılır. Sokaklarda sessiz bir tazarru, gönüllerde saklı bir çağrı duyulur. Dünya telaşının gürültüsüne rağmen, bu topraklarda asırlardır değişmeyen bir ses, gönüllere “huzur vaktidir” diye fısıldar. Çünkü Konya, Hazreti Mevlânâ'nın nefesiyle yoğrulmuş bir şehirdir. Her adımında hikmet saklıdır. Her köşesinde bir duanın yansıması vardır.

Bu yıl, büyük mutasavvıfın 752'nci Vuslat Yıl Dönümü vesilesiyle yine aynı iklimdeyiz. Bizler ölümü bir vuslat, bir kavuşma, bir sevinç olarak gören bir irfanın mirasçıları olarak, onun çağrısına kulak veriyoruz. Hazreti Mevlânâ'nın asırlar ötesinden günümüze seslenen “Canın asıl yurdu sükündür; oraya dönersen huzuru bulursun” sözü karanlığın içinde bile bir kandil gibi yolumuzu aydınlatıyor.

Karatay ilçemizde metfun olan

Hazreti Mevlânâ; asırlardır ilçemizin bağrında, gönülleri birleştiren, insanı hakikate çağırman manevi bir rehber olarak anılmaya devam etmektedir.

Onun huzurunda yükselen dualar Karatay'ın sokaklarına, taşına, toprağına sinmiş durumdadır. Bu mübarek belde, Mevlâna'nın hikmetini, tevazusunu ve hoşgörüsünü taşıyan bir gönül durağıdır.

Karatay Belediyesi olarak bizler, bu köklü geleneğin yaşatılması ve gelecek nesillere en doğru şekilde aktarılması için üzerimize düşen sorumluluğu her zaman taşıyoruz. Bu topraklara yakışan; kibirden, kaygıdan, kargaşadan arınmış, temiz bir irfan atmosferidir. Bu doğrultuda tüm faaliyetlerimizde Mevlânâ'nın hoşgörüsü, irfanı ve hikmeti daima rehberimiz olmuştur.

Maalesef yaşadığımız dünya bir yorgunluk çağından geçiyor. Kalpler

daralıyor, zihinler yoruluyor, insanlar birbirinden uzaklaşıyor. İşte böyle bir zamanda Hazreti Mevlânâ, bir kez daha ebedî hakikati hatırlatıyor: Huzur, dışarıda değil, gönüllerdedir.

Bu doğrultuda bu yıl 752'inci Vuslat Yıl Dönümünün teması “Huzur Vakti” olarak belirlendi. Çünkü Hazreti Mevlânâ'nın çağrısı, zamanın her buhranında insanı yeniden sükûnete, yeniden kendine davet eden bir nefes gibidir. “Huzur Vakti” ifadesi, hem Mevlâna'nın gönül dünyasından süzülüp gelen bir öğüt, hem de bugün insanlığın en çok ihtiyaç duyduğu hakikatin adıdır.

Bu vesileyle şehrimizi bu manevi atmosferle buluşturan başta Kültür ve Turizm Bakanlığımız ve Konya Büyükşehir Belediyemiz olmak üzere tüm kurumlara ve emeği olan herkese şükranlarımı ifade ediyorum.

Gelin hep birlikte hakikatin ışığında, huzura erenlerden olalım.

Mustafa KAVUŞ / Meram Belediye Başkanı

HUZUR DENİNCE; BİR TUTAM 'MERAM' BİR TUTAM 'AİLE'...

Mevlana Celaleddin-i Rumi Hazretleri'nin 752. Vuslat Yıl Dönümü'nü idrak ediyoruz.

Asırlardır süregelen bu büyük buluşma, yalnızca Hazret-i Pir'i bir anma töreni değil; gönülleri yeniden diriltten, kalpleri huzura çağırın bir manevî iklim...

Mevlana, büyük alim, büyük filozof ve büyük mutasavvıftır evet. Ancak Konya için bir alimden, bir mutasavvıftan çok daha fazlasıdır; O, bu şehrin özü, nefesi ve her taşına sinmiş ruhudur. Konya, O'nunla birlikte ilimle yoğrulmuş, O'nun sözleriyle gönüllerin şehri olmuştur.

Bu yılki törenler 'Huzur Vakti' temasıyla gönüllere seslenecek. Ne kadar Mevlana'ca bir çağrı. Zira, gerek gerçek gerekse manevî evlatları O'nu birkaç kelime ile tanımlayacak olsa; 'İman, hakikat, aşk, huzur ve hoşgörü' ortak noktaları olurdu. Ayrıca, Mevlana öğretilerinde, insanın en çok aradığı şeylerin başında huzur olduğu anlatılır.

...

Huzur, yalnızca 752. yılın değil; tüm zamanların aranan, beklenen, sevilen, özlenen, insanın en zorda kaldığı anda bile elini uzattığı sığınaktır.

Ama gün Şeb-i Arus, tema da 'huzur' ise şu iki konuya değinmeden geçmemek gerek.

İlki Meram; Mevlana deyince Konya, huzur deyince de Meram akla gelir çünkü.

Meram, Mevlana'nın hayatında özel bir yere sahip. Pir'in ve dervişlerinin nefes aldığı, inzivaya çekildikleri, doğal güzelliklerini temaşa ettiği, su sesleriyle gönüllerin arındığı bir mânâ merkezidir Meram. Bir sükunet, bir nefes, bir tefekkür durağı, Mesnevi'nin ve semanın doğduğu yerdir...

Rivayet edilir ki; Mevlana ve birçok öğrencisi, tefekkür ve derinleşme için Meram bağlarını seçerdi. Talebeler, buradaki dinginlikte Mevlana'nın hikmet dolu sözlerinin iç yankılarını duymaya çalışırdı. Bu yüzden Meram, Mevlana'nın Konya'daki hatıralarının güçlü bir tamamlayıcısı, gönlünde yanan ateşin harlayıcısı ve huzurun adresi idi...

...

Huzur temasında, **huzurun membaı 'aile'den** bahsetmeden de olmaz.

Çünkü huzur, öncelikle ailede, sıcak bir yuvada başlar. Huzurun olmazsa olmazıdır adeta... Sadece insanın değil, huzurun da ilk yuvası; ailedir. Anne duasında, baba omzunda, kardeş sıcaklığında büyür. Zira Hazret-i Mevlana'nın çağları aşan sözleri, insanın önce kendi içinde, kendi yuvasında huzuru, barışı, sevgiyi, merhameti bulması gerektiğini hatırlatır.

'Kapalı kapı yoktur yanlış anahtar vardır.' düsturunca aile her şeyin, her güzel şeyin anahtarıdır; huzurun da...

Bu sebeple Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 2025'i 'Aile Yılı' ilanının, Şeb-i Arus'un 'huzur' temasıyla müthiş bir bütünlük kurduğu inancındayım. 2025'in 'Aile Yılı' olarak ilan edilmesi bir hakikatin altını yeniden çizer; 'insanın kalbindeki huzur, önce evin sıcaklığında, evladın gülüşünde, annenin duasında, babanın şefkatinde, kardeşin gölgesinde tomurcuk verir.'

...

Şunları da unutmamak lazım;

'Çaldığınız her kapı, sadece ailenizde açılır size.' Ve 'Mutluluğu sizde bulan sizindir, gerisi misafir.'

Siz mutluluğu öncelikle ailenizde, aileniz de öncelikle sizde bulur... Birisinin kapısını çalma gereği doğduğunda ilk aklımıza gelecek eşiniz, çocuklarınız, anne, babanız ya da kardeşlerinizdir...

Huzur dolu, çocuk sesleriyle cıvıl cıvıl yaşayan bir yuva cennet bahçelerinden bir bahçedir...

Bugün bizlerin Hazret-i Pir'in çağrısına bir kez daha kulak verme mecburiyetimiz var; Huzur vakti, önce ailede başlar; sonra gönülden gönüle yayılır. Ayrıca, kuracağımız sağlıklı aileler, sadece kendimizi değil, geleceğimizi de şekillendirecek ve imar edecektir.

752. Vuslat Yıl Dönümü'nün bu noktada da yeni bir dönemin başlangıcına vesile olması duasıyla...

Mevlana 752. Vuslat Yıldönümü
Yıl 16 | Sayı 16 | 2025-2026

Hakimiyet İletişim Yayıncılık Turizm
İnşaat Organizasyon Sanayi Ticaret
Limited Şirketi Adına Sahibi
Yusuf GÜRBÜZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Hüseyin Rahmi GÜNDÜZ

hakimiyet.com Yazı İşleri Müdürü
Sümeyye SERİN

Halkla İlişkiler ve Reklam
Aynur ÜNÜN

Grafik - Tasarım
Mehmet Remzi ARI

Baskı Tarihi: ARALIK 2025

Yönetim Yeri:

Sahibi Ata Mah. Alaeddin Bulvarı
Erhan Apt. Kat:2 No: 52
Meram - KONYA
Tel : 0 332 353 51 84 - 85
Fax : 0 332 353 51 86

E-Mail: haber@hakimiyet.com
reklam@hakimiyet.com
web: www.hakimiyet.com

Bilgi ve irtibat için
0332 353 51 84 (pbx)

haberini doğru adresi
www.hakimiyet.com

Baskı Yeri:

ANADOLU OFSET MATBAACILIK
Yeni Muhabir Caddesi Matbaacılar Sitesi
No:6 Karatay/KONYA
Tel: 0 332 342 01 60

www.hakimiyet.com

[konyahakimiyet](https://www.facebook.com/konyahakimiyet)

[hakimiyetmedya](https://www.youtube.com/channel/UC...)

[hakimiyetmedya](https://www.instagram.com/hakimiyetmedya)

[Hakimiyetmedya](https://www.youtube.com/channel/UC...)

[@reklam@hakimiyet.com](mailto:reklam@hakimiyet.com)

KONYA, MEVLÂNA'NIN DÜŞÜNCELERİNİ HER TAŞIYLA, HER NEFESİYLE YAŞATAN BİR ŞEHİRDİR

Seyit İbrahim DURMUŞ
TÜRİSAB Konya Bölge Temsil Kurulu Başkanı

Her yıl Aralık ayı geldiğinde, Konya'nın maneviyatı biraz daha artar; şehrin sokaklarında, meydanlarında ve gönüllerimizde derin bir huzur hissi yerleşir. Çünkü bu ay, tüm insanlığa sevgiyle seslenen Hz. Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî'nin vuslatını anmak, öğretilerini yeniden hatırlamak ve onun engin gönül ikliminde buluşmak için özel bir zaman dilimidir.

Mevlâna Haftası, yalnızca bir anma haftası değil; insanın kendine, çevresine ve tüm varlığa karşı daha anlayışlı, daha merhametli, daha sevgi dolu olmayı hatırladığı bir iç yolculuktur. "Gel, ne olursan ol yine gel" diyen o büyük çağrı, aslında hepimize yönelmiş bir rahmet kapısıdır. Bu çağrı; ötekileştirmeden, yargılamadan, ayırmadan

bir araya gelebilmenin; insanı insan olduğu için sevebilmenin en yalın ve en güçlü ifadesidir.

Konya, Mevlâna'nın düşüncelerini her taşıyla, her nefesiyle yaşatan bir şehirdir. Burada zamanın akışı bile farklıdır; tarih, kültür ve maneviyat iç içe geçer. Şehrimize gelen her misafir, Mevlâna'nın huzur dolu atmosferinde adeta kendini bulur. Bizler de TÜRİSAB Konya BTK olarak, bu ruhu korumayı, yaşatmayı ve dünyaya doğru, nitelikli bir şekilde aktarmayı en önemli sorumluluklarımızdan biri olarak görüyoruz.

Turizmi yalnızca bir seyahat hareketi değil; kültürlerin buluşması, gönüllerin kaynaşması ve barışın dili olarak kabul ediyoruz. Mevlâna'nın öğretileri ise bu anlayışın en güçlü ilham kaynağıdır. Şehrimize gelen her misafirin sadece Konya'nın güzelliklerini görmesini değil, aynı zamanda Mevlâna'nın hoşgörüsünü, derinliğini ve sevgi felsefesini hissederek ayrılmasını amaçlıyoruz. Çünkü biz inanıyoruz ki, bir insanın kalbine dokunmak, dünyayı değiştiren en büyük adımdır.

Bu özel hafta vesilesiyle Konya'da oluşan manevi atmosferi paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyor; tüm misafirlerimizi Mevlâna'nın sonsuz sevgi iklimini yerinde yaşamaya davet ediyorum. Dilerim Mevlâna Haftası; gönüllerimizi yumuşatan, aramızdaki bağları güçlendiren, kardeşlik duygularımızı pekiştiren bir bereket kapısı olsun. Bu toprakların mayasında sevgi, birlik ve hoşgörü var. Bu değerlerin dünyaya yayılmasına katkı sunan herkese teşekkür ediyor; Mevlâna'nın ışığının yolunuzu aydınlatmaya devam etmesini diliyorum.

SEVGİNİN DİRİLTİĞİ DÜNYA: ŞEB-İ ARÛS'TA MEVLÂNÂ'YI ANLAMAK

Bekir ŞAHİN / Konya Yazma Eserler Bölge Müdürlüğü Bölge Müdürü

Her çağın kendine özgü bir imtihanı vardır. Bugün bizler; savaşın, aşırı lüksün ve dayanılmaz yoksulluğun, yabancılaşmanın ve öfkenin gölgesinde yaşamı yeniden anlamaya çalışıyoruz. Gönüller kuruyor, sözler değerini yitiriyor. İnsan, insana yabancı düşmüş; söz sevgiyi yitirmiş, göz merhameti unutmuş.

Bir yanda yoksulluk, bir yanda gösteriş; bir yanda mazlumun feryadı, bir yanda sessizliğe gömülmüş vicdanlar...

Tam da böyle zamanlarda, Konya'dan yedi asırdır yankılanan bir ses, insanlığın yorgun kalbine yeniden sesleniyor:

"Ey insan! Gönlini arıt; nefretin değil, sevginin yolunu tut." (Mesnevî, I/2223)

Ayrılığın Çılgılığı: İnsanın Asıl Arayışı

Mevlânâ, Mesnevî'nin ilk beyitlerinde insanın kopuşunu ve özlemini şöyle anlatır:

"Dinle neyden, nasıl hikâyet etmekte;

Ayrılıklardan nasıl şikâyet etmekte..."

Bu feryat, sadece bir kamışın değil, Hak'tan uzak düşmüş her gönlün çılgılığıdır.

Mevlânâ'nın çağrısı bizi yeniden insana, yeniden merhamete, yeniden birliğe döndürür.

Çünkü kalbini unutan insan, yönünü de kaybeder.

Gönlü Onarmak, Dünyayı Onarmaktır

Mevlânâ'nın öğretisi gönlün kutsiyetini sahih biçimde şöyle ifade eder:

"Gönül, Allah'ın baktığı yerdir.

O nazargâhı incitme; çünkü O'nun evidir." (Mesnevî, II/264)

Bu söz, insanı yüceltmenin ve korumanın ne kadar büyük bir sorumluluk olduğunu bize tekrar hatırlatır.

Bugün insanlığın en büyük ihtiyacı, birbirine yeniden sevgiyle ve

merhametle bakabilmektir.

Bir mazlumun yanında olmak, bütün insanlığın onurunu korumaktır.

Bir yabancıya uzanan bir selam, gönüller arasında yeniden köprü kurar.

Mevlânâ'nın insan anlayışı bize şunu söyler:

"İyilik güneş gibidir; üzerine doğduğu şeyi değiştirir." (Mesnevî, V/3783)

Adaletin Kaynağı Kalptir

Dünya büyük güçlerin gürültüsüyle dolu; fakat hakikat sessiz gönüllerde yankılanır.

Mevlânâ'nın hikmetli uyarısı şöyledir:

"Kâbe, Halil İbrahim'in yaptığı bir binadır;

gönül ise Allah'ın nazargâhıdır." (Mesnevî, VI/5960)

Bu söz, insanın onurunu korumanın barışın temel şartı olduğunu hatırlatır.

Mazlum Coğrafyaların Çağrısı

Türkistan'dan Gazze'ye kadar uzanan insan hikâyelerinde aynı ses yükseliyor:

"Birlikten dirilik doğar." (Mesnevî, II/692)

Fussilet Suresi'nin öğrettiği gibi:

"Kötülüğü en güzel olanla sav."

Mevlânâ bu ayetin ahlaki derinliğini şöyle yorumlar:

"Kötülüğe iyilikle cevap ver ki o kötülük sana dost olup gelsin." (Mesnevî, II/348)

Kötülüğü iyilikle yok etmek, bireyin ve toplumun yeniden inşasında en güçlü ilkedir.

İyilik Bulaşıcıdır. Evinde, okulunda, işinde ya da sokakta fark etmeden kırdığın bir kalbi onarmak, belki de dünyayı onarmanın başlangıcıdır.

Her dua, her iyilik, zulmün karanlığına yakılmış bir kandildir.

"Ateş, ateşi yakmakla eksilmez; bilakis nurunu artırır." (Mesnevî, II/1124)

Misafirlik Bilinci

"Dünya bir han; hepimiz misafiriz" Mesnevî'de misafirlik fikri derin bir sembol olarak şöyle ifade edilir:

"Biz bu dünyaya misafir olarak geldik;

emaneti alır ve yine O'na döneriz." (Mesnevî, IV/1460)

O halde insanlık hanında birbirimize nur olalım.

Gerçek Anma: Mevlânâ'yı Hayata Taşımak

Hazreti Mevlânâ'yı anmak; onun nefesini hayatımıza taşımaktır.

Onu anlamak ise:

Barışı savunmak,

Merhameti büyütmek,

Mazlumun yanında olmak,

İnsanlığın ortak vicdanına sahip çıkmaktır.

Gerçek anma kelimelerde değil; kardeşlikte, paylaşımda ve iyilikte gizlidir.

Benlikten kurtul, birleştiğinde ummansın.

Mesnevî'nin sahih mesajı;

"Sen bir damlasın; denize düşünce umman olursun." (Mesnevî, I/263)

Mevlânâ'nın çağrısı ne zamana ne mekâna sığar. O çağrı, her insan yüreğinde yeniden doğar:

"Sevgi, her şeyi diriltir;

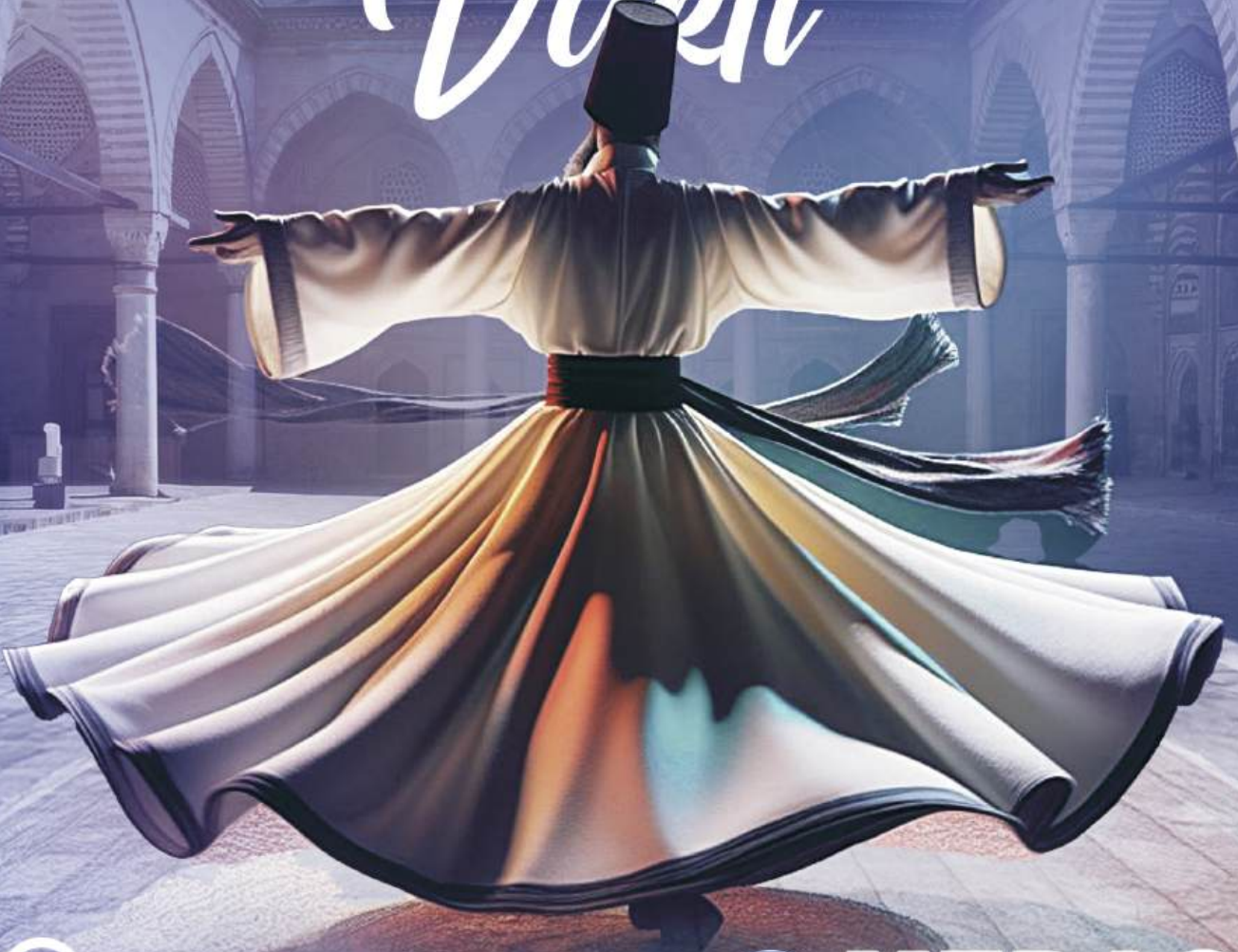
kin ise her şeyi öldürür." (Divân-ı Kebîr, I/199)

Bugün bize düşen, Mevlânâ'yı anmanın yanında; Mevlânâ'nın diriltin nefesini hayatımıza işlemek, merhametle dünyayı yeniden onarmaktır.

Mevlâna'nın
752.
Vuslat Yıldönümü
Şeb-i Arûs

Huzur Vakti'

4448186

meramedas

MEDAŞ
MERAM ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.

BİZ “ÇAĞDAŞ” DÜNYA İNSANLARI VE HZ. MEVLÂNA'NIN BİZE MESAJLARI

Prof. Dr. Nuri ŞİMŞEKLER

(Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Müdürü)

*“Yarın yaparım deme, nice
yarınlar geçti;
ekim zamanı geçmeden elinde
kalan şu tohumu ek!”
(Mevlâna)*

Bizler, “çağdaş” dünya insanları...

Tüm evreni keşfetmeye çaba harcarken, içimizdeki küçük ama âleme işaret olan cüzünden gâfil olan biz “muhtaç” dünya insanı!

Kendini medenî olarak nitelendiren, ama dünyanın tâ öteki ucundaki Sevgili'den bir parça taşıyan zayıf insanların kanına susamış biz “zâlim” dünya insanı!

Elest Bezmi'nde bir arada mutlu mutlu yaşarken bu dünyaya geldikten sonra dünyalık menfaatler uğruna birbiriyle, hattâ kardeşleriyle kavga eden biz “harîs” dünya insanı!

Evrendeki tüm canlılardan üstün olarak yaratılan, ancak eşref-i mahlûkât sıfatını taşıyamayan biz “vasıfsız” dünya insanı!

Kısaca;

Bütün icatları bedeninin rahatı için harcayan, ama gönül açılığının farkına bile varamayan biz “modern” dünya insanı!

Evet biz insanız belki, ama sadece görünüşte...

Nebîler serveri, son peygamber Hz. Muhammed (sav)'e, diğer Peygamberlere iman ederiz, ama yine de Ebu Cehil'lik yaparız, Nemrut'luk taslarız, Firavun'a özeniriz.

Kur'an-ı Kerim'den, İncil'den, Tevrat'tan âyetler okuruz, ezberleriz; ama saman hevesiyle Mushaf taşıyan merkep gibi karşılığında maddî menfaat umarız.

İşte biziz bu dünya insanı... Hangi dinden, hangi millettense olsun; sadece “ben”i, sadece “biz”i düşünür, ama “O”ndan geldiğini, tüm insanların O'ndan bir cüz taşıdığını algılayamadan hep dünyalıklara takılıp kalırız.

“Bağ-bahçe, gül-bülbül, semâ-sevgili; bütün bunlar hep bahane, asıl maksat olan O'dur.” (Mevlâna)

Madden güçleştikçe, manen zayıflayan biz dünya insanlarına ikazlar gönderir Yaradan; peşinde koştuğumuz, madden keşfetmeye çalıştığımız evrene sığmayıp da bir “Mü'min” kulunun gönlüne sığan O Yüce Sevgili. Peygamberler gönderir, Kitaplar-Suhûflar gönderir; nûrunu tamamlamak için. Ama yüzyıllar geçtikçe yine dünyalık avlara dalar dünya insanları. Avlanır da avlanır, semirir de semirir; ama doymak bilmez bir türlü. Av bulamazsa birbirini yemeye başlar.

Velîler görevlendirilir zaman zaman aramızdan. İnsanı değerleri yazarlar, çizerler hem dönemi insanına hem de tüm çağlara hitap ederler. Okuruz yazdıklarını, tefsir ederiz, şerh ederiz... Tamam, deriz ne güzel söylemişler ne kadar doğru söylemişler. Bu değerlere önem verelim, biz de bunu uygulamaya çalışalım, diye de düşünürüz. Ama karşımıza çıkan ilk insanlık sınavında dahi başarılı olamaz, dünyalık bir menfaat karşısında hemen en yakınımızı dahi gözümüz görmez, satarız belki de onu.

“Kitaptan maksat içindeki bilgilerdir; dilersen onu yastık gibi de kullanabilirsin.

Ama bu, kılıcı duvara saplayıp, çivi yerine kullanmaya benzer.”

Hz. Mevlâna, Mesnevî'sinde yukarıdaki beyitleri söylerken bize bir mesaj verir. Günümüz modern bilimindeki, “öğrenilen bilgi uygulanmazsa, ancak bilgi hamallığı yapılmış olur” tespitini yüzyıllar öncesinden dile getirir. Öğrenilen teorik bilgiyi pratiğe dönüştürmedikçe bir işe yaramayacağını vurgular.

Günümüz Türkiye'sinde, hattâ dünyasında bir “Mevlâna” hayranlığı, bir “Mesnevî” okuma modası almış

başını gidiyor. Aslına bakılırsa güzel bir haslet gibi görülebilir. Bunun “neden”ini de insanlığın midesi doydukça gönül açılığının farkına varması neticesinde aradığı “mânâ lokmalarına olan açlık” olarak değerlendirebiliriz.

İyi de?..

Bir gün Selçuklu veziri Muineddin Pervâne, Hz. Mevlâna'yı ziyarete gelir ve kendisine öğütler vermesini ister. Hz. Mevlâna sorar önce kendisine:

- Kur'ân-ı Kerim'i ezberlediğini duydum.

Evet, der vezir Pervâne, ezberliyorum.

Devam eder Mevlâna:

- Hadis-i Şeriflerle ilgili de Sadreddin Konevî hazretlerinden de dersler alıyormuşsun.

Yine evet, diyerek onaylar vezir Pervâne.

Hz. Mevlâna'nın devamındaki sözü anlamlıdır hepimiz için. Çünkü vezir Pervâne, o dönemlerde halka ağır vergiler koydurtmakta, çeşitli vesilelerle halkı değil, Anadolu'ya hâkim Moğolların güdümündeki sözde Selçuklu devletinin sembolik sultanlarını elinde oynatmaktadır:

Cevabını hemen verir Mevlâna:

- Ey Pervâne. Sen Yüce Allah'ın âyetlerinden ve Peygamber efendimizin hadislerinden ders almıyorsun da benim sözlerimden mi öğüt alacaksınız?

...

Vezir Pervâne her dönemde vardır, olacak da. Ama dost uğruna canını veren Şems'ler de var bu dünyada, tüm malını mülkünü Hak yolunda harcayıp beş parasız kalan Mesnevî'nin kâtibi Çelebi Hüsameddinler de.

Mevlâna okumak, Mesnevî okumak tabii ki “bize bizi anlatıyor.” Sürette insan olanlara gerçek insanlığı hatırlatıyor. Yüce Yaradan'ın bizlere söylediklerini masallarla, hikâyelerle, özlü sözlerle şerh ediyor. Bütün bunları; “yarın yaparım deme, nice yarınlar geçti; ekim zamanı geçmeden elinde kalan şu tohumu ek!” diyerek bir ân önce yapmamızı öğütlüyor. Ama biz ne yapıyoruz? Okuyoruz, okuyoruz; bol bol bilgi hamallığı yaparak okuduklarımızla hareket etmiyoruz, teorik bilgiyi pratiğe uygulamıyoruz.

Bir gün Hz. Mevlâna öğrencileri ile

birlikte Konya'nın kenar mahallelerinde dolaşmaktadır. Önerine yıkık bir ev çıkar. O harabenin içinde 5-10 köpek oynaşıp durmaktadırlar. Öğrencilerden biri bu sahne karşısında Mevlâna'ya dönerek:

Efendim, der; bizler insan olduğumuz halde geçinemeyizken şu köpeklerle bir bakın! Ne güzel de anlaşılıyorlar.

Ses çıkarmaz Hz. Mevlâna, hemen ona kasaba gidip bir parça ciğer getirmesini söyler. Gelen ciğeri de alır ve o oynaşıp koklaşan köpeklerin arasına atar.

Ciğeri gören köpekler oynaşmayı bırakarak o ciğere sahip olmak için âdeta birbirlerini parçalarcasına kavgaya tutuşurlar. İşte, der Hz. Mevlâna, “İnsanlar da böyledir. Aralarında bir menfaat yokken güzel güzel geçinir; ama bu ciğer gibi, ortaya bir menfaat gelince de böyle köpekler gibi didişir dururlar. Sorarım size şimdi! O vakit bu köpeklerle insanların arasında ne fark var?”

Biz de sözlerimizin hitamında, son yıllarda “moda” olduğu üzere Hz. Mevlâna'dan en kısa yoldan faydalanma adına onun bazı mesajlarını madde madde verelim de lokmaları küçültüp herkesin

istifadesine imkân tanıyalım. Mânâ lokmalarından bolca yemek isteyenler için Mevlâna sofrasında daha çok lezzetler var, hem de bedava... .

Hz. Mevlâna'nın biz insan olanlara kısa mesajları:

* Ey insan sen bir Padişah oğlusun, asilsin, eşref-i mahlûkâsın, basit ve yanlış işlerle uğraşma! Kendin bir atlas kumaşsın, öyle yırtık bir elbiseye yama olma!

* İyinin de kötünün de Allah'ın bir takdiri olduğunun farkına vararak, kötüyle fazla cebelleşme, onu fazla muhatap alma, ama sakın onlardan da olma; kendine, dikenle uzlaştığı için çiçek açan, dibine atılan gübreyle sabrettiği için güzel kokuya kavuşan gülü örnek al!

* Geldiğin ve daima kalmak için geri döneceğin makamı unutarak, bu oyundan ibaret dünyaya fazla dalma; ama gücün yettiğince de çalışarak muhtaç duruma düşme! Sadece kendin için çalışma, diğer insanlara da faydalı olmak için çalış!

* Asla yalnız kalma, diğer insanlarla bir ol, birlik ol; çünkü insan bir damla gibidir, eğer diğer damlalarla birleşip bir akarsu oluşturamazsa ne denize ulaşip yenilenebilir, nede tek damla halinde toprağa bir yardımı dokunabilir...

Hz. Mevlâna'dan bir gazel:

Şu zincirin halkalarına bir bakın!
Hepsi ayrı ayrı;
ama bir araya gelir,
kapiya bend olup,
ev sahibini düşmandan korurlar:

Şu kuşların uçuşuna bir bakın!
Hepsi de bir araya toplanır,
bir menzile doğru uçarlar;
ama kanatlarını birbirine
çarpmadan.

Zincir halkaları ayrılrsa,
kuşlar kanatlarını birbirlerine
vursa;
ne evin sağlamlığı kalır,
ne de menzile ulaşılabilir:

Ey insanlar sizin de gönülleriniz
ayrı ayrı;
hadi siz de toplanın kopmadan,
çarpmadan,
menzile doğru yol alın!
(Mevlâna)

HZ. MEVLANA'NIN ANNESİ MÜMİNE HATUN

Hz. Mevlana kadını Allahın yaratıcı kudretinin dünyadaki en mükemmel temsilcisi; yüce yaratanın en büyük tecellilerinden birisi olarak tanımlamıştır. Kadına verdiği değeri “Kadın hak nurudur, sevgili değil... Sanki yaratıcıdır, yaratılmış değil” vecizesinde anlamak mümkündür.

Büyük İslam mütefekkeri ve mu-tasavvıf Mevlana Celaleddin Rumi'nin annesi Mümine Hatun aslen Horasanlı olup Harezm Türklerindedir. Bu gün Afganistan toprakları içerisinde bulunan Belh şehrinde dünyaya gelmiştir. Belh Amiri Sultan Rukneddin'in kızıdır. Mevlana'nın babası Sultan-ül Ulema Bahaeddin Veled Belh şehrinin ileri gelen âlimlerinden Hatipoğulları soyuna mensup Hüseyin Hatibi'nin oğludur. Bahaeddin Veled ilim ve ahlaki olgunluğu ve büyüklüğü nedeni ile Sultan-ül Uleme (Âlimler Sultanı) lakabı ile tanınmış ve öyle çağırılmıştır. Sultan-ül Uleme aynen dedeleri gibi Belh şehrinin medrese ve camilerinde çevresine toplanan halka ve talebelere ilim öğretmiş ve mürsitlik yaparak insanlar tarafından çok sevilmiştir.

Bu durumunu çekemeyen bazı kişilerin Emire şikâyet etmeleri üzerine yanına aldığı iki oğlu Mehmet Celaleddin (Hz. Mevlana) ile Muhammed Alâeddin (Mevlana'nın Abisi) ve çevresine aldığı bir grup sevenleri ile birlikte Belh'ten çıkmış, Bağdat, Hicaz (Mekke-Medine), Şam ve Halep yoluyla Erzincan'a (Akşehir) gelerek yerleşmiştir. İki yıl kadar burada kaldıktan sonra, tekrar göç hazırlığı yaparak, Erzincan'dan hareket etmiş ve Larende'ye (Karaman'a) gelerek yerleşmiştir. Mevlana Celaleddin Rumi Larende'ye geldiği zaman 11-12 yaşlarında bir çocuktur. Annesi Mümine Hatun H.621, M.1224 yılında vefat ettiği için, çocukluk çağından çıkıp gençlik çağına giren Hz Mevlana ve ağabeyi Muhammed Alaeddin'in mürüvvetlerini göremeden genç denilecek bir yaşta gözlerini dünyaya kapamıştır. Hz. Mevlana, annesini genç yaşta kaybetti. Ölüm yılı Ankara İl Halk Kütüphanesi yazma eserler bölümündeki” Vefiye Meşahir-i

İslamiye” adlı kitaptaki kayda göre H. 621, M.1224 yılı olarak gösterilmektedir. Mümine Hatunun vefatının arkasından Mevlana'nın ağabeyi Muhammed Alâeddin'in de vefatı hem Mevlana'yı hem de babası Sultan -ül Ulema'yı derinden üzmüştür. Karaman Beyi Emir Musa tarafından kendileri adına yaptırılan Medreseye defnedilmiştir. Bu medrese, daha sonra Karamanoğulları tarafından cami olarak yeniden yapılmış ve Mader-i Mevlana (Aktekke) Camii olarak güzel bir eser halinde günümüze kadar gelmiştir. Aktekke (Mader-i Mevlana) Camii'nin iç kısmının sol tarafında kubbe köşesinde Mevlana'nın annesi Mümine Hatun'un türbesi, kapıdan girince soldan birinci kabir, ağabeyi Muhammed Alâeddin ve diğer yirmi kabir de Mevlana'nın diğer yakınlarına aittir.

Hz. Mevlana babası Sultan-ül Ulema Bahaeddin Veled ve diğer yakınları ile birlikte Karaman'da yedi yıl kaldıktan sonra, Selçuklu sultanı Alâeddin Keykubat'ın ısrarlı daveti üzerine Annesi Mümine Hatun ve diğer yakınlarını bırakarak Konya'ya hicret etmiştir.

Hz. Mevlana ve babası Muhammed Alâeddin'in kabirleri Konya'da Mevlana Türbesi içerisinde. Hz. Mevlana'nın Babası Bahaeddin Veledin devrinin en büyük âlimlerinden biri olmasında annesinin payı çok büyüktür. O, iki yaşına bastığında, babası vefat edince Horasan ülkesinin padişahı Harizimşah'ın kızı olan annesi elinden tutarak babası Hüseyin el Hatibi'nin kütüphanesine götürüp : “Beni babana bu eserler yüzünden verdiler. O bu eserleri okumakla dünya ve mana ilimlerini öğrenmiş İslam âlemindeki müstesna yerini almıştır. Diyerek oğlu Bahaeddin Veledin daha sonra” Sultan-ül Ulema” diye anılmasına sebep olan kıvılcımı yakmıştır.

Bu hadise, Hz. Mevlana ailesince bir gelenek olarak benimsenmiş, asırlar boyunca kadına özel değer verilmesine sebep olmuştur. Hiç şüphesiz, Mevlana'nın yetişmesinde, babasının ve çevresinin etkisi olduğu kadar annesi “Mader-i Mevlana” Mümine Hatun'un da çok büyük etkisi olmuştur. Hz. Mevlana eserlerinde, kadına önce insan olarak değer vermiştir.

HZ. MEVLANA'NIN

752.

VUSLAT YIL DÖNÜMÜ

**752. Vuslat Yıl Dönümü'nde Hz. Mevlana'yı
derin bir saygıyla anıyor;**

13 yıldır hoşgörünün, birlik ve irfanın merkezi
Konya'da sağlık hizmeti sunmanın sorumluluğunu
ve gururunu taşıyoruz.

Hız. Mevlâna'ya göre Semâ

Semâ, Allah'ın "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" sualine ruh zerrecilerinin: "Evet Rabbimizsiniz" deyişlerinin sesini duymak, kendinden geçmek, Rabbine kavuşmaktır.

Şu zerreler, güneşin ışığında süfiler gibi Semâ edip dururlar; fakat hangi ağmeyle, hangi vuruşla, ne biçim bir sazla Semâ ederler, kimsecikler bilmez. Semâ, gönüldeki gizli erlerden bir selam.

Semâ, diri kişilerin canlarına rahat ve huzurdur. Bunu canından can olan bilir. Semâ ehlinin, biri doğuda, biri de batıda Semâ etse, her ikisi de birbirinin hâlinde haberdar olur. Semâ, gönüller alan sevgiliye kavuşmak içindir.

Özündeki ay gibi cevheri görmeyen kişiye müzikî ne yapısın, def ne etsin? Donup buz kesilen, bu müzikinin tesirine kapılmayan, ötüp yok olanlardan da aşağı olan canın, toprak başına...

Semâ'a girdin mi iki dünyadan da dışarı çıkarısın; Semâ âlemi, iki âlemde dışarıdadır. Yedinci göğün damı, yüce bir damdır amma, Semâ merdiveni bu damı da aşar, bu damdan da yücedir.

Yüzleri kibleye dönmüş kişiler bu dünyada da Semâ'dadır, o dünyada da.

Hele halka olup Semâ ederek dönüp duranların ortasında Kâ'be de olursa....

Semâ ve Kainatın Hareketi

Semâ, Türk tarihinin, an'anesinin, inançlarının bir parçası olup Hz. Mevlâna (1207-1273) ilhamıyla oluşmuş ve gelişmiştir. Kemâle doğru manevî bir yolculuğu (Miracı), bir gidiş-gelişi temsil eder. Semâ 7 bölümdür. Her bölümünün ayrı bir manası vardır... Semâ'yı ilmî yönden tetkik ettiğimizde, şunu görürüz: Var olmanın temel şartı dönmektir. Varlıklar arasındaki müşterek benzerlik, en ufak zerreden en uzak yıldızlara kadar her birinin bünyesini teşkil eden atomlarındaki elektron ve protonların dönmesidir. Her şeyin döndüğü gibi, insanoğlu da bünyesini teşkil eden atomlardaki mevcut dönmelerle, vücudundaki kanın dönmesiyle, topraktan gelip toprağa dönmesiyle, dünya ile beraber dönmesiyle tabii ve şuuruz olarak döner. Ancak insanı öbür varlıklardan farklı ve üstün kılan şey akıldır. İşte, dönen Semâzen varlıkların müşterek hareketine, semâyı beraber akli da iştirak ettirir...

Semâ, kulun hakikate yönelip, akılla, aşkla yücelip, nefsinin terk ederek, Hakk'da yok oluşu ve olgunluğa ermiş, kâmil bir insan olarak tekrar kulluğuna dönüşüdür. Bütün varlığa, bütün yaratılanlara yeni bir ruhla, sevgi için, hizmet için dönüşüdür... Semâzen hırkasını çıkarmakla, manen, ebedî âleme, hakikate doğar, orada yol alır... Başındaki sikkesi

nefsinin mezar taşı, üstündeki tennuresi nefsinin kefenidir. Kollarını çapraz bağlayarak, görünüşte "bir" rakamını temsil eden, böylece Allah'ın birliğini tasdik eden Semâzen, Semâ ederken, kolları açık, sağ eli dua edercesine göklere, Hak gözüyle baktığı sol eli yere dönüktür. Hakk'tan aldığı ihsanı, halka açmasıdır. Sağdan soldan kalbin etrafında dönerek, bütün insanları, bütün yaratılmışları, bütün kalbiyle sevgi ve aşkla kucaklayışdır... Semâ töreni 7 bölümdür. Her bölümün ayrı bir manası vardır...

Birinci Bölüm

İlahî aşkı temsil eden Peygamber Efendimizi metheden bir "nat" ile başlar. Buna "Nat-ı Şerif" denilir.

Peygamberimizi methetmek, Ondan evvelki bütün Peygamberleri ve hepsini yaratan Allah'ı methetmek demektir...

İkinci Bölüm

Bu methiyeden sonra bir kudüm darbesi duyulur.

Bu vuruş Allah'ın (C.C.) kâinatı yaratışındaki "Kün" yani "Ol" emrini temsil eder... (Kur'an-ı Kerim, Yasin 36/82)

Üçüncü Bölüm

Üçüncü bölümde her şey can veren "Nefes"i, yani Nefhayı İlahiye'yi temsil eden bir ney taksimi duyulur.

Dördüncü Bölüm

Sultan Veled devridir.

Bu, semâzenlerin birbirlerine üç kere selâm vererek, bir peşrevle dairevi yürüyüşüdür. Şekilde gizli ruhun diğer ruha selâmıdır.

Beşinci Bölüm

Semâ töreni dört selâmdır.

Semâzen, üstündeki siyah hırkayı çıkararak, sembolik olarak, hakikate doğar.

Kollarını bağlayarak "bir" rakamını temsil eder. Böylece Allah'ın birliğine şahadet eder.

Şeyh Efendi'nin elini öperek semâ'a girme izni alır, Semâ'a başlar. Semâ dört selâmdır.

1. Selâm, insanın, bilgiyle hakikate doğarak, yüce yaratanını ve kendi kulluğunu idrakidir.

2. Selâm, İnsanın yaratılışındaki nizamı, azameti müşahede ederek, Allah'ın kudreti karşısında hayranlık duymasıdır.

3. Selâm, İnsanın hayranlık ve minnet duygusunun "aşk" a dönüşmesiyle, aklın aşk'a kurban oluşudur.

Bu tam teslimiyettir, Allah'a vuslattır. Sevgilide yok oluştur. Budizm'de en yüksek mertebeye olan "Nirvana"dır, İslamiyet'teki 'Fenâfillah'tır.

Ancak İslamiyet'te en yüksek mertebeye kulluk mertebesidir.

4. Selâm ise, insanın manevî yolculu-

ğunu tamamlayıp, kaderine razı olarak, yaratılıştaki vazifesine, kulluğuna dönüşüdür. Bu selâma Şeyh Efendi ve Semâzen başı da iştirak ederler.

Bu noktada semâzen, "Amene'r-Resûlü'deki (Kur'an-ı Kerim, Bakara 2/285) Allah'a, Meleklerine, Kitaplarına. Peygamberlerine... iman etmiş olmanın neşesi içindedir. Benliğini, egosunu mağlup etmiş.

Peygamber Efendimizin "ölmeden önce ölünüz" ve Kur'an-ı Kerim'in (Fecr 89/27-28-29-30 son ayetlerindeki) "Ey emin ve mutmain olan nefis, sen O'ndan hoşnut, O da senden hoşnut olarak, Rabbine dön! Has kullarım zümresine gir! Onlarla beraber cennetime gir!" emirlerine uymuş ve neşesine gark olmuştur.

Altıncı Bölüm

Semâ töreninin altıncı bölümünde bilhassa "Maşrık da Allah'ındır, mağrib de. Hangi tarafa dönerseniz, Allah'ın yüzü oradadır. Çünkü Allah Vasi'dir, Alim'dir." (Bakara 2/115. ayetinin okunduğu) Kur'an-ı Kerim tilavetiyle devam eder.

Yedinci Bölüm

Yedinci bölümde Semâ töreni bütün Peygamberlerin, şehitlerimizin ve bütün insanların ruhları için okunan bir Fatih ve devletimizin selâmeti için bir dua ile son bulur. Dedeler ve Dervişler, Semâ mukabelesinden sonra, kimseyle konuşmadan, tefekkür (meditasyon) için sessizce hücrelerine çekilirler.

ŞEB-İ ARÛS

752. Vuslat
Yıl Dönümünde

O'nu
saygı ve rahmetle
anıyoruz

Huzur Vakti

**“İçinde bir can var,
o canı ara.”**

Mevlânâ Celâleddîn Rûmî Hz.

Ali İŞİK

MEVLÂNA'NIN KENDİSİYLE ÖZDEŞLEŞTİRDİĞİ MUSİKİ ALETİ NEY ÜZERİNE...

Aşk eri Mevlâna, büyük ve görkemli aşkı 26 bine yaklaşan beyitle ifade ettiği *Mesnevî*'sine Türkçe şu mealdeki beyitle başlar:

“Dinle, bu ney nasıl şikâyet ediyor, ayrılıkları [nasıl] anlatıyor” (Rumi 2015: I/33)

Bu mısralardaki “ney” nedir, hatta kimdir? Anlattığı “hikâye”, şikâyet ettiği “ayrılık” nedir? Bütün bu soruların cevabını eksiksiz olarak *Mesnevî*'sinde yine Mevlâna verir. Yeter ki bu muhteşem gül bahçesinin kapısından içeri adımınızı atınız. Daha ilk adımınızdan itibaren gerçeklikler dünyası ile aranızdaki perde kalkacak ve rüyaya açılan gözleriniz, sembollerin ardına gizlenmiş gerçekleri olanca yalnlığıyla bir bir görecektir.

Ney ya da nây, çok eski zamanlardan beri Doğu âleminin kullandığı ancak, Mevlâna ile gerçek kimliğini bulmuş, ondan sonra da Mevlevîlik ile özdeşleşmiş bir musiki âletidir.

Ney'in anlattığı hikâye, yeryüzünde görülen ilk insanın tarihinden daha eskidir. Bu, “elest meclî-si”nde, “kalu belâ” (A'râf Suresi, 172. ayet) ile maksudunu ve maksadını bulan “cân”ların hikâyesidir.

Mevlâna'nın ney'den önce “dinle” diye başlaması da rast gele değildir. Zira ilk emir “oku”dan sonra şimdi artık “dinleme”nin zamanıdır. Nitekim Mevlâna da *Mesnevî-i Ma'nevî*'sinde, dinlemenin, duymanın, söylemekten önce ve üstün olduğunu anlatır:

“Lokma da söz de olgun kişiye helaldir. Sen olgun değilsin, yeme, dilsiz ol.

Çocuk doğar doğmaz önce süt içer, bir süre susar, tamamen kulak kesilir.

Onun söz söylemeyi öğrenmek için bir süre dudakını sözden yumması gerekir.

Kulak vermez de ti ti eder durursa kendini âlemin dilsizi yapar.

Daha baştan kulağı olmayan asıl sağır, dilsiz olur. Nasıl çoşup da söz söyler?

Çünkü konuşmak için önce dinlemek gerekir. Konuşma semtine dinleme yolundan gir.

'Evlere kapılardan girin' (Bakara Suresi, 189. ayet); dilekleriniz sebeplerde

arayın.” (Rumi 2015: I/91)

Hicran ateşiyle olgunlaşan camın vuslat özeğine gelince: Dünyaya gözünü açan insandan beklenen bu en büyük marifet, Mevlâna'nın çağdaşı Yunus'ta:

İlim ilim bilmektir ilim kendin bilmektir

Sen kendini bilmezsin yâ niçe okumaktır (Tatçı 2021: 144)

şeklinde ifadesini bulan “kendini bilmek”tir.

Bir şekilde, insan kendini bilirse, içine düştüğü gurbetin ve “asıl sıla” özleminin insanı olgunlaştırarak gönül ateşi benliğini sarar. Bu süreç, en veziz ifadesini de Mevlâna'da bulur:

“Hamdım, piştım, yandım!”

İnsanın aslı çamurdandır. Ama bu çamurdan kalıp, içinde “ölümsüz olan”ı taşımaktadır. Bu ölümsüz yan ise, Yaratıcı'sından bir cüzdür (bkz. Secde Suresi, 7-9. ayetler). Bu bilgi *Kur'an*'da anlatılmakta, ancak marifetle kavranılmaktadır. Bu marifete ulaşan âşık nasıl yapıp tutuşmasını ki!.. Birbirinin maddesini/cesedini seven iki gönlün maruz kaldığı ayrılığın dahi ne büyük bir işkence olduğunu gördükten sonra; aslına keşfeden can'ın içine düştüğü küçük gurbet ten'in, büyük gurbet şu dünyanın, işkence dolu zindanlardan ne farkı vardır? Aslına bir an önce kavuşmak isteyen âşık açısından tefekkür edelim bir kere...

Ney'in hikâyesi de bir bakıma, insanın hikâyesine benzer. Önce vatani olan kamışlıktan ayırmışlar onu. Bu ayrılıkla kalsa iyi; içini dağılayıp vücudunda göz göz yaralar açmışlar ateşle. İnsanla aynı gurbeti paylaşan ney, şüphesiz, dert ortağının hâlini en güzel terennüm eden olacaktır. Bunun için de ney demek, Mevlâna demektir; Mevlâna demek de ney... Bakınız bu gerçek, cinas yardımıyla ne güzel ifade edilmiş:

Niye halketti deme Hazret-i Mevlâ nây

Halka andırmak için Hazret-i Mevlâna'yı (Banarlı 1974: 25)

İnsanoğlu, ney'in insan hayatına eş hayatı ile kazandığı değeri yeterli görmemiş; bir efsane ile onu âdetâ mübarek kılmıştır.

Malum olduğu üzere, Hazret-i Peygamber efendimiz ilmin şehri, Hazret-i Ali de bu şehrin kapısıdır. Anlatacağımız efsane, bir yönüyle bu gerçeğin de vurgulanmasıdır:

“Bir gün Hz. Muhammed (SAV), amcazâdesi Hz. Ali ile sohbetinde kimseye anlatmaması şartı ile ona ilahi aşkın sırlarını nakleder. Hazret-i Ali, öğrendiği sırların azametinin ağırlığını taşıyamaz. Hemen Medine dışına atar kendini. Bir kuru kuyu başına geldiğinde takat ve tahammül sınırlarını zorlayan sırları, suyu çekilmiş kuyuya döker. Kuru kuyu, kendine tevdi edilen sırlarla çoşar. Bu çoşuyla yeniden kavuştuğu suları sel olur çağlar. Taşan suların bereketi ile kuyunun etrafında kamışlar boy verir.

Kuyuya suya gelen bir çoban, kamışlardan birini keser. Keştiği kamışın gövdesine çeşitli yerlerinden delikler açar. Onu, üflediğinde ses verecek hâle getirir. Sonra dudaklarına götürüp üflediğinde kamıştan âşikane inleme ve feryatlar yükselmeye başlar. Kalbe vecd ve heyecan veren bu sesleri işiten Peygamber Efendimiz için aslına anlar. Hemen Hazret-i Ali'yi çağırıp ona: “Sana anlattığım sırrı açıkladın mı?” diye sorar. Hazret-i Ali: “Evet, ya Resulullah. O büyük sırrı kalbime sığdıradım. Onu bir kuru kuyuya söylemeye mecbur kaldım.” diye cevap verir. İşte o zamandan beri, o kamış parçası, ilahi sırların gerçeklerine tercüman olarak mübarekleşir ve ona nây adı verilir.” (Öztekın 2007: 9)

Mevlâna'nın *Mesnevî-i Ma'nevî*'sinde de bu kıssaya telmih vardır:

“[Diyor ki]: Beni kamışlıktan kestiler keseli, feryadıyla erkek kadın ağlayıp inledi.

Özlem derdini anlatabilmem için ayrılıktan dilim dilim olmuş bir yürek isterim.” (Rumi 2015: I/35)

Mevlâna'nın kendisiyle özdeşleştirdiği ney, “insan-ı kâmil”dir. O, birlik kamışlığından kesilmiştir. Kendi varlığından geçip mutlak varlıkla var olmuştur. Ondan çıkan her ses, Tanrı iradesini bildirir.

Anlam bu yöne çekildi mi, “ney” bir

mecazdır. *Mesnevî*'yi bir başka açıdan anlamak iddiasında olanlara göreyse bu beyitteki ney, maddidir. Ancak bu iddialara cevabı yine Mevlâna verir:

“A güzel sesli ney, gönüller almadasın, hoşsun, güzelsin; sıcak sıcak nefes vermedesin, soğuk havaları silip süpürmedesin. İçinde ne boğum var, ne bir şey; bomboş. Dertlere düşmüş, perişan olmuş gönülden, candan derdi, lemi almada, onları da kendine döndürmedesin. Herkesin, sevgilisine uygun bir resimdir, yapıyorsun; okuma yazma bilmiyorsun ama içyüzden bir ressamısın âdeta. Ey tüm gerçeklerin şekli, sureti, hangi perdedesin sen? Neyin nağmeleri arasından bir baş göster; şekerler gibisin sen çünkü. Gözün dokuz olmuş sanki; can da on kulağını sana vermiş, altı yana da üfle nağmelerini; altı yana da bildiksin, tanıdıkısın sen. Ey başı kesilmiş kamyş, dilsiz dudaksız sırlar söyle; boğazdan tattığın soluğu, halka da bir hoşça tattır. Ney'e aşk ateşi düştü, âlemi bir dumandır kapladı; çünkü sesin aşk sesi; aşk sesini duyurmadasın, ateşlisin sen. Aşkınla Leylâ'nın Mecnun'un sırlarını okşa; gönle ne tatsın sen, cana ne huzur. Hâsılı soluğunda Tebriz'den bir koku var; güzelliğinle, alımınla nice gönüller kapmadasın sen.” (Rumi 1943: 446).

Âdeta *Mesnevî*'nin on sekiz beytinin bir başka biçimde ifadesi olan bu gazelde ney, gönüller almadadır. İçinde ne boğum vardır ne de bir şey... herkesin sevgilisine uygun resimler yapar. Tüm gerçeğin şeklidir o. Altı yöne de bildik, tanıktır. Düştüğü ateş, aşk ateşi; verdiği ses, aşk sesidir. Leylâ'nın da Mecnun'un da sırları onda; soluğu Tebriz'den bir koku taşımaktadır. Bütün bunlar açıkça gösteriyor ki, maddî ney, mana âleminin bir tercümanı, bir sembolü kesiliyor.

Mevlâna yine bir gazelinde:

“Ey gönül, ateş deryasına at sürme; çünkü korkuyorum, dayanamazsın ateşe. Varlığın kamyştandır, bir sesindir var; her solukta o kamyştan yepyeni bir ses çıkarmadasın. Seslendin mi, bir şehri ayağa kaldırıyorsun; fakat kamyşlığının da ateşe tahammülü yok.” diyerek, gönül ney'e, gönül âlemini de kamyşlığa (neyistana) benzetmektedir (Öztekin 2007: 66).

Başka bir gazelinde:

“Ney gibi kendi varlığından boşalırsan, varlığından geçersen, şeker kamyş gibi şekerle dopdolmuş bir hale gelirsin” (*Divan-ı Kebîr*, C VI, 343, b. 3537) beytiyle mevhum varlıktan geçmeyi, Ney gibi içi bomboş olmaya, gerçek varlığa bürünmeyi, şeker kamyş gibi şekerlerle dolmaya, olgun insanı,

ney'e benzetiyor.

Ney; ilâhî sırlara vakıf olmasından mıdır, vuslat ateşiyle yanmasından mıdır, ayrıldığı kuzu başına/memleketine duyduğu özlemin ateşini terennüme alışmasından mıdır... o gün bu gündür inler durur. Neye yorarsanız yorun, derinlerden gelen bir inlemeyi, bir feryadı çağrıştıran sesinde olduğu gibi, kendisine üflenen soğuk nefesi yakıcı havaya dönüştüren içinde, bambaşka bir hâlet vardır. Nitekim şair Nedîm:

*Olmakta derûnunda hevâ âteş-i suzân
Nâyn bilmem ki ne hâlet var içinde*
(Nedîm 2017: 267)

[Hava (ney'in) içinde yakıcı ateş olmaktadır. (Bu sebepten ney'in) içinde nasıl bir durum olduğunu bilemiyor, anlatamıyorum.] anlamlı mısralarında bu hâlete kafa yorar.

Nedîm'in hâletini anlayamadığı şey, Mevlevîler için bir bakıma Hz. Davud'un “mizmâr”ıdır. Denilir ki Hz. Dâvûd, Allah'a olan derin aşkının ifadeleri olan ve “mezâmîr” adı verilen ilahilerini “mizmâr” isimli sazı eşliğinde, ses literatürüne adıyla geçmiş “davudî” sesiyle terennüm edermiş. Bu yönüyle, ney'in yanık insan inilti ve feryatlarına benzeyen terennümleri, bu mizmâr ve davudî sesle ilintilidir. Hatta Mevlevîlerin, kalın sesli uzun neylere “dâvûd” adı vermeleri de... Bu sebeptendir ki, Mevlevîler de ilâhî aşkın yürekleri titreten vecdine, ney eşliğinde, insanın ince zekâsının ürünü sanatlı sözlerle vecd katmışlardır. Yahya Kemâl'in İtrî'yi anlatırken:

*Vakia ney, kudüm gelince dile
Hızlıyan Mevlevî semâ ile
Yedi kat Arş'a çıkmış Ayin'i* (Beyatlı 1974: 17)

demesi boşuna değildir.

Yanık sesli bir saz olan ney, ustasının (nây-zen, neyzen, nâyî) elinde tesiri gariptir- gamlı değil, ferahlatıcıdır. Bu ferahlıkta, insanı müjdelenmiş bir saadete inandıran bir şevkin hissesi vardır. Ney'i hakıyla dinleyenlerin çok kere bizim yaşadığımız, alabildiğine maddî bir âlemden, -hep iyiliğin, hep güzelliğin, hep faziletin... kısaca Mutlak Varlık'ın bulunduğu- başka bir mana âlemine yükselişleri, kendilerini öyle bir âlemde hissedişleri bundandır.

Bunun içindir ki büyük şair Fuzûlî, kendi zayıf, nahif vücudunu, uçuk sarı benizli kamyştan yapılan bu harika saza benzetir. “Gayn” redifli gazelinde ney, bizzat kendisidir. Ve ilâhî aşka engel bütün maddî arzu ve hevesleri ney gibi yele vermektedir:

Ney-i bezm-i gamem ey mâh ne bulursan yele ver

Od'a yanmış kuru cismimde hevâdan gayrı (Tarlan 2017: 648)

[Ey ay yüzlü (sevgili)! Gam meclisinin ney'iyim. Ateşe yanmış kuru cismimde havadan başka ne bulursan yele ver, yok et.]

*

Meramı semboller/mazmunlar gerisine gizleyen klasik edebiyatımızda, aşk erlerinin önderi Mevlâna'yı ney'den başka bir mazmunun temsili düşünülemezdi. O da öyle yaptı.

Klasik edebiyatımızda ney için, ney sevgisiyle söylenmiş binlerce nefis beyit bulunmaktadır. Bunları bir araya toplasak, koca bir cilt tutar. Biz, bu kısacık yazımızda onun mazimizdeki mana boyutunun kapısını aralamaya çalıştık. Yazımızı bu duygularla bitirmeden önce bir ıstırabımızı da belirtmeden geçemeyeceğiz. Bu ıstırabımız, ney'in şahsında klasik musikimiz admadır.

Yukarıda anlattıklarımızdan Türk Klasik Musikisinin derin bir mana boyutuna dayalı olduğu anlaşılacaktır, ümidindeyiz. Günümüzde bu boyutu anlayanlar yok değil. Ancak sayıları günbegün azalmaktadır. Bunda devamlı yoz müzik yayımı yapan özel televizyon ve radyoların payı büyüktür. Hiçbir mana boyutu olmayan sanatsız, zevksiz sözleri, gürültülü Batı kökenli sazlar eşliğinde dinleye dinleye âdeta beyni yıkanan-gençlerimiz, bırakın klasik musikimizi bilmeyi; çoğunlukla sazlarının adını dahi bilememektedirler. Bunun tabii sonucu olarak “ney'in üflendiği” basit bilgisini bile öğrenemeyip, ehline küfür gibi gelen deyişle ney'i “çaldırtmak”tadırlar. Bu acı gidice dur diyecek konumda olanların bir şeyler yapmasının vakti geldi de geçiyor sanırız.

Kaynakça

BANARLI, Nihad Sami (1974), “Mevlâna ve Mevlevî Medeniyeti”, *Kubbealtı Akademî Mecmuası*, Yıl 3, S 1 (Mevlâna ve Faruk Nafiz Çamlıbel Sayısı), s. 20-28.

BEYATLI, Yahya Kemal (1974), *Kendi Gök Kubbeimiz*, İstanbul: Yahya Kemal Enstitüsü.

NEDİM (2017), *Divan*, (haz. Muhsin Macit), Ankara (e-kitap).

ÖZTEKİN, M. Bolkar (2007), “Fuzûlî ve Şeyh Gâlibî Divanlarında Ney Metaforu”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı*, Elâzığ.

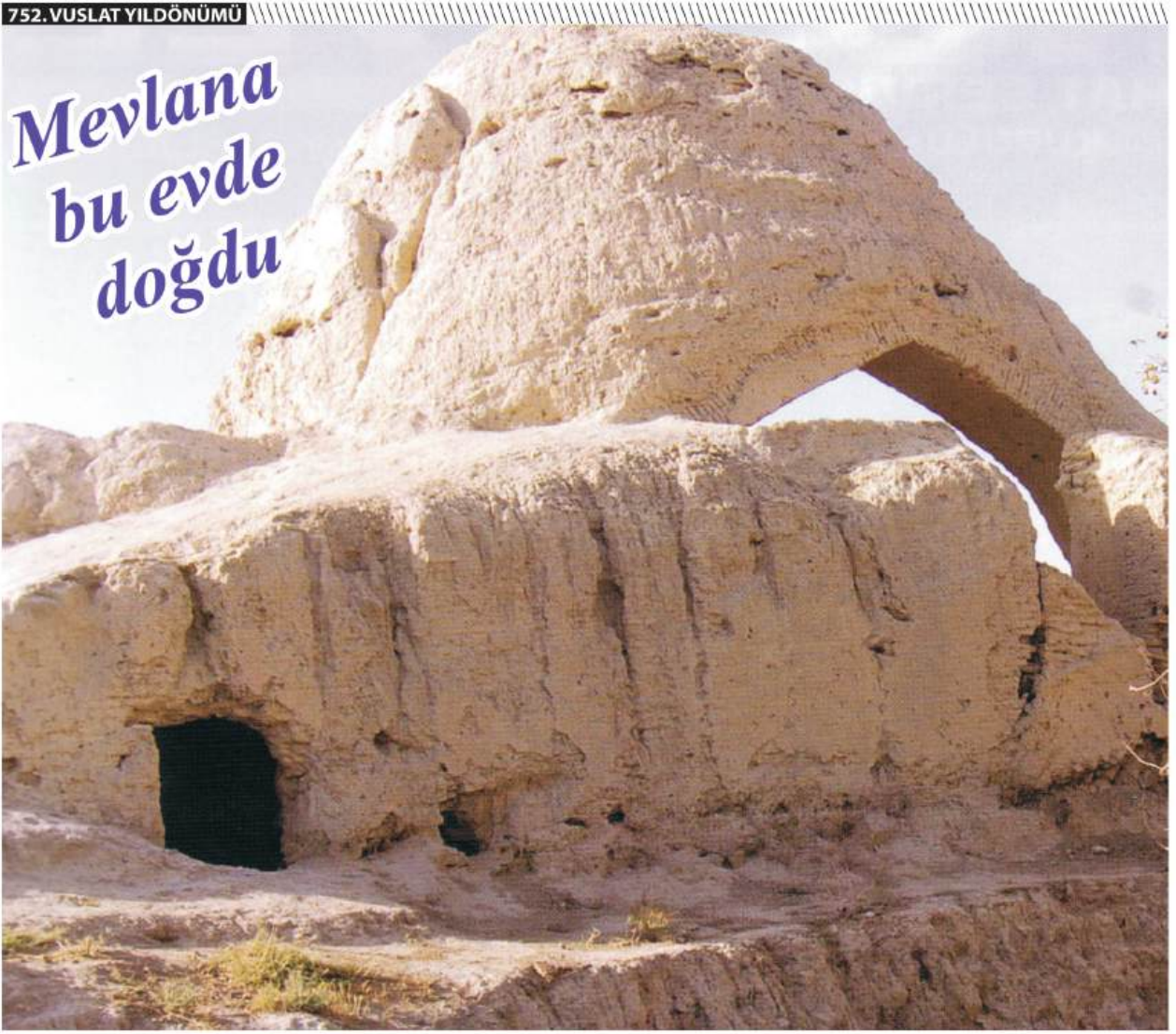
RUMÎ, Mevlâna Celâleddin (1943), *Divân-ı Kebîr* (çev. A. Gölpınarlı, C 1-2), İstanbul: Remzi Kitabevi.

RUMÎ, Mevlâna Celâleddin (2015), *Mesnevî-i Ma'nevî*, (çev. Derya Örs-Hicabi Kurlangıç), İstanbul: Bilnet Mat. (1. Bas.)

TARLAN, Ali Nihat (2017), *Fuzûlî Divanı Şerhi*, Ankara: Akçağ Yay.

YUNUS EMRE (2021), *Divan-Şecmeler*, (haz. Mustafa Tatçı), Ankara: DİB Yay.

Mevlana
bu evde
dođdu

BELH'TEN KONYA'YA...

Mevlana 30 Eylül 1207 yılında bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan yöresinde, Belh şehrinde doğmuştur. Mevlana'nın babası Belh şehrinin ileri gelenlerinden olup sağlığında "Bilginlerin Sultanı" ünvanını almış olan Hüseyin Hatibi oğlu Bahaeddin Veled'dir. Annesi ise Belh Emiri Rükneddin'in kızı Mümine Hatun'dur.

Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled, bazı siyasi olaylar ve yaklaşmakta olan Mođol istilası nedeniyle Belh'ten ayrılmak zorunda kalmıştır. Sultânü'l-Ulemâ 1212 veya 1213 yıllarında aile fertleri ve yakın dostları ile birlikte Belh'ten ayrıldı.

Sultânü'l-Ulemâ'nın ilk durağı Nişâbur olmuştur. Nişâbur şehrinde tanınmış Mutasavvıf Feridüddin Attar ile de karşılaşmıştır. Mevlana burada küçük yaşına rağmen Feridüddin Attar'ın ilgisini çekmiş ve takdirlerini kazanmıştır.

Sultânü'l-Ulemâ Nişâbur'dan Bağdat'a ve daha sonra Küfe yolu ile Kâbe'ye hareket etti. Hac farızasını yerine getirdikten sonra dönüşte Şam'a uğradı. Şam'dan sonra Malatya, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde yolu ile Lârende'ye (Karaman) geldi. Karaman'da Subaşı Emir Musa'nın yaptırdıkları medreseye yerleşti.

1222 yılında Karaman'a gelen Sultânü'l-Ulemâ ve ailesi burada 7 yıl kaldı. Mevlana 1225 yılında Şerefeddin Lala'nın kızı Gevher Hatun ile Karaman'da evlendi. Bu evlilikten Mevlana'nın Sultan Veled ve Alâeddin Çelebi adında iki oğlu oldu. Yıllar sonra Gevher Hatun' u kaybeden Mevlana bir çocuklu dul olan Kerra Hatun ile ikinci evliliğini yaptı. Mevlana'nın bu evlilikten de Muzaffereddin ve Emir Alim Çelebi adlı iki oğlu ve Melike Hatun adlı bir kızı dünyaya geldi.

Bu yıllarda Anadolu'nun büyük bir kıs-

mı Selçuklu Devletinin egemenliği altında idi. Konya ise bu devletin başşehri idi. Konya sanat eserleri ile donatılmış, bilim adamları ve sanatkarlarla dolup taşmıştı. Kısaca Selçuklu Devleti en parlak devrini yaşıyordu ve devletin hükümdarı Alâeddin Keykubad idi. Alâeddin Keykubad, Sultânü'l-Ulemâ Bahaeddin Veled'i Karaman'dan Konya'ya davet etti ve Konya'ya yerleşmesini istedi. Bahaeddin Veled, sultanın davetini kabul etti ve Konya'ya 3 Mayıs 1228 yılında ailesi ve dostları ile geldi. Sultan Alâeddin onu muhteşem bir törenle karşıladı ve ona ikametgâh olarak Altunapa (İplikçi) Medresesi'ni tahsis etti.

Sultânü'l-Ulemâ, 12 Ocak 1231 yılında Konya'da vefat etti. Mezar yeri olarak Selçuklu Sarayı'nın Gül Bahçesi seçildi. Günümüzde müze olarak kullanılan Mevlana Dergâhı'na bugünkü yerine defnedildi.

KONYA'DA ŞEB-İ ARUS: BİR ARAYIŞIN HİKAYESİ

Sümeyye SERİN / hakimiyet.com Yazı İşleri Müdürü

Konya'nın kışa dönen havasında, sokakların üzerine ince bir sessizlik çökerken şehrin kalbinde başka bir ritim başlar. Aralık ayı Konya'da yalnızca takvimin bir yaprağı değildir; dönüp duran semazenlerin nefesi, yan yana duran insanların ortak kalp atışıdır. Her yıl aynı tarihte, aynı derinlikte ama her defasında yeni bir dokunuşla hissedilen bir çağrıdır Şeb-i Arus.

Bu çağrı, yüzyılların ötesinden ulaşan bir ses taşır: "Gel." Mevlana'nın çağrısı bu kentin havasına sinmiş, taşına işlemiş, insanların bakışlarına nüfuz etmiştir. Şeb-i Arus'un gecesi yaklaşırken Konya'da zaman hem akıp gider hem durur. Gündelik telaşın içinden sıyrılan her adım, Mevlana'nın yoluna düşenlerin binlerce yıl boyunca hissettiği o derin sükûnete karışır.

Şehirde dolaşırken ışıklar yalnızca sokakları değil, hatıraları da aydınlatır. Dergâhın önü her zamankinden daha kalabalıktır; fakat kimse gürültü yapmaz. Bu kalabalık, sessizliğin anlamını bilir. Herkes aynı kapıya yönelir ama herkesin kalbinde kendi sorusu, kendi arayışı vardır. Kimisi bir sözün peşindedir, kimisi bir duanın; kimisi ise yalnızca içini susturmak için gelir.

Şeb-i Arus haftasında neyin ilk sesi, içe doğru açılan bir kapı gibidir. İnsan o an, içinde taşıdığı bütün ağırlıkların yumuşadığını hisseder. Semazenlerin dönüşüyle zaman genişler, mekân inceler, insanın kalbi hafifler. Dönüş, yalnızca bir hareket değil; bir teslimiyet, bir arınma, bir kavrayıştır. Ayakların yere değmesi kadar gerçek, ruhun havalanması

kadar soyuttur.

Bu haftada ölümden bahsedilir ama bu, karanlık bir son değildir. Mevlana'nın "düğün gecesi" diye adlandırdığı anlam, insanın kendi özüne, Yaradan'a dönüşüdür. Bu yüzden Şeb-i Arus, hüznle mutluluğun aynı bedene sığmasıdır. Kaybetmenin içinde bulmayı, ayrılığın içinde kavuşmayı anlatır.

Konya'da Şeb-i Arus, yalnızca bir anma töreni değildir; insanın kendi içine yaptığı uzun bir yolculuğun

durağıdır. Her yıl binlerce kişinin gönlünde aynı iz bırakır ama herkes o izi kendi hikâyesiyle doldurur. Bazen bir gözyaşıyla, bazen bir tebessümle, bazen de sadece sessizce oturup dinleyerek.

Haftanın sonunda ışıklar söner, kalabalık dağılır. Ancak herkes kendi içinde bir ışık taşır. Şeb-i Arus'un yıllardır sürdürdüğü şey tam olarak budur: İnsanları değiştirerek uğurlamak. Bir gece için gelinir ama kalpte bıraktığı yankı çok uzun sürer.

Hazret-i Mevlânâ ile **Hazret-i Şems**'in buluşmaları

Mevlânâ ile Şems, bu iki kabiliyet, bu iki nur, bu iki ruh, nihayet buluştular, görüştüler. Bu tarihte Şems, altmış, Mevlânâ, otuz sekiz yaşında idi. Bu iki ilahi aşık, bir müddet yalnızca bir köşeye çekilerek kendilerini tamamiyle Hakk'a verdiler ve gönüllerine gelen ilahi ilhamlarla sohbetlere koyuldular. Sultan Veled der ki: "Ansızın Şems gelip ona ulaştı; ona maşukluk (sevilen, sevgili olmanın) hallerini anlattı, açıkladı. Böylece de sırrı yücelerden yüceye vardı. Şems, Mevlânâ'yı şaşılacak bir aleme çağırdı, öyle bir aleme ki, ne Türk gördü o alemi ne Arap."

Hazret-i Mevlânâ ile Şems Hakkında

Mevlânâ, Şems ile Konya'da buluştuğu zaman tamamiyle kemale ermiş bir şahsiyetti. Şems, Mevlânâ'ya ayna oldu. Mevlânâ, Şems'in aynasında gördüğü kendi eşsiz güzelliğine aşık oldu. Diğer bir ifadeyle Mevlânâ, gönlündeki Allah aşkını Şems'te yaşattı.

Mevlânâ'nın Şems'e karşı olan sevgisi, Allah'a olan aşkının miyarıdır (ölçüsüdür). Çünkü Mevlânâ, Şems'te Allah cemalinin parlak tecellilerini görüyordu. Mevlânâ açılmak üzere bir güldü. Şems ona bir nesim oldu. Mevlânâ bir aşk şarabı idi, Şems ona bir kadeh oldu. Mevlânâ zaten büyüktü, Şems onda bir gidış, bir neşve değişikliği yaptı. 33 Şems ile Mevlânâ üzerine söz tükenmez. Son söz olarak şöyle söyleyelim, Şems, Mevlânâ'yı ateşledi, ama karşısında öyle bir volkan tutuştu ki, alevleri içinde kendi de yandı.

Şems-i Tebrizi Hazretleri'nin Konya'dan Ayrılışı

Şems ile buluşan Mevlânâ, artık vakitini Şems'in sohbetine hasretmiş, Şems'in nurlarına gömülüp gitmiş, bam-

başka bir aleme girmişti. Şems'in cazibesinde yana yana dönüyor, ilahi aşkla kendinden geçercesine Sema ediyordu. Bu iki ilahi dostun sohbetlerindeki mukaddes sırrı idrakten aciz olanlar, ileri geri konuşmaya başladılar. Neticede Şems, incindi ve Mevlânâ'nın yalvarmalarına rağmen, Konya'dan Şam'a gitti (14 Mart, 1246 Perşembe).

Hazret-i Şems'in Konya'ya Dönüşü

Şems'in ayrıldığında derin bir ızdıra-ba düşen Mevlânâ, manzum olarak yazdığı güzel bir mektubu, Sultan Veled'in başkanlığındaki kabileyle Şam'a, Şems'e gönderdi. Sultan Veled, kafilesiyle Şam'a vardı, Şems'i buldu ve babasının davet mektubunu, hediyelerle birlikte, saygıyla Şems'e sundu. Şems, "Muhammedî tavırlı ve ahlaklı Mevlânâ'nın arzusu kafi'dir. Onun sözünden ve işaretinden nasıl çıkabilir." diyerek, Mevlânâ'nın davetine icabet etti ve 1247 'de, Sultan Veled'in kafilesiyle, Konya'ya döndü.

Hazret-i Şems'in Kayboluşu

Şems'in Konya'ya geri gelmesine herkes sevindi. Mevlânâ da hasretin sıkıntılarından kurtuldu. Artık Şems'in şerefine ziyafetler verildi, Sema meclisleri tertip edildi. Fakat huzurla, muhabbetle, dostluk içinde geçen günler pek çok sürmedi, dedikodular ve can sıkısı durumlar yeniden başladı. Şems, o bahtsız dedikoducu topluluğun yine kinle dolduğunu, gönüllerinden sevginin uçup gittiğini, akıllarının nefislerine esir olduğunu anladı ve kendisini ortadan kaldırmaya uğraştıklarını bildi, Sultan Veled'e dedi ki: "Gördün ya azgınlıkta yine birleştiler. Doğru yolu göstermekte, bilinlikte eşi olmayan Mevlânâ'nın huzurundan beni ayırmak, uzaklaştırma, sonra da sevinmek istiyorlar. Bu sefer öylesine bir gideceğim ki,

hiç kimse benim nerede olduğumu bilemeyecek. Aramaktan herkes aceze düşecek, kimse benden bir nişan bile bulamayacak. Böylece bir çok yıllar geçecek de yine kimse izimin tozunu bile göremeyecek." İşte Sultan Veled'e böyle yakınan Şems, 1247-1248 tarihinde Konya'dan ansızın gidip kayboldu. 38 Şems'in kayboluşundan sonra Mevlânâ, herkesten onun haberini soruyordu. Kim onun hakkında aslı esaslı olmayan bir haber bile verse ve Şems'i falan yerde gördüm dese, bu müjde için sarığını ve hırkasını vererek şükranelerde bulunuyordu. Bir gün bir adam, Şems'i Şam'da gördüm diye haber verdi. Mevlânâ buna, tarif edilemeyecek şekilde sevindi ve o adama, üstünde nesi varsa bağışladı. Dostlarından birisi, bu adamın verdiği haber yalandır, o Şems'i görmemiştir, dediğinde Mevlânâ şu cevabı vermiştir. "Evet, onun verdiği bu yalan haber içinde üstümde neyim varsa verdim. Eğer, doğru haber verseydi, canımı verirdim."

Hazret-i Mevlânâ'nın, Şems-i Tebrizi Hazretleri'ni Aramak İçin Şam'a Gidişi

Mevlânâ, Şems'i çok aradı. Onun ayrılığıyla, gönülleri yakan, sızlatan, nice şiirler söyledi. Onu aramak için iki kere Şam'a gitti. Yine Şems'i bulamadı. Bu son iki seyahatin tarihleri kesin olarak bilinmemekle beraber, büyük bir ihtimalle 1248-1250 yılları arasında olduğu söylenebilir. Sultan Veled'in ifadesiyle Mevlânâ, Şam'da suret bakımından Tebrizli Şems'i bulamadı ama, mana yönünden onu, kendisinde buldu. Ay gibi kendi varlığında beliren Şems'i, kendinde gördü ve dedi ki: "Beden bakımından ondan ayırım ama, bedensiz ve cansız ikimiz de bir nuruz. Ey arayan kişi! İster onu gör, ister beni. Ben O'yum O da ben."

Dün vardık, yarın da olacağız...

Hız. Mevlana'yı vuslatının
752. Yıldönümünde
saygı ve rahmetle anıyoruz.

Hız. Mevlânâ ve insan

Bilindiği gibi günümüzden sekiz asır kadar önce yaşamış olmakla birlikte, hâlâ eserleri üzerinde araştırmalar yapılan ve gün geçtikçe fikirleri daha da önem kazanan Mevlâna Celâleddin-i Rumî Türk-İslam dünyasının yetiştirdiği düşünürlerin en başında gelmektedir. Türk milleti olarak dünyaya hediye ettiğimiz bu evrensel ve güncel değerimiz asırlardır bizlere ve isteyen tüm insanlara Allah sevgisini, Peygamber sevgisini, insan sevgisini, özetle yaratana ve yaratılana olan sevgisini, Kur'an-ı Kerim'e olan bağlılığını anlatmaktadır.

Hız. Mevlâna eserlerine baktığımızda farklı konulardan bahsedilse de sonunda merkezinde hep insan vardır, insanlık vardır. Mevlâna'mız kendi ile barışık, huzurlu, Yüce Allah'ın kendisine verdiği maddi ve manevi güzelliklerin farkında olan, ona şükreden, zorluklar karşısında nasıl düşünüp hareket edeceğini bilen, hoşgörülü, sevgi dolu bir insan olabilmenin yollarını anlatmaktadır.

Günümüzde ise çalışma ve araştırmalar, dünyanın ihtiyaç duyduğu birlik ve beraberliğe, Hız. Mevlâna ışığında sevgiye ve Allah aşkına davet etmek için yapılmaktadır. Hız. Mevlâna asırlar öncesinden her dönem insanına olduğu gibi günümüz insanına da şöyle seslenmekte ve Peygamber Efendimiz'in Hadis-i şeriflerine binaen de insanları birbirinin aynası olarak görür:

"Berî gel, berî! Daha da berî!

Bu yol vuruculuk ne zamana kadar?

Mademki sen bensin, ben de sen;

Ne zamana kadar bu senlik ve benlik?

Biz Hakk'ın nuruyuz, Hakk'ın aynasıyız.

Şu halde kendi kendimizle ne diye çekişip duruyoruz?

Bir aydınlık, bir aydınlıktan neden böyle kaçıyor?

Haydi, şu benlikten kurtul, herkesle anlaş, herkesle hoş geçin.

Sen kendinde kaldıkça, bir habbe-

Esin ÇELEBİ BAYRU
(Hız. Mevlâna'nın 22. kuşak torunu ve Uluslararası Mevlâna Vakfı Başkan Yardımcısı)

sin, bir zerresin; fakat herkesle birleştin, kaynaştın mı, bir ummansın, bir madensin! (...)"

Hız. Mevlâna'nın hep ön plânda tuttuğu husus ise "insanların öncelikle kendisini keşfetmesi"dir. Eğer bir düşman varsa bunu da dışarıda değil kendi içinde araması ve onunla nasıl savaşması gerektiğini vurgulamasıdır. Bu düşman ise, şüphesiz bir canavar misali olan ve büyüklerin cihâd-ı ekber; yani en büyük savaş olarak nitelendirdikleri nefisle olan savaştır. İşte Hız. Mevlâna'ya göre esas olan ise bu savaşın sonunda elde edilecek galibiyetle insân-ı kâmil yani olgun insan olmaktır.

Hız. Mevlâna'nın bu konuda verdiği şu öğüdü belki de bize "insan-ı kâmil" olma kapısını açacak anahtarı göstermektedir:

"Bir can var camında, o canı ara; beden dağındaki gizli mücevheri ara; ey yürüyüp giden dost, bütün gücünle ara; aradığını dışarıda değil, kendi içinde ara!"

Hız. Mevlâna yine nefis konusuna dikkat çeker "Bazen melekler bizim temizliğimizi kıskanır, bazen de şeytanlar kötülüğümüzden kaçarlardı" diyerek insanı iyi ve yönleriyle özetleyerek şöyle der:

"İnsanda bir hayvan, bir şeytan, bir de rahman sıfatı var. Hangisinden sayılırsan kıyamet günü ona katılırsın." Yine Mevlâna'ya göre insanın asıl gıdası Allah nurudur. Yeryüzündeki gıdalar hayvanlara mahsustur. Fakat nefesine çokça uyan insanlar bu gıdalarla beslenerek göklerin gıdasını unutmaktadırlar.

Belirtmeye çalıştığımız gibi Hız. Mevlâna bize yine çarpıcı bir örnekle "Musa da sensin, Firavun da. Her ne arıyorsan kendinde ara!" diyerek, insanoğlunun içindeki düşmana hep dikkat çeker ve Mesnevî'sinde şöyle buyurur: "Kendini, kendi vasıflarından arıt ki, asıl kendi saf ve pâk kişiliğini göresin."

Evet kendimizi kendimizden arıtırsak, yani Mevlevîlik Yolu'nun da esaslarından olan insanın kendisini önemsememesi ve tevazu sahibi olması gerçek kimliğimizi bulmakta bize yol gösterecektir. Eğer böyle olmazsa, Hız. Mevlâna'nın yine Mesnevî'sinde belirttiği gibi nefsinin esiri olacak, içindeki düşmanın farkında olmadan o insanla, bu insanla uğraşacak, her şeye kabahat bulacak ve mutsuz bir şekilde vaktini heba edip gidecektir. Hız. Mevlâna bu konuda da yine çarpıcı örneklerle bize bizi şu şekilde anlatmaktadır:

"İnsanoğlu yaz geldi mi kışı ister; fakat kış gelince bundan da şikayet eder.

Olduğu hale katiyen razı olmaz. Ne darlıktan hoşlanır, ne de genişlikten.

Geberesi insan, efendisine ne de âsîdir! Doğru yola kavuşur; ama tutar yine inkâra sapar.

İnsanın içindeki nefis de bu tür mahlûklardandır. İşte bundan dolayı yüce Allah "Öldürün nefislerinizi" buyurmuştur. Nefis, üç köşeli dikendir; nasıl koyarsan koy yine sana batar; ondan kurtulmana imkân var mı?"

Evet nefisten kurtulmak zordur. Bu dünyaya ait istekler, mal, mülk, makam hırsı hep o nefsin istekleridir. İnsan bunlara köle olduğu müddetçe nefsinin

esiri olacak ve asla Yaradan'ın istediği gibi bir insan olamayacaktır. İşte Mesnevî'sinin henüz başında "Ey oğul, kopart zincirlerini! Ne zamana kadar paranın pulun esiri olacaksın?" diyerek maddiyatın insanın el ve ayaklarına vurulan bir pranga olarak görülmesini öğütüyor.

Yine makam peşinde koşanları da "Allah aşkı yanında bu padişah tahtları ancak tahta parçasından ibarettir" diyerek de bizlere ilahi aşkı hedef olarak göstermektedir. Bildiğiniz gibi aşk da öyle kolay avlanır bir kuş değildir. İnsanın benliğini yok etmesiyle, kendini bir "hiç" olarak görmesiyle ve de en önemlisi biraz önce de belirttiğimiz gibi insanın kendini kendisinden artmasıyla yakalanabilecek bir kuştur. Hz. Mevlâna Divan-ı Kebir'indeki bir gazelinde de yine vurgulu bir şekilde kendisini örnek vererek bize yol gösterir ve şöyle der:

"Kendimden geçtim, kendimi buldum.

Boyumdan geçtim, aşkın boyunu

aldım.

Tüm harflerden geçtim, elif gibi tek kaldım."

Evet, tüm harflerden geçip "elif" gibi tek kalmak; vahdet, yani birlik inancıyla tüm dünyevi istek ve meyillerden arınıp, insanın kendisini "yok" ederek Allah'la var olmasıdır. Bu da hep söylemeye çalıştığımız gibi aşkla varılabilecek bir yoldur. Aşk yolu ise Hz. Mevlâna'nın Mesnevî'sinde dediği gibi;

"Göklere uçmak, her an yüzlerce perdeyi yırtmaktır.

Öncelikle kendini nefsin isteklerinden kurtarmak, nefsânî yollardan yürümekten vazgeçip, dünya nimetlerini görmezlikten gelmektir."

Kısacası;

"İnsanın geldiği ve tekrar döneceği mekânı düşünmesi ve kendini tanımaya çalışmasıdır." Burada şunu da belirtmemiz gerekir. İnsan aşk yolunda ilerlerken asla geldiği aşamayı yeterli görmemeli, hep bir ileri merhaleye geçmeyi hedef edinmelidir. Ben oldum ar-

tık, demeden aşk yolunda, insan-ı kâmil yolunda ilerlemeli. Bu konuda da yine Hz. Mevlâna'dan beyitler naklederek sözlerimi bitirmek istiyorum.

Çünkü aşk konusu sizin de takdir edeceğiniz gibi öyle kolay anlatılır bir konu değildir. Hz. Mevlâna bile, aşkı soranlara "benim gibi ol da bil" demiştir. Yine aşk konusunu yazmaya çalışan kalemin ortadan ikiye bölünüp iş göremeyeceğini vurgulamıştır. İşte Hz. Mevlâna'nın aşk yoluna düşenlerin dikkatli olmasına dair beyitleri:

"Kim kendi eksikliğini görüp anlarsa, yedeğinde dokuz at olduğu halde olgunlaşma yolunda koşar.

Kendini olgunlaşmış sanan kişi ise ilâhî yolda ilerleyemez. Ey gururlu kişi! Canında, kendini olgunlaşmış sanmaktan daha kötü bir hastalık olmaz. Sendeki bu kendini beğenme huyu defoluncaya kadar gönülünden de çok kan akar, gözünden de. İblisin hastalığı "ben Adem'den hayırlıyım" demesiydi. Dikkat et, bu illet, her yaratılmışta vardır."

HUZURUN EŞİĞİNDE VUSLATI ANLAMAK

Hüseyin Rahmi GÜNDÜZ / Hakimiyet Gazetesi Yazı İşleri Müdürü

Konya'mızda, Hz. Mevlana'nın özlü sözleriyle dolu dolu bir Aralık ayı daha yaşanıyor.

“Gel ne olursan ol gel” diyen, her gönle su gibi degen Hz. Mevlânâ; insanın kendi içine, kalbine ve Yaradan'a yolculuğunun adeta en ince rehberidir. 752. Vuslat Yıldönümü bu yıl “Huzur Vakti” temasıyla anılıyor. Tüm dünyanın huzura, “Huzur Vakti”ne o kadar çok ihtiyacı var ki.

Biraz araştırdığımızda, aslında huzur, Mevlânâ'nın bütün çağlara bıraktığı en berrak çağrı olarak karşımıza çıkıyor. “Her şey neye layıkça ona varır” derken insanı hem sabra, hem kabule, hem arayışa hem buluşa davet eder. Huzur onun dilinde bir son değil, içsel bir başlangıçtır.

Bu topraklarda her Aralık bir kapı aralanır. Kapının ardında dönen semâ yalnızca bir ritüel değil, bir gösteri değil, ruhun sessizce yükselişidir.

Hız. Mevlânâ, “Ben aşkın şehrine giderim, ardında gölge bile kalmaz” derken aslında vuslatın bir ayrılık değil, dönüş olduğunu, kavuşma olduğunu

fısıldar. Ölüm kelimesinin yerini “Şeb-i Arûs” yani “Düğün Gecesi” alır. Çünkü seven sevilene kavuştuğunda ayrılık hükümsüzdür; nefes huzura dönüşür.

Bugünün insanı dünya telaşı içinde koşar, yetişir, yorulur; fakat Mevlânâ bize durmayı hatırlatır. “Hamdım, piştim, yandım” sözü yüzyıllardır yalnızca bir merhale değil, insanın kendini bilme sürecidir. Huzur, bu üç halin sonunda gelen iç aydınlıktır. Kişi yanmadan ışığı göremez, pişmeden olgunluğa eremez.

Vuslat dediğimiz şey, ruhun kendi evine dönmesi değil midir?

Şeb-i Arûs, ayrılığın değil vuslatın sevincidir. O gece kandiller yanar, gönüller genişler; çünkü biliriz ki Mevlânâ'nın yolculuğu bitmedi. Onun sözleri hâlâ hayatın dar sokaklarına ışık düşürür. “Gel, ne olursan ol yine gel” çağrısı yalnız geçmişe ait değildir; bugün de eksilen huzurumuzu tamamlama davetidir. İnsanlık yorgunsa, çağrının sebebi budur.

Bu yılki tema olan Huzur Vakti, yalnız bir anma başlığı değil, her bireye,

her devlete düşen bir ödevdir. Belki de bugün bize düşen, kalabalıklar içinde değil kendi içimizde bir sessizlik kurmak, kelimeleri susturup kalbi konuşturmaktır. Huzur, dış dünyanın değil, iç dünyanın yankısıdır. Herkes iç dünyasında huzuru bulsa, çevresine de huzur vermez mi?

Ve işte vuslat... Bir gidiş değil, dönüş. Bir bitiş değil, tamamlanış. İnsanın toprakla göğe, nefesle sonsuzluğa bağlandığı en ince çizgi. 752 yıl sonra Mevlânâ hâlâ söylüyor: Huzur arıyorsan kendine dön; çünkü yolun sonu değil, yolculuğun kendisi vuslattır.

Bu vesileyle tüm gönüldeşleri, pirdaşları; huzuru, “Huzur Vakti”nde arayanları Konya'mızda ağırlamaktan büyük onur ve mutluluk duyuyoruz.

Hâkimiyet Gazetemizin geleneksel hale gelen “Vuslat Şeb-i Arus” özel eki 15 yıldır okuyucusuyla, Konya'ya gelen ziyaretçileriyle buluşarak önemli bir kültür elçiliği görevini yapmaktadır. Bu yıl 16.yılında 16.sayısına ulaşan ekimize değerli ve anlamlı katkı sunan herkese teşekkür ediyorum.

“
Aşkın ateşi yakar, sabrın rüzgârı serinletir;
huzur ise insanın kendini
Hak'ka bıraktığı o ince çizgidedir.
”

Hz. Mevlana

Hz. Mevlana'yı vuslatının
752. Yıldönümünde
saygı ve rahmetle anıyoruz.

STEP®

AUTO LPG TANKS

**MERİDYEN ALTERNATİF
YAKIT SİSTEMLERİ A.Ş.**

4.OSB. 410 Nolu Sokak No:3 Selçuklu/KONYA TEL: 0 332 239 25 52

Mevlânâ'nın eserlerinde geçen ney, aslında "insanı kâmil"i temsil etmektedir. Sazlıktaki bir kamışın ney hâline gelene kadar geçirdiği devreler, insanın olgunlaşmasını, yani "nefsi tezkiye ve kalbi tasfiye" basamaklarını ifade eder.

Ney başlangıçta kamış olarak bulunduğu sazlıktan ayrılmış ve bu ayrılık, onun nasıl acı feryadına sebep olmuşsa; ruhlar âleminde gelip balçıktan yaratılmış bedene, yani ten kafesine giren "kâmil insan"da da o rûhânî âleme hasret başlamıştır. Bu hasreti; riyâzât, murâkabe, tefekkür, ilâhî aşk ve çilelerle yoğrulmuş insan olgunlaşır; seviye bulur; nihâyet "kâmil" hâle gelir.

Sazlık içindeki kamışlar arasından çıkarılan ney, usta bir el tarafından usûlüne uygun şekilde kesilir. İçi boşaltılır, kurutulur. Daha sonra, ateşle delinerek baş ve son kısmına demir boğumlar yerleştirilir. Bir müddet bu hâlde bekledikten sonra ney; neyzenin nefesinden üflenen nefha ile dinleyenlerin kalbi seviyelerine göre (1) güzel sesler, hayret ve hikmetler yaymaya başlar. (2)

SIRLARI İFŞA ETME!

İnsan da kemâl yolunda hep bu safhalardan geçer. İnsanı kâmiller, diğer insanlar arasından belli kısıtlarla seçilirler. Nitekim peygamberlerin en büyük özelliklerinden birisi onların seçilmiş olmalarıdır. Daha sonra, çeşitli terbiye usûlleriyle onun dünyevî bağ ve endişelerden içi boşaltılır. Seyr ü sülûk yolunun sabrı gerektiren meşakkat, ibtilâ ve imtihanlarıyla karşılaşır ve "vahy"ini izni takip etme neticesinde olgunlaşır. Sonunda Allâh'ın sanat, hikmet ve kudretinin tecelli ettiği bir vâsıta hâline gelir. İnsanlar ondan sâdir olan derûnî hikmetlere râm olur ve vuslat yolunda mesâfe almaya başlarlar.

İnsanlarla ortak kaderi paylaşan ney'in ortaya çıkışı ve onlar tarafından keşfedilişi hakkında, Mevlevî kaynaklarda şu temsîlî hikâyeye nakledilir:

Peygamber Efendimiz, Allâh'ın kendisine ihsan ettiği esrar ve hikmet denizinden bir damlasını, ilmin kapısı Hazreti Ali'ye de emanet eder ve:

"Bu sırları sakın ifşâ etme!" diye sıkı sıkı tenbihler.

Hazreti Ali, kendisine tevdi edilen bu emânete tahammül edemez, altında iki büklüm olur. Sahralara düşer. Derûnunda sakladığı esrarı bir kör kuyuya döker. Vakt olur kuyu suyla dolup taşar. Kuyudan taşan bu sular, çevresini zamanla bir sazlık hâline çevirir ve buraya kamışlar biter. Bu sazlığın rûzgarda hoş nağmeler çıkardığını farkedilen bir çoban, bunlardan bir tanesini keser ve ondan "ney" yapar. Fakat ney'den çıkan bu ses, o kadar içli ve yanık ki, herkes bu sesin derin, duygulu ve yakıcı nağmelerine meftun olur. Onunla ağlar, onunla gülmeye başlar. Çobanın üzü kısa zamanda yayılır ve Arap kabileleri bu çobanı dinlemek için etrafında toplanmaya başlarlar. (Ahmed Eflâki, Ariflerin Menkıbeleri, II, 440)

İşte Mevlânâ'nın Mesnevî'si, kulaklardaki bu hoş nağmelerin ve taşıdığı esrarın yazıya dökülmüş şeklidir. Bu yüzden Mesnevî'yi okuyanlar, mânâlar içinde derinleştiğe pek çok esrar ve hikmet ihtiva ettiğini ifade etmek mecbûriyetinde kalmışlardır.³ Engin bir deryâyı sadece bir damlada seyredilebilen Hazreti Mevlânâ, her biri bir damla mâhiyetindeki bu beyitlerde bizlere vüs'atımıza göre âdeta birer deryâ, hattâ okyanus sergilemektedir. Bu kadar derin mânâlar ve hikmetler ihtivâ ettiği hâlde Mevlânâ sırrını arzu ettiği ihâtada ortaya dökememenin feryadı içindedir. Bu istikâmette Mesnevî'nin ilk muhatabını düşünerek bir keresinde:

"Ben, bu Mesnevî'yi Hüsâmeddin'e göre yazdım!" demişler; bir keresinde de:

"Ben, Mesnevî'yi hülâsâ olarak yazdım. Eğer esrar ve hikmetleri biraz daha şerh edecek olsaydım, onu kırk merkep zor taşırdı." buyurarak Allâh'ın ilim ve hikmet denizinin nihâyetsizliğine işaret etmişlerdir.

Mevlânâ âşığı bir mütefekkir, ondaki derûnî hâllerin idrâkinde insanların ekserisinin aciziyet içinde olduğunu ifade sadedinde şöyle der:

"Biz, Mevlânâ Celâleddin'in vecdinin feryatlarını dinledik. Daldığı huzur

denizinin derinliklerini görmemize imkân yok. Denizin tâ dibinden sınırlı, suyun yüzüne ne vurdu ise onu görüyoruz. Biz Hazreti Mevlânâ'nın aşkını değil, sadece aşkının dile gelen feryatlarını elde ettik. Peltek dilimizle anlatmaya çalıştığımız, bütün bundan ibâret. Huzur denizine yalnız o daldı. Bize vecdinin fırtınasından çıkan sesler kaldı. Heyhât! Onu Mevlânâ zannediyoruz."⁽⁴⁾

MUSİKİDE ÖZÜ KORUMAK

Bu konuyla ilgili olarak Bahâeddin Nakşibend kuddise siruh'un müridlerinden Hoca Misâfir şöyle der:

"Hoca Bahâeddin Hazretleri'nin hizmetindeydim ve müsikîye düşkündüm. Birgün müridlerden birkaçıyla bir araya gelerek birtakım müsikî âletleri bulup Hoca Hazretleri'nin meclislerinde müsikî icrâ etmeyi ve böylelikle onun bu mevzudaki fikirlerini öğrenmeyi düşündük ve öyle de yaptık. Hoca Hazretleri ise bize engel olmadılar ve şöyle buyurdular:

«Biz bu işi yapmayız; ama inkâr da etmeyiz!»

Şâhî Nakşibend kuddise siruh'un bu sözü, nefsâniyete dönüşmesi mümkün ve muhtemel olan bu sahada ihtiyatlı olmanın zarûretine işaret etmektedir. Nitekim günümüzde, bu dengeyi koruyamayan kimi çevrelerin, tasavvufun özünden uzaklaşarak işi sadece müsikîden ibâret gördükleri müşâhede edilmesi münâsebetiyle, bu konudaki hassâsiyetin ne kadar önemli olduğu, daha iyi anlaşılacaktır.

Hazreti Mevlânâ'nın hayatının "piştim ve yandım" devresinde daha çok müşâhede edilen vecd ve istiğrak hâli esasında, sokaktan geçerken duyduğu kuyumcumun altını dövmesi gibi muhtelif seslerin âhengi bile ona Allâh'ı hatırlatıyor ve cezbe gelmesine sebep oluyordu. Bu hâl, onun yüksek ruhuna mahsus, engin derinlik, duyuş ve sırlardan neş'et eden bir keyfiyet olduğu için, Mevlânâ'nın ahenkli seslerle (müsikî ile) ilgili bu meczûbiyeti, umûma misal teşkil etmez.

(1) Mevlânâ hazretleri, "Ney"tin, insanların kalplerine göre farklı tesirler meydana getirdiğini, yine onun dilinden şöyle anlatmaktadır:

"Ben her cemiyette, her mecliste inledim, durdum. Kötü huylu olanlarla da, iyi huylu olanlarla da düşüp kalktım. Herkes kendi anlayışına göre benim yârım oldu. Fakat içimdeki esrân araştırmadı."

Mevlânâ hazretleri, başka bir beytinde, kendi sırlarını paylaşabileceği, kâmil bir insan arayışını şöyle dile getirir:

"İçimi dökcek, beni anlayacak bir kişinin hasretiyeye gidiyorum!.."

(2) İslâm, insan tabiatında mevcut olan özellikleri reddetmeyip, onları mükemmel bir sûrette nizamlayan yüce dindir. Pek çok bedîî sanat gibi, müsikî de insanoğlundaki fitrî husûsiyetlerin tezâhür şekillerinden biridir. Dolayısıyla onun da diğer husûsiyetler gibi ne tamamen reddi ve ne de olduğu gibi kabulü mümkündür. Ancak insanda meydana getirdiği tesirler ve icrâ ediliş şekilleri düşünülerek hayır veya şerde kullanılmasına göre hüküm beyan edilebilir.

(3) Aslen hıristiyan iken, Mesnevî vesilesiyle hidâyete eren rahmetli Farsça hocam Yaman Ded'e'ye:

"Siz, niye Mevlânâ ve Mesnevî'den bu kadar çok bahsediyorsunuz?" diye sorulduğunda, O da:

"Oğlum, benim elimden Mevlânâ tuttu ve Hazreti Peygamber'in kâşısına götürerek hidâyetime vesîle oldu. Beni ateşten kurtaran birisini bu kadar anlamam çok mu?" derdi.

(4) Nûrettin Topçu, Mevlânâ ve Tasavvuf, s. 139

Kaynak: Osman Nuri Topbaş, Âbî Hayat Katreleri Erkam Yayınları

ŞEHRİN KALBİNDE MEVLÂNÂ'NIN İZLERİ

Osman AVCI

Konya...

Sadece bir şehir değil; zamanı yavaşlatan, gönlü incelten, ruhu derinleştiren bir hâl. Her Aralık ayı geldiğinde, bu geniş ovası daha bir dinginleşir, sokaklarında sessiz bir çağrı duyulur: "Gel..."

Mevlânâ Celaleddin Rumi'nin 752. vuslat yılı, bu çağrının en gür duyulduğu zamandır.

Bu şehirde sabahlar bile başka başlar. Sıcacık etli ekmek kokusunun yükseldiği fırınların önünden geçerken, insan sadece bir yemek değil, bir geleneğin, bir medeniyetin asırlardır süren hikâyesinin içinden geçer. Tiritin buğusunda Anadolu'nun yorgunluğu, bamyanın zarafetinde Selçuklu mutfağının inceliği, fırın kebabının her lokmasında ise Konya'nın sabırlı pişirme kültürü vardır. Bu sofralar sadece karın doyurmaz; şehrin ruhunu imar eder, insanın içini ısıtır.

Mevlânâ'nın şehrinde yemek bile bir tefekkürdür aslında. Çünkü her şeyin su gibi aktığı bir dünyada Konya'nın lezzetleri sabrı hatırlatır; beklemeyi, pişmeyi, olgunlaşmayı... Tıpkı Mesnevî'nin sayfalarında olduğu gibi.

Ve Konya'nın sokakları...

Bir köşede Alaeddin Tepesi'nin kadim çınarları, diğer köşede İplikçi Camii'nin taşları... Her biri Mevlânâ'nın yürüdüğü yolların sessiz tanıklarıdır. Bu şehirde taşın bile hafızası vardır. Üzerine bastığın her kaldırım, sana bir şey fısıldar:

"Bir nefes al, kendine dön. Çünkü yolun aslında sensin."

Mevlânâ'nın gelişi Konya'yı sadece bir yerleşim yeri olmaktan çıkarıp bir gönül coğrafyası hâline getirdi. Sufi dervişlerin seması, şehrin gökyüzünü yüzyıllardır döndürür. O dönüş, zamanın dönüşüdür. Gönlün, nefsin, insanın kendine dönüşüdür.

Bugün şeb-i arûs dediğimiz o vuslat gecesi, kimi için bir anma; ama Konya için bir hatırlayıştır.

Bir hakikatin hatırlanması, bir kapının aralanmasıdır. Mevlânâ'nın "Ölüm günüm, düğün günüdür" demesi boşuna değil; çünkü insanın nefsi bıraktığı, hakikate kavuştuğu andır vuslat.

Konya, Mevlânâ ile sadece bir şehrin değil, bir medeniyetin kalbini taşır. İlimin, irfanın, hoşgörünün, paylaşmanın, misafirperverliğin asırlardır sönmeyen o ateşi hâlâ bu topraklarda yanar. Bu yüzden Konya'da yürüyen herkes biraz derviş olur, biraz susar, biraz düşüncü.

Bugün 752 yıl sonra bile Mesnevî, çağlara meydan okurcasına taze, diridir. Çünkü insan değişse de insanın dertleri, arayışları, içindeki o boşluk hep aynıdır. Mevlânâ, o boşluğu doldurmaz; ona ayna tutar. "Kendini bil" der, "Kendi cevherini bul."

Şeb-i Arûs'a yaklaşırken, Konya'nın soğuk Aralık geceleri bile bir sıcaklık taşır. Çünkü bu şehirde her evde bir Mesnevî, her gönülde bir dua, her sokakta bir hikmet dolaşır.

Bu yıl da Konya'ya düşen kar taneleri, sanki şehrin ruhunu beyaza boyar.

Belki de bu yüzden Mevlânâ'nın yoluna düşen herkes bir şekilde huzur bulur.

Kimisi bir beyitte, kimisi bir ney sesinde, kimisi de tepsideki sıcak etli ekmekte...

Ve insan anlar ki:

Konya yalnızca bir şehir değil, vuslatın mekânıdır.

Mevlânâ yalnızca bir mutasavvıf değil, çağlar arası bir köprüdür.

Onun öğrettiği ise sadece sevgi değil; insan olabilmenin asıl zanaatıdır.

Vuslatın 752. yılında, Konya'nın kalbinde yankılanan o çağrı yine aynı:

"Gel... Ne olursan ol, yine gel."

Ama bu sefer belki eklenmesi gereken bir cümle daha var:

"Yeter ki gönlün yolda olsun."

Konya Mevlevihaneleri: ZAVİYELER

ŞEMS-İ TEBRİZİ ZAVİYESİ

Şerafeddin Camii'nin kuzeyinde yer alır. Mescid, semahane ve türbeden meydana gelmektedir. Geçmiş Karaman devrine, 15. yy' a dayanmaktadır. Semahane bölümüne doğudaki alçak seviyede tutulmuş yeni son cemaat mahfilinden girilir. Mescidin kuzeyinde ahşap bir mahfil mutriphane bulunur. Düz örtüyü doğu-batı doğrultusunda atılmış bir kemer taşır. Ahşap kirişler altta tavanlanmıştır. Mahfilde 16-17. yy'dan kalma hatayî motifli kalem işleri görülür. Şems türbesi eyvan şeklinde mescide semahaneye açılır. Türbenin örtüsü kubbe dıştan sekizgen kasnak ve pramidal külahtan oluşmaktadır. Bilindiği gibi, Şems-i Tebrizi Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin müşitlerinden olup çıkan siyasi çatışmalar sonucu öldürülerek buraya gömülmüştür. Burası Ahi taraftarı Bedrettin Güherdaş'ın bağıydı. Daha sonra Karaman devrinde Mescid Semahane yapılarak burası önemli bir Mevlevi zaviyesi haline getirilmiştir. Restore edilerek yeni bölümler ve minare eklenmiştir.

İRİ MEHMET PAŞA ZAVİYESİ

1523 yılında yaptırılan cami, batı bitişiğindeki matbah ve yol aşırı kuzeyindeki U şeklindeki zaviyesi ile günümüze gelmiş bir Mevlevi zaviyesidir. Vakfiyesinde bu yapıardan başka hankâh, hamam, kiler, fırın gibi unsur-

lara sahip olduğu anlaşılmaktadır. Zaviyeye ait bir ev (misafirhane) aynı sokak üzerinde batıda bulunmaktadır. Zaviye-medrese odalarının U şeklindeki planı klasik Osmanlı döneminde camiye medrese uygulamasının Konya'daki tek örneğidir. Caminin kuzeyinde yer alan zaviyede zamanında avluya açılan ocaklı, beşik tonozla örtülü öğrenci odaları bulunuyordu. O. Nuri Dülgerler' in projesine göre restore edilen zaviye şimdi baharatçı dükkanı olarak kullanılmaktadır.

CEMELALİ DEDE ZAVİYESİ

Meram ilçesinde, Turud Caddesi ile Kayışdağı Caddesi' nin kesiştiği noktada yer alan mescid, semahane ve bir türbeden oluşmaktadır. Her iki yapı da 13. yy tarihidir. Cemel Ali Dede, Mevlana'nın yakınlarından ve Lalası olup Mevlana'yı sırtında taşıdığı için "deve" lakabını almıştır. Meram'daki bu zaviye Meslevî kaynaklarında bağlar arasında asude bir yer olarak zikredilir. Vakıf kayıtları, kaynaklar araştırıldığında zaviyede günümüze gelen mescid (semahane) ve türbe ilişkisinden başka bir konak bir mektep daha bulunuyordu. Zaviyenin kuruluşu 13. yy' a kadar inmektedir. Türbe Mescidin batı bitişiğindedir. Cenazelik katı olan kuzeye yönelik tipik bir eyvan türbe olduğu anlaşılmaktadır. Türbe daha sonra yapılan mescidle irtibatlıydı. Zaviyeye gelen Mevleviler bu mescidi semahane olarak da kullanmışlardır. Türbe içeri-

sinde sekiz sanduka bulunmaktadır ve bunlardan dördüncüsü Cemel Ali Dede' ye atfedilmektedir. Konya ve çevresinde bu türbe planında birçok yapı bulunmaktadır.

Sonradan yapıldığı anlaşılan mescid, bir giriş kısmı ve kübik bir harimden meydana gelmektedir. Tuğla kubbeye tromplarla geçilmektedir. Türbe gibi, mescidin de üzeri kurşun kaplıdır.

ATEŞBAZ-İVELİ ZAVİYESİ

Zaviye Meram ilçesi Orgeneral Tural Mahallesi'nde yer alıp bir kerpiç ev ve bir türbeden meydana gelmektedir. Mevlana'nın lalası ve aşçısı olduğu bilinen Ateşbaz Veli (İzzetoğlu Şemseddin Yusuf) 1285 yılında vefat edince buraya gömülmüş ve önemli bir ziyaretgah olmuştur. Burada mescid ve zaviye olup olmadığı bilinmiyor. Ateşbaz Türbesi muntazam kesme taştan yapılmış, kübik cenazelik üzerinde içten kare, dıştan sekizgen planlı bir gövde ve piramidal külahtan meydana gelmektedir. Türbenin içinde sadece Ateşbaz Veli'nin sandukası vardır. Kitabesi 1285 tarihidir. Son onarımlarda türbenin süslemeleri ile kurşun kaplanan külahı oldukça bozulmuştur. Bugünkü türbedar evi, bir zemin kat üzerinde iki oda bir mabeynden oluşan kerpiç bir yapıdır. Kapı üzerindeki postnişin Vahit Çelebi'nin kitabesine göre 1897 yılında yapıldığı anlaşılmaktadır.

FAHRUNNİSA ZAVİYESİ

Karatay ilçesinde, aynı adlı mahallede yer alır. Günümüze bir hamuşan ve bir mescid semahane gelmiştir. Hamuşan' da mermer sanduka ile Karaman dönemi mezar taşları görülür.

Mescid-semahane 1925 yılında yenilenmiştir. Fahrunnisa Hanım' ın 14-15 yy' da yaşamış Mevlevi Hatun olduğu bilinmektedir.

KAYNAKÇA

- 1- Kuş Ahmet, Dıvarcı İbrahim, Şimşek Fevzi; Türkiye Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü. sf: 24.
- 2- Karatay Belediyesi Yayınları, Konya'dan Dünyaya Mevlana ve Mevlevilik; Eylül 2002
- 3- Konya Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Mevlana Celaleddin-i Rumi İnsanlığın Aynası sf: 177-179

ŞEB- ÂRÛS

MEVLÂNÂ'NIN
752.
VUSLAT
YILDÖNÜMÜ

“

Üzülme Can!

Doğruysan zarar gördüm deme.

Bil ki iyiler mutlaka kazanır.

”

Hız. Mevlânâ

www.perilla.com.tr

perilla
senin için

#seniniçin
#justforyou

ÂTEŞBÂZ-I MAKAMI, BİR TERBİYE VE EĞİTİM MAKAMIDIR

Ateşbâz-ı Veli gerçek adıyla Yusuf bin İzzeddin, Mevlâ'na Celâleddîn-i Rumi'nin aşçısı ve Mevleviliğin önemli isimlerindedir. 1285 ölen Âteşbâz-ı Veli adına Konya'da bir türbe yapılmıştır. Bu türbe aynı zamanda Dünyanın ilk Aşçı 'Anıt Mezarı'dır.

Ateşbaz-ı Veli, Hz. Mevlana'nın muasırı olup, esas ismi Şemseddin Yusuf, babasının adı ise İzzeddin'dir. Ateşbaz-ı Veli olarak ün yapmış ve gönüllerde taht kurmuştur. Ateşbaz-ı Veli'nin Baha Veled'le birlikte Belh'ten veya Karaman'dan geldiği, dergâhta yetiştiği ve aşçılık yaptığı rivayet edilir. Ateşbaz, ateşle oynayan demektir. **Onun Hz. Mevlana ve Mevleviler arasında önemli bir yeri vardır. Ateşbaz makamı bir terbiye ve eğitim makamıdır.**

Ateşbaz Veli ile ilgili pek çok menkıbe anlatılır. Bunlardan en önemlisi: Bir gün, dergâhın mutfağında yemek pişirmek için odun kalmamıştır. Dergâhın aşçısı olan Ateşbaz Veli, durumu Hz. Mevlana'ya bildirince Hz. Mevlana Latife yollu, **“Odun kalmadıysa ayaklarını kazanın altına sok da yemeği onunla pişir.” der. Ateşbaz için şaka da olsa emir emirdir. Mutfığa gider, ayaklarını kazanın altına sokar ve parmak uçlarından çıkan ateşle yemeği pişirir.** Büyükler arasında açık keramet ızharı hoş karşılanmadığından Mevlana, bu duruma muttali olunca, hoşnutsuzluğunu “Hay ateşbaz hay” diyerek ortaya koyar.

Ateşbaz Veli'nin türbesi, Havan semtinin üst tarafında, Yeni Meram yolu üzerinde, SSK Hastanesi'nin güneydoğusunda bulunmaktadır. Türbe klasik Selçuklu kümbetleri tipindedir. Kesme taşlardan sekiz köşeli gövdesi üzerine, tuğla ile örülmüş sekizgen piramit külah oturur. Türbenin kiblesinde küçük pencere üzerindeki kitabeli şöyle: **“Bu kabir, kutlu şehit rahmetli İzzeddin oğlu, milletin ve dinin güneşi Yusuf Ateşbaz'ın kabridir. 1285 yılında Allah'ın rahmetine kavuştu.”** Ateşbaz-ı Türbesi aynı zamanda dünyanın ilk ilk aşçı «Anıt Mezarı»dır. Bu özelliğiyle de dikkatleri üzerine çekiyor.

MEDICANA UYARIYOR: ANİ ISI DEĞİŞİMLERİ BEL AĞRISINI ARTIRABİLİR

Toplumun yaklaşık yüzde 80'i yaşamlarının bir döneminde bel ağrısı sorunuyla karşılaşılıyor. Medicana Sağlık Grubu Beyin ve Sinir Cerrahisi Bölümü'nden Op. Dr. Yaşar Karataş, mevsim geçişlerinde yaşanan sıcaklık farkları ve hava akımlarının kas-iskelet sistemi üzerinde olumsuz etkiler yarattığını belirterek, bu durumun bel ağrılarının daha sık görülmesine neden olduğunu vurguladı.

Op. Dr. Yaşar KARATAŞ

Günümüzde hareketsiz yaşam tarzı, kilo fazlalığı ve dengesiz beslenme alışkanlıkları omurga sağlığını olumsuz yönde etkileyerek birçok kişide omurga

yıpranmasına neden olmaktadır. Yıpranmış omurgada yapılan ani hareketlerin kas ve eklem zorlanmalarına bağlı ağrılara yol açabileceğini kaydeden Medicana Konya Hastanesi Beyin ve Sinir Cerrahisi Op. Dr. Yaşar Karataş, özellikle sonbahardan kışa geçiş döneminde bel sağlığına dikkat edilmesi gerektiğini vurgulayarak önemli uyarılarda bulundu.

D vitamini, kalsiyumla birlikte kemik gücünü artırır

Mevsim geçişlerindeki sıcaklık farklılıkları kaslarda ani kasılmalara ve dolaşım bozukluklarına yol açarak omurga çevresindeki kas dokusunun gerginleşmesine neden olur. Bu durumun özellikle yıpranmış omurgalarda ağrılara neden olduğunu söyleyen Op. Dr. Yaşar Karataş, sözlerine şöyle devam etti: "Isı düşmesi kaslardaki kan akımını azaltır. Bu da iyileşme sürecini yavaşlatarak ağrıların uzamasına da neden olur" diye konuştu.

Soğuyan havalarla birlikte güneş ışığından daha az yararlandığını belirten Op. Dr. Yaşar Karataş, D vitamininin kemik sağlığı açısından

önemine dikkat çekti: "D vitamini, kalsiyumla birlikte kemik gücünü artırır. Güneş ışığı azaldığında D vitamini üretimi de düşer. Bu durum osteoporozu zemin hazırlayabilir ve iskelet sistemi ağrılarına yol açabilir. Uygun saatlerde güneşten faydalanmak ve dengeli beslenmek bu açıdan çok önemlidir" dedi.

Kıyafet seçimi ve egzersiz önemli

Soğuk havalarda mevsime uygun giyinmenin kas spazmlarını önlemede önemli rol oynadığını belirten Op. Dr. Yaşar Karataş, "İnce kıyafetler, araç kullanırken camı açık bırakmak veya terleme sonrası aniden soğuk havaya çıkmak kas spazmlarına ve tutulmalara yol açabilir" uyarısında bulundu.

Bel sağlığını korumanın en etkili yollarından birinin düzenli egzersiz yapmak olduğunu vurgulayan Op. Dr. Karataş, "Egzersiz omurga kaslarını güçlendirir, eklem hareket açıklığını korur ve esnekliği artırır. Bu sayede ani hareketlerde sakatlanma riski azalır" dedi.

Tarih ve kültür hazineleriyle “Dört Mevsim Konya”

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından şehre kazandırılan; Çatalhöyük Tanıtım ve Karşılama Merkezi, Taş Bina Dijital Tanıtım Merkezi, Konya Panorama Müzesi ile Depo No: 4 gibi tarihi ve turistik mekanlar, Konya'ya gelen ziyaretçilerden yoğun ilgi görüyor. Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, bir tarih ve kültür şehri olan Konya'nın binlerce yıllık mirasını korumak ve sonraki kuşaklara aktarmak adına büyük bir sorumluluk taşıdıklarını belirterek, “Yurt içinden ve yurt dışından tüm misafirlerimizi, tarih ve kültür hazinelerini keşfetmek için dört mevsim Konya'ya bekliyoruz” dedi.

Konya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde hizmet veren müzeler ve tanıtım merkezleri, yerli ve yabancı ziyaretçilerden yoğun ilgi görüyor.

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, binlerce yıllık geçmişe sahip Selçuklu darülmülkü Konya'nın, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle her geçen gün daha fazla ziyaret edilen bir şehir haline geldiğini vurguladı.

Hz. Mevlana'nın “Gel” felsefesine uygun bir misafirperverlikle karşılanan ziyaretçilerin, başta Mevlana Türbesi ve Alaaddin Camii olmak üzere şehrin farkı bölgelerinde bulunan tarihi ve kültürel mekanlara yoğun ilgi göstermesinden büyük memnuniyet duyduklarını kaydeden Başkan Altay, “Konya Büyükşehir Belediyesi olarak şehrimize kazandırdığımız; Çatalhöyük Tanıtım ve Karşılama Merkezi, Taş Bina Dijital Tanıtım Merkezi, Konya Panorama ve Depo No: 4 başta olmak üzere Konya'da bulunan diğer müzeler, Selçuklu başkenti Konya'ya gelen

ziyaretçilerin ilgisini çekiyor. Tarihi ve kültürel mirasımızı en güzel şekilde yansıtan bu eserler, şehrimizi ziyaret eden misafirlere Konya'nın zengin geçmişini ve manevi atmosferini daha yakından tanıma imkanı sunuyor” değerlendirmesinde bulundu.

“TÜM MİSAFİRLERİMİZİ DÖRT MEVSİM KONYA'YA BEKLİYORUZ”

Başkan Altay, her yıl dünyanın dört bir yanından gelen misafirleri ağırlamaktan büyük mutluluk duyduklarını ifade ederek, “Amacımız, Konya'nın bu güçlü manevi ve kültürel mirasını gelecek nesillere aktarmak. Yaptığımız çalışmalarla Konya'mızı turizm konusunda çok daha ileri taşımayı hedefliyoruz. Yurt içinden ve yurt dışından tüm misafirlerimizi, tarih ve kültür hazinelerini keşfetmek için dört mevsim Konya'ya bekliyoruz”

diye konuştu.

ÇATALHÖYÜK TANITIM VE KARŞILAMA MERKEZİ

UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alan Çatalhöyük'ün canlanması ve ziyaretçileri etkili bir şekilde karşılayabilmek amacıyla Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen Çatalhöyük Tanıtım ve Karşılama Merkezi, misafirleri ağırlama, bilgi sunma ve kültürel deneyimlerini zenginleştirme hedefiyle tasarlandı. Merkez, Türkiye'nin en büyük ahşap konstrüksiyonlu kamu binası olma özelliğini de taşıyor. Merkez, yıl boyunca hem yerli hem de yabancı turistlerin yoğun ilgisini çekiyor.

TAŞ BİNA DİJİTAL TANITIM MERKEZİ

1922 yılında tamamlanan ve uzun bir süre Kız Öğretmen Okulu olarak kullanılan, daha sonra yıllarca rektörlük binası olarak kullanılan yapı, Konya

Büyükşehir Belediyesi tarafından devralınarak restore edildi. Taş Bina adıyla hizmete sunulan binada,

Konya'nın tanıtıldığı dijital bir merkez, kültür-sanat alanları, konferans salonu bulunuyor.

PANORAMA MÜZESİ

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen İrfan Medeniyeti Araştırma Merkezi, Geleneksel Türk İslam sanatına uygun şekilde bir külliye olarak inşa edildi. Merkez içerisinde 13. Yüzyıl Konya'sını anlatan Konya Panorama Müzesi, Semâhâne, konferans salonu, atölye ve derslikler bulunuyor.

DEPO NO:4

Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından başarılı bir restorasyon sürecinden geçen Eski Tekel Binası - Depo No: 4, şehrin kültürel ve sosyal hayatına önemli katkıda bulunuyor.

Darülmülk İhya Projesi'nin şehrin kalbinde hayat bulan bir istasyonu olan Depo No:4; sanat galerisi, kafe ve atölye birimleriyle hizmet veriyor.

“

Ne kadar zengin
olsan, ancak
yiyebileceđin
kadar yersin.
Denize testi
daldırsan,
alabileceđi kadar
su alır, gerisi
kalır.

”

Hz. Mevlana

Hz. Mevlana'nın 7 ö ğ ü d ü

- 1- Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.
- 2- Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.
- 3- Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.
- 4- Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.
- 5- Tevazu ve alçak gönüllükte toprak gibi ol.
- 6- Hoşgörülülükte deniz gibi ol.
- 7- Ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol.

Suriye'deki Mevlevihaneler hakkında güncel bilgiler

Ahmet KUŞ

“Türkiye Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü” ve “Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü” kitaplarımız yayımlandığı günden bu yana aradan 20 yıl geçti. Bu uzun zaman içerisinde gerek Türkiye'deki gerekse yurt dışındaki mevlevihanelerde bazı değişiklikler oldu. Kitap ve belgeseli hazırlarken viran hâlde olan bazı mevlevihaneler restore edildi, tamamen yıkılanların bazıları ise yeniden inşa edildi. Bu arada o dönemde kitabımıza almadığımız bazı mevlevihaneleri de tespit ettik ve liste biraz daha genişledi. Mevlevihanelerde meydana gelen bu değişiklikler ve yayıncı kurumda kitabın mevcudunun kalmaması her iki projenin de yeniden ele alınmasını gündeme getirdi. Yurt dışındaki bu mevlevihanelerden üç tanesi de Suriye'de bulunmaktadır. 2012-2024 yılları arasındaki iç savaştan Suriye'deki pek çok bina gibi mevlevihaneler de etkilendi. Başkent Şam'ın merkezinde bulunan tarihi yapılar iç savaştan pek fazla etkilenmese de Halep, Humus, Hama, İdlib gibi şehirler bombalamalar sonucu yerle bir oldu. Suriye'nin Şam,

Halep ve Humus şehirlerinde bulunan mevlevihanelerin günümüzdeki durumunu ortaya koymak için bu yazıyı hazırladık.

Halep Mevlevihanesi: Halep Mevlevihanesi, Fârisî olan Mirza Fulâd ve Mirza Ulvan tarafından kurulmuştur. Şîa inancına mensup olan bu iki kişi Halep'e yerleştikten sonra Mevleviliğe intisap edip Sultan Divâne Mehmet Çelebi'ye mürit olmuşlardır. İkili tekkeyi kendi imkânlarıyla yaptırmıştır. Mevlevihanenin bulunduğu semt

günümüzde Babül Ferec adıyla bilinmektedir. Mevlevihane yapılmadan önce tekkenin yeri, etrafı boş küçük bir tepedir. Mirza Fulâd ve Mirza Ulvan burayı satın alıp tekke için vakfetmişlerdir. Halep Mevlevihanesi'nin ilk şeyhi 1530 yılında göreve başlayan Fakrî Ahmet Dede'dir. On üç yıla yakın meşihat makamında kalan Fakrî Ahmet Dede, “Mesnevi” sohbetleriyle halkın ve Halepli sufilerin dikkatini çekmiş, Mevlevî tarikatına çok sayıda kişinin intisabına vesile olmuştur.

1925 yılında Türkiye'de tekkelerin kapatılması ve Abdülhalim Çelebi'nin aynı yıl vefatının ardından Muhammed Bâkır Çelebi, çeşebilik makamını Halep'te tesis etmiş ve Suriye'deki Fransız hükümeti tarafından da bu müessese tasdik edilmiştir. Böylece Halep Mevlevihanesi, Mevleviliğin asitanesi hâline gelmiştir. Mevlevihane bu yıllarda bütün olumsuzluklara rağmen Muhammed Bâkır Çelebi'nin önderliğinde Türkiye'den giden Mevlevî dedeleriyle fonksiyonunu icra etmeye devam etmiştir. 1943 yılında

Muhammed Bâkır Çelebi'nin İstanbul'da vefatı ve bir yıl sonra Fransız hükümetinin Suriye'ye bağımsızlığını vermesi üzerine çelebilik makamı ve bu makamın imtiyazları kaldırılmıştır. Suriye'deki mevlevihanelerin vakıflarına ve mal varlıklarına el konulmuş ve tamamı Vakıflar Umum Müdürlüğü'ne bağlanmıştır. Mevlevihane, Suriye Evkaf Müdürlüğü tarafından zapt edilince muhiplerden bir Arap dergâha şeyh vekili tayin edilmiştir. 1950'li yıllardan itibaren Suriye'deki bütün tekke şeyhlerine vefatlarıyla kesilmesi şartıyla maaş bağlanmıştır. Şeyh ölünce yerine başka biri

getirilmemiş ve böylece tekkeler zamanla tasfiye edilerek evkafa mal edilmiştir. Daha sonraki yıllarda semahanesi mescide dönüştürülen tekke bugün Monlahane Camisi adıyla bilinmektedir.

2011 yılında başlayan Suriye iç savaşında Halep Mevlevihanesi'nin savaştan etkilenip etkilenmediği hakkında bilgimiz yoktu. Daha sonra öğrendiğimize göre savaşta zarar görmeyen mevlevihane 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenmiştir. Çok araştırmamıza rağmen Halep Mevlevihanesi'nin Suriye iç savaşında zarar görüp görmediğini öğrenememiştik ama Nisan 2023

yılında Facebook'ta, Halep'te yaşayan İnşaat Mühendisi Mahmud Siket'in yaptığı bir paylaşım sonucunda mevlevihanenin ne durumda olduğunu öğrendik. Savaşta pek fazla zarar görmeyen mevlevihanede deprem sebebiyle ciddi hasarlar meydana gelmiş olup caminin kubbesinde ve duvarlarında çatlaklar oluşmuştur. Mihrap orijinal hâlini korumaktadır. Kadınlar mescidinin kubbesinde de çatlaklar oluşmuştur. Ayrıca mevlevihanenin avlu kapısının üzerinde yer alan özgün minaresinin özellikle şerefesinde ciddi hasar oluşmuştur. Paylaşılan fotoğraflardan anladığımız kadarıyla avludaki Mevlevi mezarları da savaşta pek fazla zarar görmemiştir. Son olarak Büyük Selçuklu Mirası Projesinin çekimleri için 2010 yılında Suriye'ye gitmiş ve Halep Mevlevihanesi'ni de ziyaret etmiştik. Matbah-ı şerif o zaman da harap durumdaydı ama deprem esnasında duvarların bir kısmı daha yıkılmıştır. 2023 depreminden sonra Halep Mevlevihanesi'nde bir onarım yapıp yapılmadığı hakkında ise bilgi bulunmamaktadır.

Humus Mevlevi Zaviyesi:

Kanuni Sultan Süleyman dönemi sadrazamlarından Rüstem Paşa 16. yüzyılda Hama ve Humus şehirlerine birer zaviye yaptırmıştır. Rüstemî Zaviyesi adıyla bilinen Humus'taki zaviye, Celaliye Vakfı'na devredilmiş ve Mevleviye tarikatı tarafından kullanılmaya başlamıştır. Abdurrahman bin Avf Türbesi de tekkenin yan tarafında bulunmaktaydı. Abdurrahman bin Avf Türbesi'nin kubbesi 1925 yılında Muhammed İbrahim el Atassi'nin belediye başkanlığı döneminde Abdurrahman bin Avf Caddesi'nin asfaltlanması sırasında yıkılmıştır. 1934 yılında 1431 m²'ye indirilen zaviye arsasının tapusu Abdurrahman bin Kâmil el Mevlevi üzerine kayıtlıdır. Bu tarihteki tapu kayıtlarına göre yapı, zemin kat, dört oda, mutfak, avlu, üç oda, içinde minber bulunan cami ve kâgir bir mescitten ibaret arsa, kuzey tarafında ticarete

hazırlanmış bir avlu, su gölü ve avlunun içinde su kuyusundan oluşmaktadır. 1941 yılında arsanın bir kısmı ilk gayrimenkul alanının 278 numaralı arsasına eklenmiş ve kamu yoluna bağlanmış, böylece alanın büyüklüğü 672 m²'ye düşmüştür. Yapı böylece beş odalı, bir tuvaleti, bir su gölü ve geniş bir açık alanı olan bir cami olmuştur. Zaviyedeki en son yıkılan bina ise semahanedir. 1957 yılında yıktırılan ve Kujaki Türbesi adıyla da bilinen semahanenin üzerindeki iki kitabe Humus Belediyesi tarafından Eski Eserler Genel Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.

Humus Mevlevi Zaviyesi'nden günümüze ulaşan mescidi 2006 yılında "Dünya Mevlevihaneleri Fotoğraf Albümü" nün çekimlerini yapmak için gittiğimiz zaman ziyaret etmiştik. Mescit, şehir merkezinde belediye ve maliye binalarının yakınında bulunmaktadır. Zaviyeden geriye sadece bazı duvar kalıntıları ve mescit olarak kullanılan küçük bir bina kalmıştı. Zaviyenin 1861 yılındaki şeyhi Yusuf Dede'dir. Mescit ikindiden sonra kapalı olduğu için akşam ezanının okunmasını beklemiştik. Ezan okunmadan önce

mescidin imamıyla görüştük ve zaviye hakkında sohbet ettik. Mescidin dışı gibi içinde de buranın mevlevihane olduğu döneme ait bir iz kalmamıştı. Sohbet sırasında imam odasında oturan imam Abdürrahim Şeyh Osman ve kardeşi Fahd Muhammed Şeyh Osman'ın zaviyenin son şeyhi Aksaraylı Nur Muhammed Şeyh Osman'ın torunları olduğunu öğrenmiştik. Yatsı namazına kadar iki kardeşle sohbet edip anlattıklarını kayda almıştık. Namazdan sonra diğer kardeşleri

Ümmü Heysem Hanım'ın evine gittik ve onunla da röportaj yaptık. Humus Mevlevi Zaviyesi kapatıldıktan sonra bazı kıymetli eşyaları Şam'daki Kasral Azm Müzesi'ne, bazıları ise Humus'taki Halid bin Velid İslam Eserleri Müzesi'ne götürülmüştür. 1954 yılında Mevlevilerin önderlik ettiği yürüyüşte kullanılan tarihi sancak da Humus'taki müzede sergilenmektedir. Humus, Suriye iç savaşında en fazla zarar gören şehirlerden biriydi. Mevlevihane Mescidi ve Halid bin Velid İslam Eserleri Müzesi'nin günümüzde ne durumda olduğu hakkında bilgi bulunmamaktadır. Alaraby.com.uk internet sitesinde 13 Mayıs 2019 tarihinde yayımlanan bir haberde Halid bin Velid Camisi'nin onarımı hakkında bazı bilgiler verilmiştir. Halid bin Velid Camisi de Humus'taki diğer yapılar gibi 2013 yılında Suriye rejim uçakları tarafından defalarca bombalanmıştır. Bu bombalamalar esnasında muhtemelen caminin yan tarafında bulunan müze de zarar görmüş olmalıdır. Halid bin Velid Camisi 2015 yılında Çeçen Cumhuriyeti Devlet Başkanı Ramazan Kadirov'un maddi destekleriyle restore edilmeye başlanmış ve cami 2019 yılında yeniden ibadete açılmıştır.

Şam Mevlevihanesi: Şam Mevlevihanesi, surların dışında, surlara yaklaşık 400 m mesafede olup 14. asırdan kalma Tankiz Camisi'nin

yanında, Sultan Abdülhamid Han tarafından inşa ettirilen Şam Tren İstasyonu'nun karşısında yer almaktadır. Şam Mevlevihanesi 1585 yılında Şam Valisi Hasan Paşa tarafından yaptırılmıştır. Mevlevihanenin ilk şeyhi bugün tekkenin içindeki mescidin kuzey duvarı dibinde türbesi bulunan Karamanlı Derviş Kartal Muhammed Dede'dir. Kartal Dede 1624 yılında vefat etmiştir. Kartal Dede'nin vefatından sonra yerine müridi olan Abdurrahman Çelebi postnişin olmuştur. 17. asırda Şam Mevlevihanesi'ni ziyaret eden Evliya Çelebi, dergâhtan kısaca bahsetmiş ama şeyhlere dair bilgi vermemiştir. Şam Mevlevihanesi, I. Cihan Harbi'nden sonra Filistin cephesine yardıma koşan gönüllü Mevlevi taburunun da karargâhı olmuştur. 1950'li yıllardan itibaren Suriye'deki bütün tekke şeyhlerine vefatlarıyla birlikte kesilmek şartıyla maaş bağlanmış, şeyh ölünce yerine başka biri tayin edilmemiş, böylelikle tekkeler birer birer tasfiye edilerek evkafa mâl edilmiştir. Mevleviler Şam'da, diğer bütün mevlevihanelerin bulunduğu merkezlerde olduğu gibi 1965 yılında Faik Dede'nin vefatına kadar, Mesnevi dersleri de dahil olmak üzere tarikat faaliyetlerine devam etmişlerdir. Ayrıca her hafta dergâhta salı ve cuma günleri sema törenleri düzenlemişler, ramazan ayında ve mübarek günlerde başta Emevi Camisi olmak üzere, diğer birçok mekânda ayinler tertip etmişlerdir. Bugün Şam'da yaşayan ve son şeyh Said Dede'nin mahdumu Faik Dede'nin evlatlarından oluşan bir aile hâlen "el-Mevlevi" soyadını kullanmaktadır. Bu aile mevlevihaneye sahip çıkmış ve zaman zaman tamiratıyla ilgilenmiştir. Şam şehir merkezi 2012 yılında başlayan iç savaşta pek fazla zarar görmediği için Şam Mevlevihanesi de tahrip olmamıştır. Mevlevi Camisi adıyla bilinen mevlevihane günümüzde sağlam olup ibadete açıktır.

SONUÇ

Türk tasavvuf tarihinde önemli bir yere sahip olan Şam ve Halep Mevlevihanelerinin yaşanan iç savaş ve 2023 depremine rağmen hâlen ayakta olması sevindirici bir durumdur. Humus Mevlevihanesi'nin ise sadece bir kısmı günümüze ulaşmıştır. Özellikle Halep ve Şam Mevlevihaneleri Türkiye'nin yardımlarıyla restore edilerek yeniden hayata geçirilmelidir. Her iki Mevlevihane de iç savaştan önce olduğu gibi cami olarak hizmet vermeye devam etmelidir. Mevlevihaneler Suriye Hükümeti'yle iş birliği yapılarak Konya Büyükşehir

Belediyesi, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (TİKA) gibi kurumlar tarafından restore edilebilir.

KAYNAKÇA:

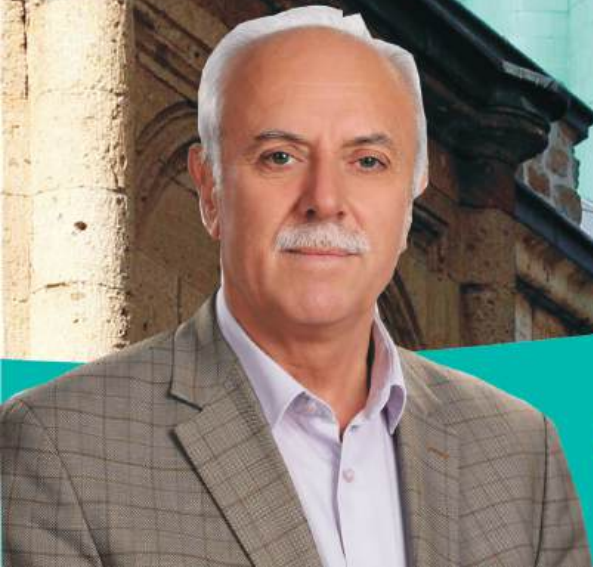
Sezai Küçük, "Suriye'de İki Mevlevihane: Halep ve Şam Mevlevihaneleri", I. Uluslararası Mevlâna, Mesnevi ve Mevlevihaneler Sempozyumu Bildirileri, Manisa, 2002, s.283-316.

Wissam Ali Abbas, "Humus'ta Tasavvuf ve Sufi Tarikatları-Humus Kitabı", fotoartbook.net/vb/node/163534 (Erişim 10 Mayıs 2025)

Emin el Assi, "Halid bin Velid Türbesi, Humus'taki Türbenin Yeniden Açılışı", alarabby.com.uk (Erişim 10 Mayıs 2025)

**H.z. Mevlana'yı
752. Vuslat Yıldönümünde
saygı ve rahmetle anıyoruz.**

Nazif KARLIER

**EĞİTİM BİR-SEN KONYA 1 NOLU ŞUBE BAŞKANI
MEMUR-SEN İL TEMSİLCİSİ**

Mevlana'yı sırtında oynatarak büyütmüş bir veli; Cemel Ali Dede

Aslen Maverâü'n-Nehirli. Mevlâna'nın lalası, bakıcısıdır. Sultan'a adanmış bir ömür. Sultanu'l-Ulemâ ile birlikte hicret ederek Konya'ya gelmiş. Tevazuun, mahviyetin ve diğer-gâmlığın mücessem timsali. Mevlâna'mıza çocukluğunda "deve (cemel)" taklidi yaparak sırtında taşıyıp, oyaladığı için "Cemel Ali Dede" diye anılmış. Mevlâna'mızın hayatında, Mevlevî kültüründe, derişler arasında Mevlevîlerin Meram'ında müstağni bir yeri ve değeri var. Türbesi Meram Yeni Yola paralel ve Dere Yolu üzerinde; Turut Mevkii'ndedir. Türbeye bitişik mescit vardır. Türbedeki yedi sandukadan birisi Cemel Ali Dede'ye, diğerlerinin ise zaviyede şeyhlik yapmış zatlara ait olduğu tahmin edilmektedir. Mevlâna'nın Meram'da sık sık geziye çıktığı bölgelerden birisi olan bu yöredeki mescit ve türbe, yakın bir zamanda aslına uygun şekilde restore edilmiş, bahçesi de düzenlenmiştir.

Mevlana'nın cenaze namazını kıldırmasını vasiyet ettiği büyük alim; Sadreddin Konevi

Esas ismi Eb'ül Me'ali Muhammed bin İshaktır. Babası İshak Efendi kendisi gibi büyük bir alim ve Anadolu Selçukluları nezdinde itibarlı ve mevki sahibi bir zattır. Aynı zamanda ünlü mutasavvıf Muhyiddin Arabi'nin de yakın dostudur. Babasını küçük yaşlarda kaybemesinin ardından Küçük Sadreddin, Şeyh'ül-Ekber Muhyiddin-i Arabi Hazretleri'nin terbiye ve tedrisi altına girdi ve iyi bir tahsil gördü. Muhyiddin-i Arabi ile birlikte Halep ve Şam'a gitti ve devamlı onun derslerini takip etti. Hac dönüşü Konya'ya yerleşen Sadreddin-i Konevi, şimdiki türbesinin bulunduğu yerde ikamet etti. Konya'da

binlerce talebe yanında pek çok da hikmet ve tasavvuf ehli kimseler yetiştirdi. Mevlana'nın da kendisinden feyz aldığı rivayet olunur. Ahmet Eflaki, Menakıb'ül-Arifin isimli eserinde Mevlana ile aralarındaki münasebet ve dostluğa ait pek çok menkıbe nakleder. Mevlana, cenaze namazının Sadreddin-i Konevi ta-

rafından kılınmasını vasiyet etmiştir. Vasiyeti gereği Şeyh Sadreddin-i Konevi, cenaze namazını kıldırma için tabutun önüne geçince, teessüründen hıçkırmaya başladı, bayılacak gibi oldu. Kollarına girip kendisini geriye çektiler. Onun yerine Kadı Sirâcüddin geçerek namazı kıldırdı.

Bakan Göktaş'tan SAGEM'e ziyaret

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş, Konya'da aile odaklı hizmetleri güçlendirmeyi amaçlayan Selçuklu Aile ve Gelişim Merkezi'ni (SAGEM) ziyaret ederek yürütölen çalışmalarını yerinde inceledi.

Çeşitli programlar için Konya'ya ziyarete gelen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş, Selçuklu Belediyesi tarafından Konya'ya kazandırılan SAGEM'i ziyaret etti. İlçede aile yapısını güçlendirmeye, çocuklara, gençlere ve ailelere yönelik sosyal destek hizmetleri sunan merkezin çalışmalarını hakkında Bakan Göktaş'a detaylı bilgi, Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekiyatırmacı tarafından verildi.

Ziyaret sırasında Bakan Göktaş'a Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekiyatırmacı, Konya Valisi İbrahim Akın, AK Parti Konya Milletvekilleri Meryem Göka, Mustafa Hakan Özer, Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, AK Parti Konya İl Başkanı Fatih Özgökçen, AK Parti Selçuklu İlçe Başkanı Arif Bağcı eşlik etti. Protokol üyeleriyle birlikte merkezi gezen Bakan Göktaş, SAGEM'de sunulan danışmanlık, psikolojik destek ve gelişim odaklı hizmetleri yerinde inceleyerek

merkezde yürütülen çalışmaları değerlendirdi.

Başkan Pekyatırmacı, “Destekleri ve değerli katkıları için sayın bakanımıza teşekkür ederiz”

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş'ın SAGEM'i ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getiren Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekyatırmacı, “ Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımızı SAGEM'de ağırlamaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Selçuklu Belediyesi olarak aileyi merkeze alan bir hizmet anlayışını benimsiyoruz. Bu anlayışımız doğrultusunda, Selçuklu'muza kazandırdığımız SAGEM, kadınlarımızdan çocuklarımıza, gençlerimizden aile danışmanlığı hizmeti almak isteyen tüm vatandaşlarımıza kadar geniş bir kesime hitap eden çalışmalar yürütmektedir. 2024 tarihinde kapılarını hizmete açan merkezimizde

güçlendirmek, sosyal dayanışmayı artırmak ve hem bireysel hem toplumsal gelişime katkı sağlamaktır.

Sayın Bakanımızın bugün bizlerle birlikte çalışmalarımızı yerinde görmesi, hem motivasyonumuzu artırdı hem de aile odaklı

Bakan Göktaş, “Aileyi güçlendiren hizmetler ülke genelinde yaygınlaşacak”

SAGEM'i gezen Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş ise Konya'da aileyi güçlendirmeye yönelik yapılan çalışmaları yerinde görmekten memnuniyet duyduğunu dile getirerek, Selçuklu Aile Gelişim Merkezi'nin gönüllülük esasıyla profesyonel bir biçimde aileyi önelemesinin takdire şayan olduğunu ifade etti ve tüm Türkiye'ye örnek bir yapıda olduğunu kaydetti. Bakan Göktaş; aile odaklı hizmetlerin

ülke genelinde daha da yaygınlaşması için bakanlık olarak yerel yönetimlerle yakın iş birliği içinde çalışmalarına devam edeceklerini vurguladı.

Bakan Göktaş ayrıca şunları kaydetti;

“Bugün burada gördüğüm çalışmalar bize bir kez daha gösteriyor ki; aile odaklı her yatırım, toplumun geleceğine yapılan değerli bir katkıdır. Selçuklu Aile Gelişim Merkezi gibi projeler aile yapımızı güçlendirme noktasında örnek olmaya devam ediyor. Bizler bakanlık olarak yalnızca mevcut hizmetleri yaygınlaştırmakla kalmayacak, aynı zamanda ailelerin ihtiyaçlarına daha hızlı ve etkili şekilde cevap verebilecek yeni modeller geliştirmeyi de sürdüreceğiz. Her ailenin erişebileceği, her bireyin kendini emniyette ve desteklenmiş hissedeceği sosyal hizmet alanında çalışmalarımızı yürütmeye devam edeceğiz.”

bugüne kadar 2 bin 639 danışana 10 bin 330 seanslık terapi, danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunuldu. Amacımız, aile kurumunu

hizmetlerimizin önemini bir kez daha ortaya koydu. Destekleri ve değerli katkıları için kendilerine teşekkür ediyoruz.” dedi.

Yapımı tamamlanan Güzel Sanatlar Lisesi göz kamaştırıyor

Selçuklu Belediyesi, sanata ve eğitime verdiği önemi bir kez daha göstererek Türkiye'nin en kapsamlı ve modern liselerinden biri olan Güzel Sanatlar Lisesi'nin yapımını tamamladı.

Eğitime yönelik vizyoner yatırımlarıyla öne çıkan Selçuklu Belediyesi, Parsana Mahallesi'nde yapımını tamamladığı Selçuklu Belediyesi Güzel Sanatlar Lisesi ile Türkiye'ye örnek olacak bir projeyi daha hayata geçirdi. Modern mimarisi ve güçlü teknik donanımıyla dikkat çeken lise, eğitim dünyasına ilham ve umut vermeye hazırlanıyor.

Yetenekli gençlerin umut ışığı olacak ve alanlarında keşfedilmesini sağlayacak olan okul, 10 bin 885 metrekare alana inşa edildi. Bodrum, zemin ve 1 kattan oluşan yapı, bünyesinde 16 adet kültür dersliği, 2

adet laboratuvar, 11 adet atölye, 7 adet müzik dersliği, 34 adet bireysel çalışma odası, kütüphane, kantin, çok amaçlı salon, sergi alanı, müze, 450 kişilik konferans salonu ve fuaye alanını bulunduruyor.

Başkan Pekiştirici: "Lisemiz, Selçuklu'nun kültür ve sanat vizyonuna farklı bir soluk getirecek"

Selçuklu Belediyesi Güzel Sanatlar Lisesi'ni Konya'ya kazandırmanın büyük mutluluğunu ve gururunu yaşadıklarını ifade eden Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekiştirici: "Bugüne kadar Selçuklu'da eğitim alanında birçok önemli çalışmayı hayata geçirdik ve şimdi tüm bu yatırımlarımızı taçlandıracak çok değerli bir eseri daha şehrimize kazandırmış

bulunuyoruz. Çağın ihtiyaçlarına uygun modern altyapısıyla Türkiye'ye örnek olacağına inandığım bu lisemiz, Selçuklu'nun kültür ve sanat vizyonuna farklı bir soluk getirecek. Burada eğitim alacak gençlerimizin, kendilerine sunulan imkânlarla yeteneklerini ortaya çıkaracağına ve sanat dünyasına yeni değerler kazandırılacağına yürekten inanıyorum. Modern mimarisi ve geniş eğitim alanlarıyla öne çıkan okulumuza öğrencilerimizi en kısa sürede kavuşturmak için sabırsızlanıyoruz. Selçuklu Belediyesi olarak her zaman olduğu gibi gençlerimizin yanında olmaya, eğitime ve sanata yatırım yapmaya devam edeceğiz. Güzel Sanatlar Lisemizin Konyamıza, Selçuklu'muza ve ülkemize hayırlı olmasını diliyorum" dedi.

Konya Tropikal Kelebek Bahçesi ziyaretçilerin gözdesi olmaya devam ediyor

Turizmin merkezi Selçuklu'nun önemli destinasyonlarından olan ve yılın her döneminde binlerce ziyaretçisini ağırlayan Konya Tropikal Kelebek Bahçesi yılın her döneminde Konya'nın en çok ziyaret edilen mekanlarından olma ünvanını 4 milyonu aşan ziyaretçi sayısı ile korudu. Normal takvimde Pazartesi günleri ziyarete kapalı olan Bahçe, Şeb-i Arus dönemini kapsayan 8-15 Aralık tarihlerinde hizmet vermeye devam edecek.

1600 m²'lik kelebek uçuş alanı ile Türkiye'nin ilk, Avrupa'nın en büyük ve dünyanın ise sayılı kelebek uçuş alanlarından biri olma özelliğini taşıyan Bahçe, Konya turizminin parlayan yıldızı olmaya devam ediyor. Yaz-kış 28 derece sıcaklık ve yüzde 80 nem değerinde bulunan bahçe 98 farklı türe ait bitki ile 60 farklı tür kelebeğe doğal yaşam alanı sunuyor. Ayrıca ziyaretçilere Böcek Müzesi, yaşam döngülerini anlatan

sunumların olacağı sinema salonu, müzeye gelen konuklara daha farklı bilgilendirmelerin yapılabileceği çok amaçlı salon ile donanımlı bir hizmet sağlıyor. Müzede kral yılan, dev salyangoz, papağan gibi canlılar da yer alıyor.

Başkan Pekiştirmacı: "Herkesi kelebeklerin mucizevi yaşamına tanıklık etmeye davet ediyoruz"

Konya Tropikal Kelebek Bahçesi'nin tüm Türkiye başta olmak üzere yurt dışından da önemli ölçüde ilgi gördüğünü belirten Selçuklu Belediye Başkanı Ahmet Pekiştirmacı: "Tropikal Kelebek Bahçemizde rengarenk kelebekler ve tropikal atmosferle her yıl yüz binlerce ziyaretçiyi ağırlıyoruz. Konya'ya gelen misafirlerin Hz. Mevlana türbesinden sonra en çok ziyaret ettiği yer olan bahçemiz yılın dört mevsiminde de en gözde mekanlardan biri olmayı

sürdürerek açıldığı günden bu yana 4 milyon ziyaretçi sayısını aştı. Bahçemizde misafirlerimiz kelebeklerin kozadan pupa haline geçişine ve kelebeğe dönüşümüne şahitlik etme fırsatı yakalıyorlar. Google Haritalar'ın en çok incelenen konumları listesinde ilk 10 lokasyonda yer alan Konya Tropikal Kelebek Bahçemize olan bu ilgi bizleri oldukça mutlu ediyor. Konya turizmine büyük katkı sağlamamıza ziyaretleri ile katkı sağlayan tüm misafirlerimize de teşekkür ediyorum Kelebeklerin ve doğanın bu mucizevi serüvenine şahit olmaya herkesi davet ediyorum" dedi.

Konya Tropikal Kelebek Bahçesi'ni ziyarete gelen misafirler de tropikal iklim koşullarında yüzlerce kelebeği bir arada görmenin oldukça ilginç ve keyifli bir deneyim olduğunu ifade ederek Selçuklu Belediyesi'ne sağladıkları bu hizmet için teşekkür ettiler.

Hız. Pir'in manevi yolculuğunun sessiz tanığı; Meram Bağları

Mevlana için Meram, tefekkür, sohbet, semâ ve en önemlisi mesnevi demek

Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî'nin semâ, tefekkür ve sohbet için hayatının önemli bir bölümünde, doğal güzellikleri ve huzur veren atmosferiyle Meram'ı tercih ettiğı biliniyor. Özellikle Çelebi Hüsâmeddin'in Meram'daki bağına sık sık konuk olup talebeleriyle sohbet eden, zikir halkaları kuran Mevlana için Meram, hem manevi yolculuğunun sessiz tanığı hem de onun fikir dünyasının ve meşhur eseri Mesnevi'nin ilham kaynaklarından biri olmuştur.

Pek çok tarihçinin ifade ettiğı üzere Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî ile Meram ve Meram Bağları arasında derin bir bağ var. Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî'nin semâ, tefekkür ve sohbet için hayatının önemli bir bölümünde, doğal güzellikleri ve huzur veren atmosferiyle Meram'ı tercih ettiğı biliniyor.

HZ. MEVLÂNÂNA, MERAM BAĞLARI'NDA TEFEKKÜRE DALAR, SOHBET VE SEMÂ

HALKALARI KURARDI

Özellikle Çelebi Hüsâmeddin'in Meram'daki bağına sık sık konuk olan Hz. Pir, talebelerine sohbetler eder, semâ halkaları kurardı. Anadolu Medeniyeti'nin en büyük manevi şahsiyetlerinden Hz. Pir'in sıklıkla geldiğı Meram, onun hem fikir dünyasının hem de Mesnevi'nin ilham kaynaklarından biri olmuştur. Meram, ilham kaynağı olmakla kalmamış, bu değerli eserin adeta

anavatanı olmuştur. Dostu ve Mesnevi'nin yazıcısı Çelebi Hüsâmeddin'in Meram'daki bağına konuk olur, sohbetler eşliğinde Mesnevi'yi seslendirirken Çelebi Hüsâmeddin bu eşsiz eseri kaleme alırdı. Hz. Mevlâna, şürlere, türkülere ilham kaynağı olmuş eşsiz güzellikteki Meram Bağları'nda tefekküre dalar, sohbet ve sema halkaları kurardı. Bu sohbet ve zikirlerin coşkusu, kimi zaman da sema ile taçlanırdı. Hz. Mevlâna'nın Meram sevgisine dikkat çeken Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Nuri Şimşekler, pek çok yaşamıştıktan dolayı Meram'ın, Hz. Pir için ayrı bir öneme ve değere sahip olduğunu ifade etti.

'MEVLÂNÂNA MESNEVİSİNİ SÖYLER, ÇELEBİ HÜSÂMEDDİN DE YAZARDI'

"Yakın dostu-müridi, Mesnevi'nin kâtipi-dikte edeni Çelebi Hüsâmeddin'in Meram'da bulunan bağına ve bağ evine giderler, sohbet ederler, Mevlâna Mesnevi'sini söyler Çelebi Hüsâmeddin de yazarmış." diye konuşan Prof. Dr. Nuri Şimşekler açıklamasında şu görüşlere yer verdi; "Hz. Mevlâna sık sık Meram'daki

“Meram Mescidi” diye anılan camiye gider, Meram Bağları'nda gezer, bazen de orada bulunan bir değirmene girmiş. Bazen de sohbet o kadar hararetle olmuştur ki Semâ'a kalkarlar, Mevlâna da gazeller söylemiş. Ayrıca Mevlâna Meram'a gittiği bazı zamanlar bir tepeden Konya'yı seyrederek, derin derin iç çekerek genellikle yanında götürdüğü oğlu Sultan Veled'e Konya'nın güzel bir şehir olduğundan, bu şehrin ebede kadar düşman kılıcından korunacağından, Konya'da her kim dünyaya gelirse şanslı olacağından bahsedip şehre bizzat 'Medinetü'l-evliyâ' (evliyâlar şehri) lakabını veriyor, 'Mübarek bir şehir' olarak nitelendiriyor. Ve yine bir seferinde Meram tepesinden şehri seyrederken; 'Bizim bu aşk âlemimiz bütün dünyayı kaplayacak, bütün insanlar bizim sözumüzün âşığı olacaklar.' demiştir.”

**“MERAM, DOĞAL
GÜZELLİKLERİYLE HZ. PİR'E
İLHAM KAYNAĞI OLDU”**

Meram'ın tüm güzellikleriyle Hz.

Mevlâna'ya ilham kaynağı olduğunu ifade eden Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr.

Nuri Şimşekler, açıklamasını bir hatıra ile tamamladı; “Bir seferinde Şeyh Sadreddin-i Konevî, Kadı Siraceddin ve

diğer âlim, bilgin ve dervişlerle birlikte Meram Mescidi'ni ve bağları gezmek üzere şehrin dışındaki Meram'a gittiler. Mevlâna bir ara orada bulunan bir su değirmenine girdi ve içeride kalması uzun sürdü, diğerleri hep dışarıda bekliyorlardı. Şeyh Sadreddin-i Konevî ve Kadı Siraceddin ona bakmak üzere değirmene girdiler. Mevlâna değirmen taşının yanında semâ ediyor ve şu gazeli söylüyordu:

“Gönül buğday tanesi gibidir; biz ise değirmen;

Değirmen bu dönüşün sebebinin ne olduğunu nasıl bilirsin!

Vücut değirmen taşı, düşünceler de onu çeviren su gibidir.

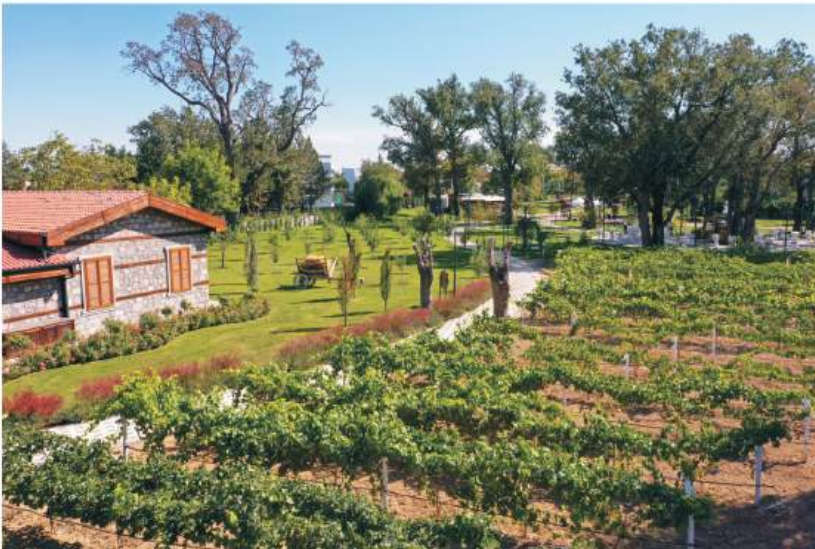
Değirmen taşı 'Macerayı su bilir' der; su ise değirmenciye sor' der;

çünkü bu suyu yukarıdan değirmene salveren, odur.

Değirmenci de sana;

'Ey ekmek yiyen, eğer bu dönmezse ekmekçi ne iş yapabilir?' der.

Macera uzun olacak sus; Yüce Allah'tan sor da O söylesin bunu sana.”

Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Nuri Şimşekler

Mesnevi'den Özlü Sözler

Ey oğul, bağı çöz; özgür ol! Ne zamana kadar altın ve gümüşün esiri olacaksın? (I, 19)

Merhamete nâil olmak istersen, zayıflara merhamet et! (I, 822)

İçinde pusu kurmuş olan nefis, kibir ve kin bakımından bütün insanlardan beterdir (I, 906)

Sözün faydası yoksa söyleme! (I, 1524)

Söz söylemek için önce dinlemek gerekir (I, 1627)

Şekilde surette kalırsan putperestsin; her şeyin dış yüzünü bırak, mânâya bak! (I, 2893)

İnsanların savaşı, çocukların kavgasına benzer; hepsi de anlamsız ve saçmadır. (I, 3435)

Maksada sabırla erişilir, aceleyle değil! Sabret, doğrusunu Allah daha iyi bilir. (I, 4003)

Dinini babandan bedava bir miras olarak buldun da onun için şükretmeyi bilmiyorsun! (II, 371)

Türk sağ oldukça mutlaka kendine bir otağ (ülke) bulur, hele bu Türk Hak kapısının değerli bir kulu olursa? (II, 455)

Çalışıp, kazanmak define bulmaya engel değil ya! Sen çalışmana devam et; eğer nasibin varsa define de arkandan gelsin. (II, 735)

Ben, bu çalışıp çabalama dünyasında iyi huydan daha üstün bir şey görmedim. (II, 810)

Akılsız dost zaten düşmandır. (II, 1734)

Zafer için yardımcısı Allah olmayan kişiye tavşan bile aslan gibi görünür. (II, 2298)

Ey rüşvet alan! Sen fil yavrusu yemektesin; düşmanın olan o fil sonunda kökünü kazır, mahveder seni. (III, 159)

Nefis üç köşeli dikendir; nasıl koyarsan koy yine sana batar; ondan kurtulmanın imkânı var mı? (III, 375)

Sevgili tek olana derler; gelişin de O'ndandır, gidişin de O'na. (III, 1418)

Adımımı nereye atacaksam bakar da öyle atarım; işte bu yüzden yanıştan da kurtulurum, düşmekten de. (III, 1753)

Bütün bilimlerin özü "Mahşer günü ben kimim, ne hale geleceğim" ilmini bilmektir. (III, 2654)

Altınlarla bezenmiş elbiselere bürünen beyler, padişahlar azgın kişilerdir. Abaya sarınan yoksul yok mu, şükreden odur işte. (III, 3012)

Helva kime nasipse o yer; parmakları uzun olan değil! (III, 4532)

Evlilikte iki kişinin birbirine denk olması lâzım; yoksa iş bozulur, geçim kalmaz. (IV, 197)

İyi huylu, kötü huylulara tahammül edip, onların kötülüğünü söylemeyendir. (IV, 774)

Otu ha çağırmissın, ha çağırmamışsın ne fark eder? Ayağı toprağa çakılmış kalmıştır. (IV, 2896)

Kim işin sonunu görürse, yolda hiçbir zaman ayağı takılmaz. (IV, 3371)

Kâfir mezarlarının dışında süs, içinde ise Allah'ın kahr ve azabı vardır. (V, 417)

Rızıkı Allah' tan ara; ondan bundan değil! (V, 1496)

Allah sana bir el vermişse, bir iş yap, kazan da dostlarına yardımın dokunsun. (V, 2420)

Gönlün nâmertlikle dolu olduktan sonra sakalına ve bıyığına gülünür ancak! (V, 2511)

Tilki bir eşeği baştan çıkarıyorsa bırak çıkar-sın. Sen eşek olma da üzülme! (V, 2537)

İyilik aradımı insanda kötü şey kalmaz ki! (VI, 124)

Allah için hizmette bulun; halkın kabul edip etmemesiyle ne işin var senin! (VI, 845)

Söz, dinleyene göre söylenir; terzi elbiseyi adamın boyuna göre diker. (VI, 1241)

Adaleti bilmeyen, kurt yavrusunu emziren keçiye benzer. (VI, 1576)

aşık olan
bir olur, hiç olmaz
Yok Olmaz

752. VUSLAT YIL DÖNÜMÜNDE,
HZ. MEVLANA'YI RAHMET VE SAYGIYLA ANIYORUZ

 çelikkayalar
Marketler Zinciri

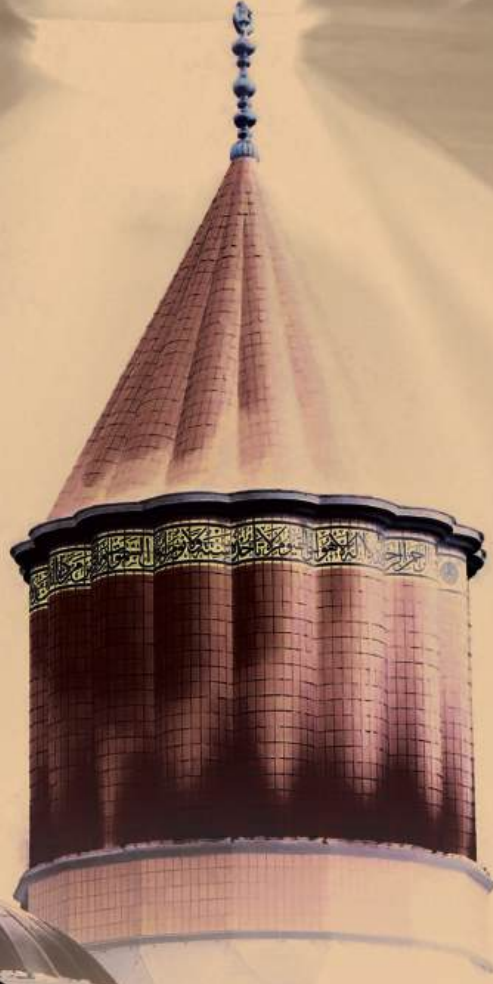

7 - 17 ARALIK

VUSLAT'IN 752.YILI

"Gönlün huzuru,
gönül sahiplerinin
huzurundadır."

Hz. Mevlâna

Ant **entepe**
ALIŞVERİŞ VE EĞLENCE MERKEZİ

Enntepe AVM'den Şeb-i Arus'a vefa: Konya'nın kültürel ve manevi değerlerine güçlü destek

Enntepe AVM, Konya'nın kültürel ve manevi atmosferine katkı sunma misyonuyla, her yıl 7-17 Aralık tarihleri arasında gerçekleşen Şeb-i Aruz döneminde şehrin sosyal, ekonomik ve kültürel yaşamını destekleyen çalışmalarını güçlendiriyor.

Enntepe, Konya'nın kültürel ve manevi değerlerine katkı sunmayı ve şehrin ekonomik ile sosyal yaşamıyla güçlü bağlar kurmayı sürdürdüğünü açıkladı. Her yıl 7-17 Aralık tarihleri arasında Şeb-i Aruz'un manevi atmosferine ev sahipliği yapan Konya'nın, bu dönemde sevginin, hoşgörünün ve birliğin diliyle yeniden buluştuğu vurgulandı.

Hz. Mevlânâ'nın Hakk'a vuslatını ifade eden bu özel günlerin, yalnızca bir anma etkinliği olmanın ötesine geçerek Konya'nın kültürel kimliğini dünyaya açan güçlü bir değer haline geldiği belirtildi. Enntepe AVM, bu kadim mirasın bir parçası olmaktan gurur duyduğunu ve şehrin kültürel ritmini, sosyal yaşamını ve ekonomik dinamizmini destekleyen çalışmalarını her yıl bu dönemde daha da güçlendirdiğini ifade etti.

Şeb-i Aruz süresince artan şehir hareketliliğine dikkat çeken Enntepe AVM, Konya'ya gelen misafirleri en iyi şekilde ağırlamanın hem alışveriş deneyimini hem de kültürel etkileşimi zenginleştirdiğini bildirdi. Mevlânâ'nın "Hoşgörünü artırdığın kadar büyüsün" felsefesinden ilham aldığı belirten AVM yönetimi, toplumun her kesimini bir araya getiren projeler üretmeye ve şehrin değerlerine sahip çıkan bir yaşam alanı oluşturmaya devam edeceklerini dile getirdi.

Enntepe AVM, Şeb-i Aruz'un tüm gönüllere huzur, Konya'ya ise birlik ve bereket getirmesini dileyerek, Konya'nın kültüründen aldığı ilhamla şehre değer katmayı sürdüreceğini ifade etti.

Dr. Celâleddin B. ÇELEBİ
(Hz. Mevlânâ'nın 21. Kuşak Torunu)

Konumuz Hakk'a kavuşmaktır. Bu ise Hz. Mevlânâ'nın tabiriyle "vuslat"tır. Halk diliyle ise buna "ölüm" denir. Mevlânâ'mıza gönül vermiş olan biz Türkler ise her halde kulağa hoş ve güzel geldiği için olacak ki, "Şeb-i ırs-düğün gecesini, Şeb-i Arus-gelin gecesini" diye anmaktayız.

Mevlânâ'mızın bizlere miras olarak bıraktığı, muhteşem kültür hazinesinde, öğretim, ilim ve san'atın muhtelif çeşitlerini görürüz. Ekseriyetle bunların kaynağının ilahî ilhamdan başka, Kur'ân-ı Kerim âyetleri, Hadîs-i Kudsi, Hadîs-i Şerifler, manevî ve ilmi kitaplar olduğuna şahid oluruz.

Hz. Mevlânâ'nın doğumundan ölüme kadar geçen hayatını tetkik ettiğimizde ise bu kültür hazinesinin inanç dolu olduğunu, inanarak ve ömrü boyunca söylediklerini yaşayıp tatbik ettiğini görürüz.

Nitekim Hz. Mevlânâ, konuşmamıza konu olan "Vuslât"ın da Kur'ân-ı Kerim'in müteaddit âyetlerinde zikredilen "Bana döneceksiniz", "Bana dönülecektir" Emr-i İlahî'sine inanmış, onu benimsemiş ve muhtelif eserlerinde işlemiş olup, son nefesinde de inandığı bu "Vuslât"ı teslimiyetle karşılamıştır.

Çoğu kimse Hz. Mevlânâ'nın eserlerini tetkike başladığında, O'nun "Kur'ân-ı Pehlevî-Farsça Kur'ân" diye adlandırılan Mesnevî-i Şerif'in dibacesi olan, ilk on sekiz beytinde geçen, aslında insanın ilk yaratılışını anlatan beyitlerinde ayrılıktan bahis etmesini görünce, O'nun hep ayrılıktan şikâyet ettiği zehâbına kapılır. Hakikatte ise on

Hz. Mevlânâ'nın eserlerinde vuslat

sekiz beyitten sonra bütün eserlerinde, Mevlânâ'mızda kavuşma ve "Vuslat" düşüncesinin hâkim olduğunu, böylece O'nun Kur'ân aydınlığında insanlara ümit verdiğini görürüz. Hz. Mevlânâ "Herkes ayrılıktan bahsetti, bense vuslattan" buyurur.

Hz. Mevlânâ'nın, bu düşüncenin potasında yetiştiğini, babası Sultan-ı Ulemâ'nın Bağdat'a vardıklarında kim olduklarını soran zamanın Halifesi'ne, "Biz Zâta mensubuz, Zâta gidiyoruz! Dostlar, salâvat getirin gidişimize" diye verdiği cevap bunun bariz delilidir. Bu inancı Hz. Mevlânâ'dan sonra oğlu Sultan Veled'in Maârif adlı eserinde ve torunu Ulu Ârif Çelebi'nin bir rubaisinde aynen görmekteyiz. Maârif'te:

"Temiz ruhlar, melekler, felekler, yer, arş ve kürsi levh-i kalem ve diğer her şey yok olacak fena bulacaktır. Fakat Mü'minin ölmesi, zahiren ölmek ve yok olmak ise de, buna ölüm demezler..."

Mü'min o tatlı tane gibi, yahut o buğday tanesi gibi, ölüm halindeyken, hal dili ile şöyle der: *"Eğer ben ölürsem, bana öldü demeyiniz, çünkü o ölüyü dost aldı götürdü ve O'nunla yaşıyor..."*

Her ne kadar Mü'minler ölürler ve yok olurlarsa da buna, ölüm demeyiz. Hatta hayâtın tâ kendisi deriz. Tıpkı yerin altındaki buğday tanesinin ölmesi ve yok olmasında olduğu gibi... Fakat, eşkiyanın ve yollarını kaybedenlerin ölümüne ölüm deriz." (Maârif, Fasıl:)*

Ulu Arif Çelebi'den bir rubâi:

"Âlemde ister padişah, ister emir olsun, hepsi Allah'ın emrine ve takdîrine mahkumdur. Sen muhakkak âşık ol, ölümden kurtul. Zira o âşık olmayanlar ölürler, fakat âşıklar nasıl ölürler?"

Hz. Mevlânâ da bu konuda şöyle buyuruyor:

"Ben cemâdâtan idim, öldüm. Yetişip gelişen bir varlık, nebat oldum. Nebatken öldüm, hayvan suretinde zuhur ettim.

Hayvanlıktan da geçtim, hayvanken

de öldüm de insan oldum. Artık ölüp de yok olmaktan niçin korkayım?"

Bir hamle daha edeyim, insanken öleyim de melekler âlemine geçip kol kanat açayım.

Melek olduktan sonra da ırmağı atlamak, melek sıfatını da terketmek gerek. "Herşey fânîdir, helak olur... ancak O'nun hakikâti bâkîdir.

Bir kerre daha melekten kurban olur da, o vehme gelmeyen yok mu?... İşte O olurum.

Yok olurum, suretlerin hepsini terk ederim de erganun gibi "Biz, mutlaka geri dönenleriz, ona ulaşanlarız" derim.

Ümmet bunda ittifak etmiştir. Karanlıklarda gizli olan Âb-ı hayat yok mu... Ölümdür o.

...İrmağı gördün mü, testiye ırmağa dök gitsin; su, hiç ırmaktan kaçarmı?

Testinin suyu ırmağa karıştı mı, yok olur ırmakta, ırmak kesilir gider.

Kendi vasfı yok olur da zâtı ölüm-süzlüğe kavuşur; artık bundan böyle ne azalır, ne pislenir..." (Mesnevî, C: 3, B: 3902)

Vuslat demeti:

- Derler ki, insanın aslı topraktır, sonunda toprağa karılır, toprak olur gider... İmkân mı var buna?

Ekinler hasat vaktine dek, bir çeşit görünür, amma hasat zamanı yarısı saman, yarısı hâlis iç olur.

- Toprak olup gittikten sonra, ya ziyan edeceğiz, ya kâr; bari şimdiden toprak olayım da göreyim bakayım neler olacak?

Şimdiden toprak olmak âşıkların işi; çünkü bağları koparma, setleri yıkma yolunu, Allah göstermiştir onlara.

- Ömür bittiyse, Allah bir başka ömür verdi. Geçici ömür kalmadıysa, işte şuracıkta ölümsüz ömür... Aşk bengisudur, dal şu suya; bu denizin her katresinde ayrı bir yaşayış var.

"Ölmeden önce ölü" emrine uyalım da. Muhammed gibi, şu çifit nefisler savaşa girelim...

Ölün, ölün, şu bulutun altından çıkın; bulutun altından çıktınız mı, he-

piniz de dolunay gelirsiniz.

Ölüm de bizim harcıımız, dirilmek de, ikisi de güzel bir yurdumuz bizim. Acemice korkmayız, hoşuz râm olmuşuz.

İnsanlar su kuşları gibi, can denizden doğmuş; o denizden doğup doğup kopan kuş, burada nasıl konak tutar?

Canı O aldıktan sonra, cana ölüm şeker gibidir. Onunla olduktan sonra, ölmek candan tatlıdır bize...

Ölüm bu yandadır, halbuki o yanda doğmaktır ölüm. Hayır, o yanda hiç kimse ölmez, ölüm buradadır ancak.

İnsan yaratılış rahminden iki kere doğar... Biz de dünya anasından doğduk ya, işte bu ikinci doğuşumuz.

Zindanda olan, dünya nedir? Ne bilsin? Mademki şu dünya zindandır bize zindanın yıkılması zevktir, neşedir elbet. Onun zindanı bile bu kadar güzel olursa, dünyayı bezeyen meclis nicedir ki?

Kimin şekli, kimin resmi, kimin pâdişâhı, kimin beyi bu? Şu ihtiyar, tecrübeli akıl kimin? Bütün bunlar, birinin yüzünü örten örtülerdir.

Can vermek candır. Cana ulaşmaktır. Ne diye candan kaçayım?

Taze baht dostumuz, can vermek işimiz gücümüz, rehberimiz dünyanın övündüğü Mustafa bizim.

İnsanlara şu insan şekli, bir yüz örtüşüdür. Biziz bütün secdelerin kiblesi... Şeytan ayrı ayrı gördü de, sandı ki biz, Allah'tan ayrıyız.

Görünüşe kapılan. Adem'e melekler secde etti, der durur. A zavallı reva görür müsün ki, şu küçücük bedenden ibaret olalım?

Nereden gelmişiz, bilmiyor musun? Noksan sıfatlardan âri olan Allah'ın hareminden gelmişsin sen.

Gökteydik biz, meleklerle dosttuk, gene de tezce gidiyoruz oraya; orası zaten bizim şehrimiz. Biz gökten de yüceyiz, melekten de üstünüz; konak yerimiz ululuk bizim, ne diye ikisini de geçmiyoruz?

Aşkla buluşman yakın, buluşma günü için güzelleş. Ölümümüz neş"edir, buluşmaktır bize; sana yas ise yürü git buradan.

Can arı-duru bir ayna, beden o ay-nada toz, güzelliğimizi göstermiyor, çünkü tozun altındayız.

İki evdir, şu iki konak, ikisi de Onun mülkü. O'na hizmet et ve hizmet ettik

diye, bu hizmetle övün.

Neş"e san"atını Allah'tan öğrenmişiz, bu san"ata Allah düşürmüş bizi.

Gül gibi gülerek düştük fidandan; can bağışlayan Padişaha da, canımızı feda ettik.

Ölüm acıdır, kötüdür şimdi, fakat korkma ölümden. Bırak bedeni de can ol. Oynaya-oymaya git o dünyaya...

Oynaya-oymaya göğe ağarım. Oradan da neliksiz-niteliksiz tüm varlığa... Sonra da sabrını, kararımı aldın, ey ev Sahibi derim, daha da tez gel.

Yarı ömrün şikayetle geçer, yarı ömrün şükürle... Övüşü-sövüşü bırak da, Makâm-ı Mahmud"a yüz tut.

Bir avuç toprağa, can satıyorsun, bu ne ucuz satış böyle? Geri ver o toprağı, değerini bil, sen kul değilsin, beysin, padişahsın.

Ecel gelip çatsa, bütün varlığımızı kapsa, ne çıkar bundan? Ona yüzlerce canım olsa veririm de, hoş geldin derim, merhaba!

Bil ki şu dünyanın ötesinde, sonu gelmez bir âlem var.

Hz. Mevlânâ, bizlere, kendi ölümünü nasıl karşılamamızı Dîvân-ı Kebrî"de şu sözlerle ifade ediyor:

"Ölüm günümde tabutum yürüyüp gitmeye başladı mı, bende bu dünyanın gamı var, dünyadan ayrıldığıma tasalanıyorum sanma, bu çeşit bir şüpheye düşme.

Benim için ağlama, yazık-yazık deme; şeytanın ayarına düşer, düzenine kapılırsan yazık olur, yazık-yazık demenin sırası gelir.

Cenazemi görünce ah ayrılık-ayrılık demeye kalkışma; kavuşup buluşmam o zamandır benim.

Beni kabre indirip bırakınca elveda deme; çünkü kabir, can topluluğunun bir perdesidir.

Batmayı gördün ya, doğmayı da seyret; güneşe, aya, batmadan ne ziyan geliyor ki?

Sana batmak görünür amma doğmaktır o; mezar hapis gibi görünür amma canın kurtuluşudur o.

Hangi tohum, yere ekildi de bitmedi; ne deye insan tohumunda da böyle bir şüpheye feryâd etsin?

Bu yanda ağzını yumdum mu aç o yanda; artık senin hayhuyun, mekân-sızlık âleminin havalarındadır"

(Furûzanfer, C: 2/6245)

Hz. Mevlânâ söylediklerinin hep-

sine inanmış, onları yaşamıştır. Hayati boyunca onları samimiyetle tatbik etmiş olduğunu görmekteyiz. Ölümüne ümit katarak, Vuslata çeviren, yukarıda geçen sözleri ve nice benzerlerini söyleyen Hz. Mevlânâ, bu konudaki samimiyetini, Azrail Aleyhisselâm'ı, şuurla karşılama şeklinde açıkça görmekteyiz, kısaca Âriflerin Menkıbeleri"nden beyit:

"Pîşîter â pîşîter ey cân-ı men.

Peyk-i deri Hazret-i Sultân-ı men"

(Yakına gel; ey benim canım!

Ey benim Sultanımın habercisi!)

Bu beyiti okuduktan sonra, Kur"ân-ı Kerim"ın 37. Sûre, 102. Âyet"ini okuyor:

"İfâl me tu"meru, se tecidunî inşallahu min-el sabirin"

(Sana buyurulanı yap. İnşallah; sen beni sabredenlerden bulacaksın.)

Muhterem dinleyenlerim, Hz. Mevlânâ ölümü hoş görüyle, "vuslat" olarak anlatıp, son nefesinde bunu iman ve inanç güzelliği ile karşılayıp ruhunu teslim etmiştir. Buna rağmen, Onu tanıma lutfuna nail olan, zamanının muhtelif din ve inançtaki insanları, duygularına mağlûb olarak, ney, kudüm ve ilahilerin seslerine feryatlarını katmışlar, göz yaşlarını tutamamışlardır...

Burada yedi buçuk asırlık ömrüne rağmen, tazeliğini muhafaza eden, inanç, ümit ve îman kokusu neşreden, bu "Vuslat" konusuna son verirken, Hz. Mevlânâ'yı her yönü ile, tamamen anlamakta, anlatmakta, aczimi beyan ederim.

Ancak O'nun eserleri, insanlığı, Büyük Allah'ın inayeti ile, ebediyen aydınlatmaya devam edecektir. Hz. Mevlânâ hem ilâhî sırların, hem de bütün Peygamberlerin Varisi ve Tercümanıdır. Çünkü O Kur"ân-ı Kerim"e inanmış, ona bende olmuş, onda ki "İrcii=Bana dön" emrine uymuş, Hak"ta yok olmuş, vuslata ermiştir. Hz. Mevlânâ ölümsüz olarak sonsuza kadar yaşayacaktır; belki zaman bitecek, ama o bitmeyecektir! Peygamber Efendimizin Hadîs-i Şerifine göre: "Mü'minler ölmezler, ancak bir evden diğerine intikal ederler..."

Hz. Mevlânâ Okyanusundan..., Dr. Celâleddin B. Çelebi, Derleyen: Esin Çelebi Bayru, İl Kültür Müd. Yay., Konya, 2002, s. 109-115

Mevlana sohbetlerinin müdavimi bir kadın veli; Fahrünnisa Hatun

Fahrü'n- Nisa Hatun, Hz. Mevlana zamanında Konya'da yaşamış bir hanım velidir. Esas adı Nizam Hatun olan bu hanım, Hazret-i Mevlânâ'nın kadın talebelerindedir. Dindar ve çok sadık bir hanımdı. Zamanın Rabia'sı idi. Dünyanın uluları ve gönül sahibi arifler adı geçen mütekidi idiler. O daima Mevlana Hazretleri'nin sohbetinde bulunurdu. Hazret-i Mevlana da çok defa onu görmeye giderdi. Fahrü'n- Nisa Hatun şimdiki Çaybaşı mahallesinde kendi adıyla anılan bir sokakta mütevazi bir evde yaşadı ve burada vefat etti. Evinin yanında hanımlarla sohbet ettiği ve gelen misafirleri konuk ettiği bir zaviyesi olduğu tahmin edilmektedir. Türbesi de buradadır.

Gizemli ve sırlarla dolu
bir mürit; Tavusbaba

Tavus Baba kimdir? Bir şeyh midir, yoksa bir kadın ermiş midir? Hâlâ tam olarak bilinmemektedir. Tavus Baba 'Hatamu Dede Zaviyesi' şeyhlerinden birinin olması çok muhtemeldir. Tavus Baba'nın asıl adı Mehmet, memleketi Hindistan'dır. Anadolu Selçuklu sultanlarından Rükneddin Süleyman ve Alâeddin Keykubat dönemlerinde yaşa-

mıştır. O dönemin meşayihindedir. Selçuklu sultanlarının kültür adamları ile tasavvuf erbabına gösterdikleri hürmetten dolayı Konya'ya gelip yerleşmiştir. Doğum ve vefat tarihleri bilinmemektedir. **Tavus Baba Türbesi'nde bulunan kitabede Tavus Mehmet El- Hindi yazmaktadır.** Tavus Baba Türbesi olarak bilinmesine rağmen içinde yatan zatın kadın mı yoksa erkek mi olduğu net olarak bilinmemektedir. Hz. Mevlana sıcak yaz gecelerinde Meram'ın muhtelif semtlerinde bulunup Meram tepesinde sohbet ve zikirler ile meşgul olurmuş. Yine böyle gecelerden birinde her gece etrafa yayılan rebab sesi duyulmaz olmuş. Hz Mevlana ise sesin neden kesildiğini merak edip oraya birkaç kişi yollamış. Gidenler bir de ne görsünler kapısı açık olan kulübede bir yığın tavus tüyünden başka hiç bir şey yok. Sonrasında ise hiç kimse ne olup bittiğini anlayamamış. Hz. Mevlana kulübenin bulunduğu yere bir türbe yapılmasını emretmiş. Menkıbeye göre kadın olduğu biliniyor, fakat Bektaşiler ona Tavus Baba dedikleri için türbenin ismi Tavus Baba Türbesi olarak kalmış.

Mevlana'nın 'İlmin Denizi' dediği alim; Hoca Ahmet Fakih

Horasan'dan Konya'ya göç eden erenler arasındadır. **Ahmed Fakih daha küçük yaşlardayken, Mevlânâ O'nu yolda gördüğü zaman "ilmin denizi" geliyor diye kendisine atıfta bulunmuş. Bu da Mevlânâ'nın bir kerâmeti olarak nitelendirilmektedir.** Hoca Ahmed Fakih ya da Sultan Hoca Fakih adları ile bilinen Ahmed Fakih tasavvuf şairidir. Fıkıh ilmiyle uğraştığı ve Mevlânâ'nın babası Bahâeddin Veled'den fıkıh dersi almasından dolayı ismi Ahmed Fakih olmuştur. Rivâyetlere göre, Ahmed Fakih daha küçük yaşlardayken, Mevlânâ O'nu yolda gördüğü zaman "ilmin denizi" geliyor diye kendisine atıfta bulunmuş.

Meram'da ki Mevlana ve Mevlevi izleri sadece bunlarla sınırlı değil elbet. Yine Meram konakları arasında en güzelleri Mevlevi Çelebilerininidir. Yazın Meram'daki "Çelebi bağı"nda yapılan âyin-i şerif ve sohbetler son derece rağbetli. Çelebilerin kaldığı konaklar, Çelebi bağının

bulduğu Cemal Ali Dede Ma'muresi ve Tavus Baba civarında, Eski yol üzerinde, Meram çayı kıyılarında. Yeşile, suya nâzır; bağlık, bahçelik Yıldız Köşkü ile Köyceğiz köşkü en ünlüleri. O unutulmaz günlerin şahidi Meram türbelerle birlikte ziyaretçilerini bekliyor.

Hz. Mevlâna'nın

752.

Vuslat

Yıl Dönümünü Yâd ediyoruz

Seh-i Arûs

Semaya Açılan
Vuslat yolu

KOMÜT
Konya Müteahhitler Birliği

Mevlâna ve çalışmak

Mevlâna ile ilgili, gerek ülkemizde ve gerekse diğer ülkelerde yazılan kitaplarda daha çok onun dini, tasavvufi ve sosyal yaşamla ilgili öğütleri işlenir. Gerçekten de Mevlâna 700 yılı aşkın bir zamandır hep bu yönleriyle tanınmış, dünyadaki kişisel, toplumsal ve uluslararası kavğaların sürekli olması nedeniyle de barışçıl ve hoşgörü yönü hep ön plânda olmuştur.

İnsanları aynı geminin yolcuları, aynı ağacın dalları olarak niteleyen Mevlâna;

“Hepimiz bir ağacın dalları değil miyiz?

Hepimiz aynı yolun yolcuları değil miyiz?

Ey insanoğlu ne diye kendi kusurlarını görmeyip de

Diğer insanların iyisine kötüsüne bakıp durursun?

Ne diyeyim? Allah, senin yardımcın olsun!..” (1) diyerek bizlere başkalarının kusurlarını arayıp durmamamız konusunda öğütlerde bulunur. Yine;

“Bedenin kazancı maldır, altındır; Gönülün kazancı ise, dostluğu artırmaktır.

Dostsuz, bağ-bahçe zindan gibidir;

Dostla beraber olunca, zindan bile gül bahçesidir.” (2) dizeleriyle de sadece beden kazancına değil, gönül kazancına da dikkat çeker.

Mevlâna konusunda çalışma yapan uzmanların tarih boyunca dile getirdiği ve özenle üzerinde durduğu bir husus vardır. O da hangi bilim dalıyla uğraşırsa uğraşsın Mevlâna'nın eserlerini okuyan, mutlaka kendi sahasıyla ilgili güncel ve göz önünde bulundurulması gereken düşünceleri bulacaktır.

Mevlâna, insanların dünyaya geliş

amaçlarının maddiyat değil, “kulluk” ve “ibadet” olduğu üzerinde sıkça durur. Bununla birlikte zaruri olan çalışmanın bir araç olarak görülmesi gerektiği, dünyanın âhiretin bir tarlası olduğu; yani orada iyi hasat elde etmek için burada iyi ürünler ekmek gerektiği, emeğin kutsallığı, çalışarak kazanmanın güzelliği, sünnet yolu olan ticari hayatın vasıfları ve her şeyde olduğu gibi bu konuda da adaletli olunması gerektiği Mevlâna'nın -özellikle Mesnevi'sinde- üzerinde durduğu konulardır.

Mevlâna'ya göre Yüce Allah her insanın gönlüne bir mesleğin hevesini koymuştur. Buna göre kiminde makam sevdası vardır ve böylece insanlar başsız, yöneticisiz kalmaz; kimilerinde ise fırıncılık, demircilik, çiftçilik vb. meyli vardır ve böylece “dünya işleri” bir düzene girer ve insanların “dünyalık ihtiyacı” bu şekilde birbirlerinin yardımıyla giderilmiş olur. Mevlâna günümüz dünyasında en çok okunan eserlerden biri olan Mesnevi'sini de “vahdet dükkânı” olarak niteler ve kendi mesleğinin altını çizer. Yani yüzyıllardır kapısı kapanmayan bir dükkân; hâlâ günümüz insanların kapısına vararak, Yüce Allah'ın ve O'nun elçisinin emir ve yasaklarını daha iyi

“Bedenin kazancı maldır,
altındır;
gönülün kazancı ise,
dostluğu artırmaktır.”
(Hz. Mevlâna)

anlamak ve insanca yaşamak için başvurdukları bir dükkân.

İnsanoğlunun çalışarak rızık elde etmesi, Adem babamız ve Havva anamız yeryüzüne indirildiğinden beri tavsiye edilen bir husustur. Her ne kadar tarihte bazı toplumlar çalışmadan Yüce Allah'ın inayetiyle “gök sofrası”ndan beslenmişlerse de bedava elde etmenin değer bilmezliği içerisinde küstahlık ve şükürsüzlükte bulunmuşlar ve bu ilâhi nimeti ellerinden kaybetmişlerdir.

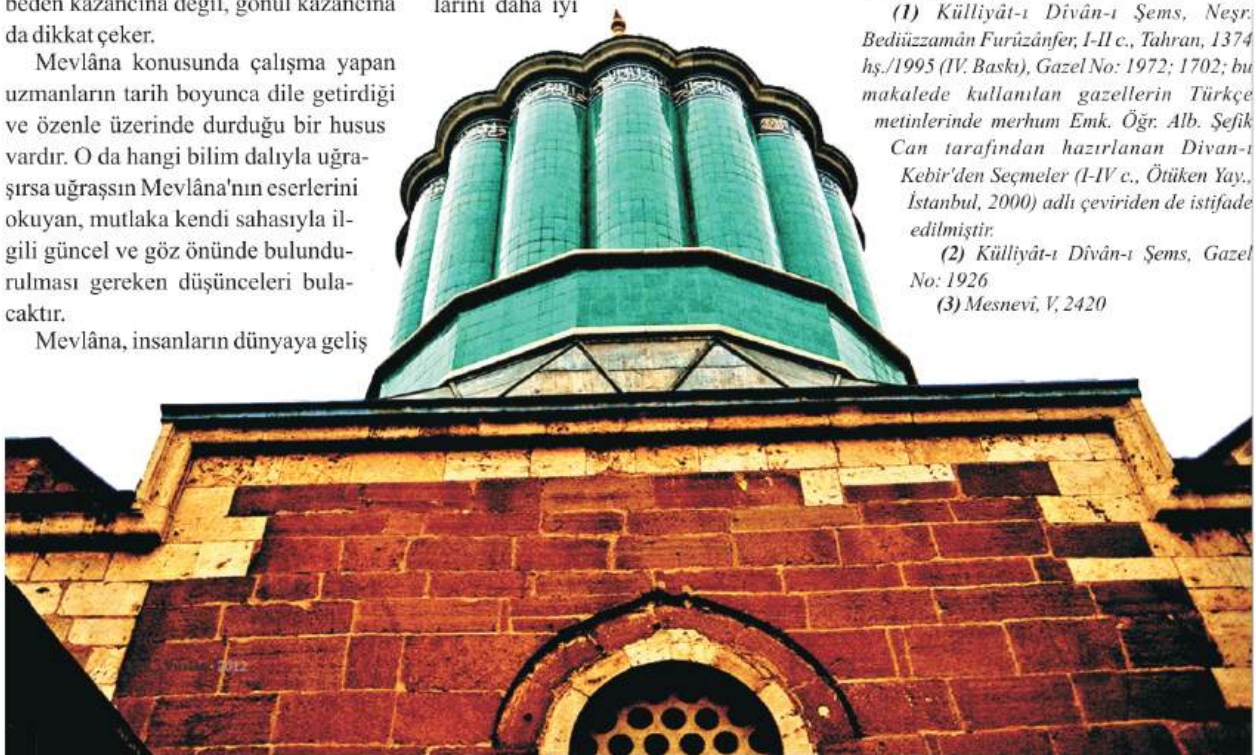
“Allah sana bir el vermişse çalış, kazan ve diğer insanlara da faydalı ol!”

(3) diyen Mevlâna, çalışmanın sadece insanın kendisi için değil, diğer insanlara da faydalı olmak amacıyla yapılmasının altını önemle çizer. Çalışmaksızın elde edilen maddiyatın miras gibi çabucak eriyip tükeneceğini de belirten Mevlâna, Allah tarafından gönderilen bütün peygamberlerin mutlaka bir meslekle uğraştığına dikkat çekerek Yüce Tanrının bununla insanlara önemli bir mesaj verdiğini belirtir ve Peygamber Efendimizin “Sebeplere sarılın” hadisine atıfta bulunur.

(1) Külliyyât-ı Divân-ı Şems, Neşr: Bediüzzamân Furûzânfer, I-II c., Tahran, 1374 hş./1995 (IV. Baskı), Gazel No: 1972; 1702; bu makalede kullanılan gazellerin Türkçe metinlerinde merhum Emk. Öğr. Alb. Şefik Can tarafından hazırlanan Divân-ı Kebir'den Seçmeler (I-IV c., Ötüken Yay., İstanbul, 2000) adlı çeviriden de istifade edilmiştir.

(2) Külliyyât-ı Divân-ı Şems, Gazel No: 1926

(3) Mesnevi, V, 2420

"Gönlün huzuru, gönül sahiplerinin huzurundadır."

Hız. Mevlana

Varlığın hakikatini sevgiyle arayanlara ışık olan Hz. Mevlana'yı, vuslatının 752. yılında rahmet, minnet ve saygıyla anıyoruz.

Edip YILDIZ
Yönetim Kurulu Başkanı

**huzur
vakti**

tuvalmedya

Konya BÖyÖkŒehir'in Œeb-i Arus haftasına 6zel aydınlatmaları Œehri renklendirdi

Konya BÖyÖkŒehir Belediyesi, Hz. Mevlana'nın 752. Vuslat Yıl D6nÖmÖ Uluslararası Anma T6renlerinde Œehre gelen misafirleri en gÖzel Œekilde aĒırlamak iin Œehir merkezini 6zel aydınlatmalarla sÖsledi.

Konya akŒamlarını ıŒıl ıŒıl yapan aydınlatmalar Œeb-i Arus haftasına ayrı bir canlılık ve manevi atmosfer kazandırdı. Konya BÖyÖkŒehir Belediyesi tarafından yapılan aydınlatmalar ile Œeb-i Arus Haftası'nda Konya ıŒıl ıŒıl oldu.

Konya BÖyÖkŒehir Belediyesi, Œebi Arus'un ruhuna yakıŒır bir Œehir estetiĒi oluŒturarak misafirlerin huzurlu, keyifli ve unutulmaz bir ziyaret geirmesi iin alıŒmalarını sÖrdÖrÖyor.

Bu kapsamda Mevlana Caddesi ve Meydanı'ndan Tarihi Bedesten'e, TÖrbeÖnÖ arŒılarından Aslanlı KıŒla Caddesi'ne ve Mevlana KÖltÖr Merkezi'ne kadar geniŒ bir alanda uygulanan ıŒıklandırılmalar, ziyaretilere g6rsel bir Œ6len sunuyor.

Bu yıl yapılan aydınlatma

alıŒmalarının en dikkat ekici unsurları arasında Œaak aydınlatma uygulamaları ve ay-yıldız motifleri yer alıyor. Œehrin dokusuna uygun Œekilde

hazırlanan bu estetik tasarımlar, hem manevi atmosferin ruhuna hitap ediyor hem de Konya'nın misafirperverliĒini g6rsel olarak yansıtır.

Hazreti Mevlana'nın 752. Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Törenleri etkinliklerle sürüyor

Konya'da, Hazreti Mevlana'nın 752. Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Törenleri kapsamında "Türbe Önü Buluşmaları" ve "Selsebil Konserleri" düzenlendi.

Konya'da, Hazreti Mevlana'nın 752. Vuslat Yıl Dönümü Uluslararası Anma Törenleri kapsamında "Türbe Önü Buluşmaları" ve "Selsebil Konserleri" düzenlendi.

"Huzur Vakti" temasıyla gerçekleştirilen törenler çerçevesinde çeşitli etkinlikler gerçekleştiriliyor.

Törenler kapsamında her gün Mevlana Meydanı'ndaki "Türbe Önü

Buluşmaları" ile Mevlana Kültür Merkezi'ndeki "Selsebil Konserleri"ne ziyaretçiler ilgi gösteriyor.

Konya Valiliği ve Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen "Türbe Önü Buluşmaları" çerçevesinde "Mevlana'nın Entelektüel ve Manevi Mirasına Genel Bir Bakış" başlığında Prof. Dr. Bilal Kuşpınar vatandaşlarla buluştu.

Mevlana Kültür Merkezi'ndeki "Selsebil Konserleri"nde ise Emre Merallı ve İrem Sağer Güven, "Ruhun Yansımaları" başlığında eserler sergiledi.

Etkinlikler kapsamında 17 Aralık'a kadar "İstanbul Mushafı Konya Sergisi" ve "Mevlana Temalı Yedi Öğüt Sergisi" Mevlana Kültür Merkezi'nde sanatseverlerle buluşturuluyor. AA

HZ. Mevlana'nın Vasiyeti

Ben size, gizli ve aleni, Allah'dan korkmanızı, az yemenizi, az uyumanızı, az söylemenizi, günahlardan çekinmenizi, oruç tutmaya ve namaz kılmaya devam etmenizi, daima şehvetten kaçınmanızı, halkın eziyet ve cefasına dayanmanızı avam ve sefihlerle düşüp kalkmaktan uzak bulunmanızı, kerem sahibi olan salih kimselerle beraber olmanızı vasiyet ederim.

OĞLU SULTAN VELED'E

“Ey oğlum! Sana vasiyet ediyorum ki:
Her halde ilim, edep ve takvâ üzerine bulun.
Şöhret isteme, zirâ şöhret âfettir. Makâma bağı olma.
Yazdığın şeylerde adını yazma.
Mahkemede hâkim huzûruna çıkma.
Kimseye kefil olma.
Halkın işlediği işlere karışma.
Devlet büyüklerinin çocuklarıyla arkadaşlık etme.
Uzlete çekilme, yalnız kalma.
Çok söz söyleme.
Çok söz işitmek kalbe nifak verir.
Kadınlardan ve dinde eğri yollara girenlerden sakın.
Herkesle ve zenginlerle sohbet etme (oturup kalkma).
Helal ye ve şüphelilerden kaçın.
Dünyâ arzusu dînin zâyî olmasına sebep olur.
Çok gülme ve kahkaha atma.
Zirâ fazla gülmek kalbin ölümüdür.
Herkesle şefkatle bak. Hâinlikle bakma.
Kimseye hizmet buyurma.

MEVLANA, OĞLUNA DERKİ:

Fazla bir şey isteme ve hiç kimseden de fazla olma!
Merhem ve mum gibi ol! İğne gibi olma!
Eğer hiç kimseden sana fenalık gelmesini istemezsen
Fena söyleyici!
Fena öğretici!
Fena düşünceli olma!

MEVLANA, OĞLUNA DERKİ:

Bahaeddin! Senin düşmanımı sevmeni, düşmanında seni sevmesini istemen, kırk gün onun hayrını ve iyiliğini söyle, o düşman senin dostun olur;
Çünkü gönülden dile yol olduğu gibi, dilden de gönüle yol vardır.
Allah'ın sevgisini de onun aziz isimleriyle elde etmek mümkündür.
Allah buyurdu ki: Ey kullar, kalbinizde arınma olması için beni pek çok anmaktan geri durmayın.
Kalbinizde arınma ne kadar çok olursa, Allah'ın nurunun parlaklığı da kalpte o nispette fazla olur.
Nitekim, ekmeğin tandırı ne kadar sıcak olursa, o kadar ekmeğin alır, soğuk olunca ekmeğin almaz.”

Suyun Şifasını Hisset

“ Seydi Şifa’da
Sağlık Ve Rahatlamayı
Keşfedin! ”

Seydi Şifa Termal Tesisleri, Seydişehir’in 2 bin yıllık termal kültürünü yeniden canlandırmak amacıyla 2019 yılında temelleri atılmış ve 2020 yılında hizmete girmiştir. Seydişehir merkezine 5 km mesafede, 13 Bin m2 açık, 5 Bin m2 kapalı alanıyla bölgedeki en önemli termal sağlık turizmi yatırımlarından biri olmuştur. Seydi Şifa, modern ve konforlu yapısıyla, dört mevsim kaplıca deneyimi sunmak isteyenlere hitap etmektedir.

Bay ve Bayan Termal Alanlar

Seydişehir’in 2 bin yıllık termal kültürünün yeniden canlandığı, 43,5 derece sıcaklığı ile şifa kaynağı olan Seydi Şifa Termal Tesislerinde suyla gelen tazeliği hissedeceksiniz. Bay ve bayanlar için ayrı havuz kompleksleri, sauna, buhar odası, Türk hamamı, fitness bölümü, revir sağlık hizmetleri, lobi ve vitamin kafe olmak üzere tüm alanlarıyla dört mevsim 365 gün tatil tadında kaplıca deneyimi yaşamak isteyenler için özel olarak planlanan Seydi Şifa’nın konforlu ve ferah alanlarını keşfedin.

ISPARTA ÇEVREYOLU CAD. NO : 182/1
SEYDİŞEHİR / KONYA

0 332 582 47 70

www.seydisifa.com

huzur vakti

“Gönlün huzuru, gönül sahiplerinin
huzurundadır.”

-Mevlâna-

SEBÂRÛS
MEVLÂNÂ'NIN
752.
VUSLAT
YILDÖNÜMÜ

MUSTAFA
KAVUŞ
MERAM BELEDİYE BAŞKANI